

NG

Norsk
Gjenvinning

Årsrapport 2017







Kapittel 01

Dette er Norsk Gjenvinning	04
Konsernsjefen har ordet: Kundekvalitet, industrialisering, innovasjon	06
Om Norsk Gjenvinning	08
Konsernledelsen	10
Styret	11

Kapittel 02

Virksomhetsbeskrivelse	12
Våre virksomhetsområder	14
Vår verdikjede	17
Industrialisering	18
Innovasjon	21
Menneskene	22

Kapittel 03

Bærekraft	26
Bærekraft i Norsk Gjenvinning	28
Sirkulærøkonomi	30
Compliance	32
Eget fotavtrykk	34
Sosialt ansvar	38
Nøkkeltall	39

Kapittel 04

Konsernets årsberetning 2015	40
Industrialisering og innovasjon	42

Kapittel 05

Regnskap med noter og revisjonsberetning	62
Del 1 Konsernregnskap Norsk Gjenvinning-konsernet	64
Del 1 Noter	71
Del 2 Norsk Gjenvinning Norge AS	107
Del 2 Noter	114
Revisors beretning	123

”

NORSK GJENVINNING-KONSERNET
JOBBER SYSTEMATISK MED Å
SKAPE KUNDEVERDI GJENNOM
INDUSTRIALISERING OG INNOVASJON.

Kapittel 01

Dette er Norsk Gjenvinning

Kundekvalitet, industrialisering, innovasjon

2017 ble et år preget av fremgang på flere fronter for Norsk Gjenvinning-konsernet. Vi økte både volumer og omsetning, og lyktes samtidig med å redusere driftskostnadene. I tillegg har vi satset videre på industrialisering og innovasjon for å stadig forbedre våre prosesser og sikre optimal ressursforvaltning til det beste for både kunder, miljø og lønnsomhet.

Konsernets samlede driftsinntekter endte på 4 237 millioner kroner, som er en økning på ca. 5 prosent fra 2016. Denne økningen var drevet av en kombinasjon av ca. 3 prosent høyere volumer og at vi lyktes med å forbedre prisene oppstrøms. Samtidig reduserte vi driftskostnadene i kjernevirksomheten med over 50 millioner kroner. Driftsresultatet økte fra 75,9 millioner kroner i 2016 til 195,5 millioner kroner i 2017. Årsresultatet endte på -23,4 millioner kroner, mot -86,2 millioner kroner året før.

Etter noen tøffe år med press på råvareprisene og lav aktivitet i norsk økonomi, opplevde gjenvinnings-

bransjen en forbedret markedsutvikling i 2017. I tillegg fortsatte vi med vårt systematiske fokus på kundekvalitet, industrialisering og innovasjon. Vi rendyrket vår forretningsmodell for kjernevirksomheten, med mål om å være markedets ledende tjenesteleverandør for kundene i våre lokale oppstrømsmarkeder, og den mest effektive produsenten av resirkulerte råvarer til kundene i våre globale nedstrømsmarkeder. Gjennom NG Flyt – som er konsernets satsning på industrialisering gjennom hele verdikjeden – forbedret vi leveranse-kvalitet, driftseffektivitet, varestrøm-optimering og råvarekvalitet. Og vi vant mange nye, store kunder og etablerte

”

Medarbeiderne våre spiller den aller viktigste rollen for at vi skal være en bærekraftig virksomhet.

Erik Osmundsen
Konsernsjef



spennende samarbeidsavtaler med viktige aktører, slik som AF Gruppen. 2017 ble avsluttet med at Summa Equity inngikk en avtale om å kjøpe Norsk Gjenvinning-konsernet fra Altor. Dette eierskiftet ble tatt godt imot av konsernets ledelse og øvrige ansatte, og er en anerkjennelse av innsatsen som er lagt ned de seneste årene med å utvikle og forbedre selskapet, og av den sterke posisjonen konsernet har i dag. Med Summa Equity inn som ny eier vil konsernet ytterligere forsterke satsningen på industrialisering, innovasjon og nordisk vekst.

Medarbeiderne våre spiller den aller viktigste rollen for at vi skal være en

bærekraftig virksomhet – både i et sosialt, miljømessig og økonomisk perspektiv. Alle som jobber i NG fikk en stor anerkjennelse da Norsk Gjenvinning kom inn på topp 20 blant norske selskaper i Ipsos sin årlige omdømmemåling. Jeg er stolt av jobben alle har gjort i 2017, og fortsetter å gjøre hver eneste dag, for å sette oss i en ledende posisjon og sikre verdiskaping for våre kunder, samfunnet og selskapet.

Erik Osmundsen
Konsernsjef

Om Norsk Gjenvinning

Norsk Gjenvinning er Norges største leverandør av gjenvinnings- og miljøtjenester. Vår visjon er at avfall blir løsningen på fremtidens ressursproblem. Konsernet jobber systematisk med å skape kundeverti gjennom industrialisering og innovasjon, og har i 2017 styrket sin posisjon som en ledende gjenvinningsaktør i Norden.

Virksomhet og lokalisering

Virksomheten er organisert i to oppstrømsdivisjoner, en nedstrømsdivisjon og fem fokuserte virksomheter som samlet tilbyr effektive og bærekraftige avfalls løsninger og resirkulerte råvarer.

Tjenestetilbudet omfatter avfallshåndtering, metallgjenvinning, industri-service, farlig avfall, husholdningsrenovasjon, riving, miljøsanering, massemtak og sikkerhetsmakulering.

Norsk Gjenvinning er den aktøren i bransjen som har størst geografisk dekning, med 38 anlegg i Norge. Hovedkontoret er på Lysaker utenfor Oslo, og selskapet har også virksomhet i Sverige, Danmark og Storbritannia.

Strategisk plattform

Norsk Gjenvinnings visjon er at avfall blir løsningen på fremtidens ressursproblem. Vi lanserte derfor slagordet «*Det finnes ikke søppel mer*» i 2016. Ressursene vi bruker er avgjørende for vår velferd, men jordas ressurser er begrensede. Gjenvinningsbransjen kan være nøkkelen til å løse denne utfordringen, ved at alt avfall omgjøres til ressurser på vei fra en bruker til en annen. Vi skal være ledende innen fremtidens sirkulærøkonomi.

Konsernets misjon er å arbeide hvileløst for å være den mest kundeorienterte, effektive og lønnsomme aktøren i bransjen.

Verdibasert virksomhet

Fundamentet for arbeidet er de fire grunnverdiene våre: *lagånd, ansvarlighet, proaktivitet og kremmerskap*.

- **Kremmerskap** fordi gjenvinningsøkonomien er et marked i utvikling, hvor det kreves entreprenørskap og en offensiv holdning. Fordi vi vet at vi må fremme alle medarbeideres konkurranselyst og kundeorientering, slik at alle tar vare på virksomheten som om den var deres egen.
- **Proaktivitet** fordi vi vet at vi må være nytenkende, fremoverlente og søke kontinuerlig forbedring.
- **Ansvarlighet** fordi vi vet at vi må tenke på hva som er langsiktig best, både for oss, våre kunder og for samfunnet. Vi tar aldri snarveier. Fordi vi må utnytte vår erfaring, innsikt og kompetanse til å ta kloke valg i tråd med hvem vi vil være som organisasjon.
- **Lagånd** fordi vi vet at når vi spiller hverandre gode og tenker helhetlig er det ingen som slår oss.

Eierforhold

Norsk Gjenvinning Norge AS er morselskap i det som utgjør Norsk Gjenvinning-konsernet. Morselskapet eies av VV Holding AS som kontrolleres av investeringsfondet Summa Equity Fund I.

Størrelse

På årsbasis håndterer vi 1,8 millioner tonn avfall for over 40 000 kunder. I 2017 bidro dette til samlede driftsinntekter på 4,24 milliarder kroner og et driftsresultat på 195,5 millioner kroner. Med over 1 300 ansatte er selskapet den ledende arbeidsgiveren innen gjenvinning og miljøtjenester i det norske markedet.

Historikk

Virksomheten startet som en liten skraphandel i 1926. I 2016 feiret Norsk Gjenvinning 90 år i bransjen. Konsernet har hatt fire hovedeiere:

- 1926–1999: Familien Jahr
- 1999–2011: Veolia Environmental Services, internasjonalt gjenvinningskonsern
- 2011–2018 Altor Fund III, nordisk Private Equity-selskap
- 2018–d.d.: Summa Equity Fund I, nordisk Private Equity-selskap

En konsernstruktur i utvikling

”
2017 var et stabilt år med relativt få endringer i konsernstrukturen til Norsk Gjenvinning.

2017 var et stabilt år med relativt få endringer i konsernstrukturen til Norsk Gjenvinning. Dette har gitt rom for økt intensitet innen innovasjon, og for opprettholdelsen av NG Flyt for å sikre videreutvikling av selskapet innen industrialisering. I oktober 2017 gikk vi eksternt med vårt rådgivingselskap REvise AS, som er en problemløser knyttet til optimalisering av kundenes avfallshåndtering.

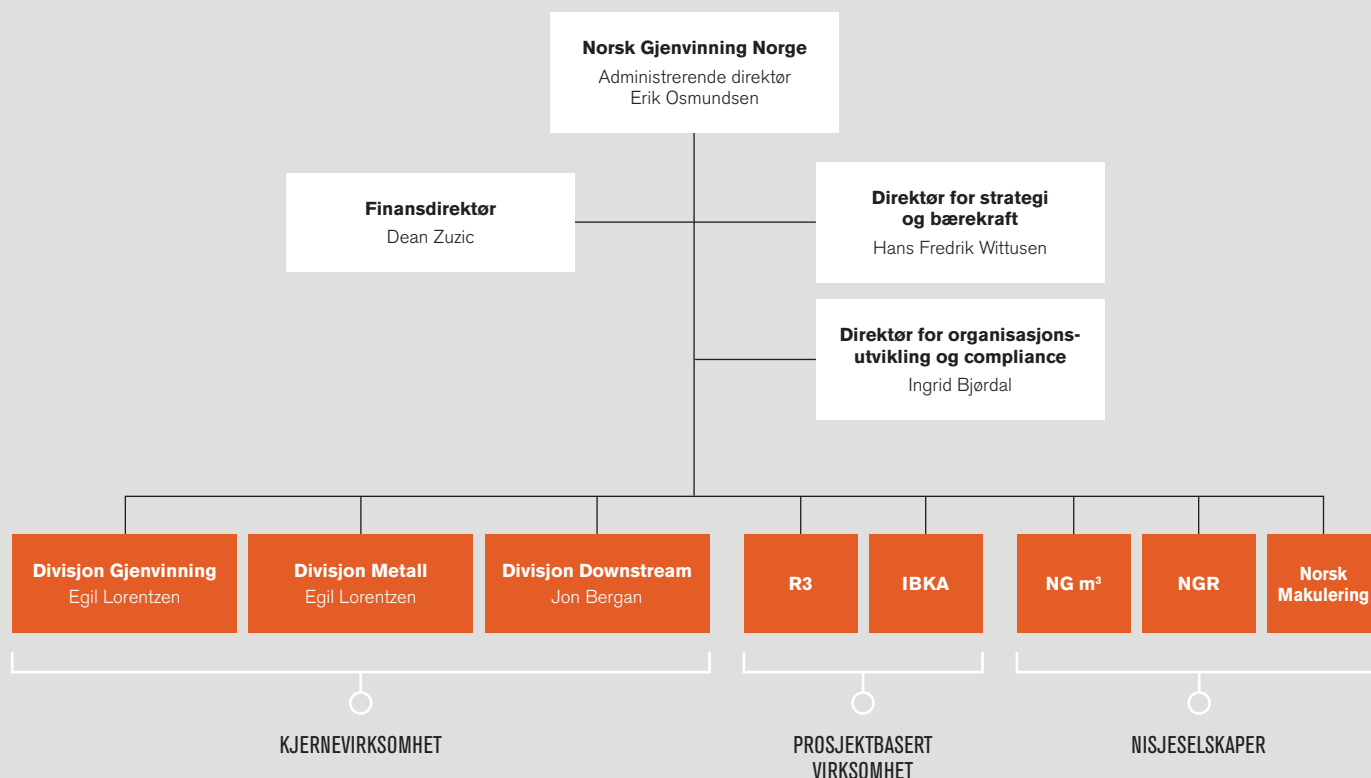
Mot slutten av året var det to endringer i konsernet. Norsk Gjenvinning gikk inn i en salgsprosess, som ble sluttført

i begynnelsen av 2018. Summa Equity kjøpte Norsk Gjenvinning av Altor Equity Partners. I tillegg ble konsernspissene Norsk Gjenvinning Industri AS og IBKA A/S slått sammen til ett selskap, IBKA AS, for å kunne jobbe enda mer effektivt mot kundene i dette segmentet. Dette tok reell effekt ved starten av 2018.

I 2017 har det ikke vært endringer i konsernledelsen.

Regnskapene og resultatoppfølgingen i 2017 har fulgt divisjonsstrukturen fra 1. januar 2017.

Konsernstruktur og -ledelse i 2017



Konsernledelsen



Erik Osmundsen
Konsernsjef



Dean Zuzic
Finansdirektør/CFO



Egil Lorentzen
Direktør for Divisjon Metall
og Gjenvinning



Jon Bergan
Direktør Divisjon Downstream



Hans Fredrik Wittusen
Direktør Strategi og bærekraft



Ingrid Bjørdal
Direktør for organisasjons-
utvikling og compliance

Styret

Ole Enger

Styreformann

Per-Anders Hjort

Styrets nestleder

Reynir Indahl

Styremedlem – Summa Equity

Christian Melby

Styremedlem – Summa Equity

Remi Dahl

Ansattes representant

Lasse Stenskrog

Ansattes representant

Cecilie Skauge

Ansattes representant

Med virkning fra 28. februar 2018 trådte styremedlemmene Pål Stampe, Hugo Lund Maurstad og Maria Tallaksen fra Altor Equity Partners ut av styret og ble erstattet av Reynir Indahl og Christian Melby fra Summa Equity.



Kapittel 02

”

VÅRT MÅL ER Å SKAPE DET
FØRSTE REELT INDUSTRIALISERTE
GJENVINNINGSSELSKAPET
I NORDEN.

Virksomhets- beskrivelse

Våre virksomhetsområder

DIVISJONER:



AVFALLSHÅNTERING

Skreddersydde løsninger for kildesortering, innsamling og håndtering av alle typer avfall.

Driftsselskaper:

- Norsk Gjenvinning AS
- Tomwil Miljø AS
- Humlekjær & Ødegaard AS
- Løvås Transportfirma AS
- iSEKK AS
- Ødegaard Gjenvinning AS
- Østfold Gjenvinning AS
- Wilhelmsen Containerservice AS



GJENVINNING AV METALLER

Innsamling, mottak og behandling av stål, metaller, EE-avfall, kabler og aske.

Driftsselskaper:

- Norsk Gjenvinning Metall AS
- Nordisk Återvinning Trading AB



SALG AV RÅVARER

Meglere og tradere av råvarer.

Driftsselskaper:

- Norsk Gjenvinning Downstream AS

NISJESELSKAPER:



RIVING OG MILJØSANERING

Riving, betongsaging, sanering av helseskadelige materialer og miljøkartlegging.

Driftselskaper:

- R3 Entreprenør AS
- IBKA AS



RENOVASJON

Renovasjonstjenester for kommuner.

Driftselskaper:

- Nordisk Återvinning Service AB
- Norsk Gjenvinning Renovasjon AS
- Norsk Gjenvinning Renovasjon Service AS
- Norsk Gjenvinning Renovasjon Stab AS
- Norsk Gjenvinning Renovasjon Ressurs AS



SIKKERHETSMAKULERING

Makulering og destruksjon av sensitivt materiale på papirdokumenter og elektroniske lagringsmedier.

Driftselskaper:

- Norsk Makulering AS



DEPONERING AV MASSER

Drift av deponier og massemtak med gjenbruk av innleverte masser til nyttige formål.

Driftselskaper:

- Asak Massemtak AS
- Borge Massemtak AS
- Kopstad Massemtak AS
- Løvenskiold Massemtak AS
- Skjorten Massemtak AS
- Solli Massemtak AS
- NG m³ AS



Vår verdikjede



PRODUKSJON

- 38 anlegg for omlasting, sortering og prosessering
- Produksjon av avfallsbaserte råvarer gjennom industrielle prosesser
- Mekanisk sortering, kverning, fragmentering, pressing, pakking etc.
- Materialgjenvinning: metaller, returpapir, plast, glass etc.
- Energigjenvinning: avfallsbasert brensel og returtre



TRANSPORT OPPSTRØM



OPPSTRØMSKUNDER

- 40 000 kunder i alle bransjer – både næringsliv, offentligsektor og private husstander
- I Norge, Sverige, Danmark og Storbritannia
- Rådgivning, kurs, opplæring, informasjon
- Kildesorteringssystemer med utstyr og merkeprogram
- Tilpassede transportløsninger



40 000

kunder i alle bransjer



NEDSTRØMSKUNDER

- Slutt kunder som papirbruk, stålverk, energiverk og annen prosessindustri
- I Norge, Europa og Asia
- Produksjon av nye produkter

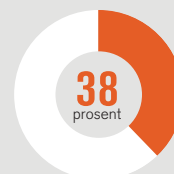
Deponi:
aske 1 %

Deponi: øvrige
deponivarer 16 %

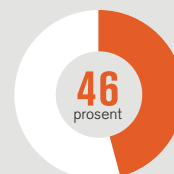


TRANSPORT NEDSTRØM

- Energigjenvinning 46 %
- Materialgjenvinning 38 %



MATERIAL-
GJENVINNING



ENERGI-
GJENVINNING

Industrialisering

NG-konsernet arbeider systematisk for å øke effektiviteten i alle ledd av verdikjeden. «NG Flyt» er vår betegnelse på industrialiseringen av virksomheten, og vårt mål er å skape det første reelt industrialiserte gjenvinningsselskapet i Norden.

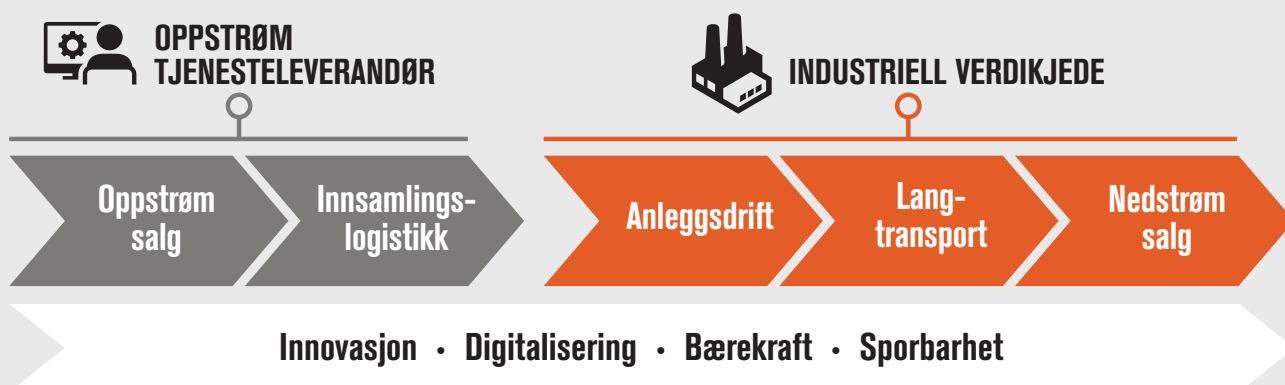
Gjennom NG Flyt ser vi hele virksomheten som en sammenhengende kjede av aktiviteter og driftsprosesser, der vi kontinuerlig skal forbedre oss og tilføre verdi – for våre kunder, for våre ansatte, for våre eiere og for samfunnet. Industrialiseringen av vår virksomhet tar utgangspunkt i et tydelig kundefokus – på oppstrømskundens behov for effektive og bærekraftige avfallsløsninger, og nedstrømskundens etterspørsel etter resirkulerte råvarer til rett kvalitet.

Et viktig grunnlag for den videre industrialiseringen av kjernevirksomheten er at vi gjennom 2017 har rendyrket og todelt vår forretningsmodell:

1. Oppstrøm tjenesteleverandør: Vi skal være markedets ledende tjenesteleverandør for kundene i våre lokale oppstrømsmarkeder.
2. Industriell verdikjede: Vi skal være den mest effektive produsenten av resirkulerte råvarer til kundene i våre globale nedstrømsmarkeder.

I 2017 har vi gjennom NG Flyt gjort betydelige forbedringer i leveranse-kvalitet, driftseffektivitet, varestrøm-optimering og råvarekvalitet. I 2018 fortsetter vi det kontinuerlige arbeidet med å industrialisere og forbedre våre prosesser, med hovedfokus på:

- Effektive og tilpassede transportløsninger
- Effektiv anleggsdrift med standardiserte driftsprosesser og kontinuerlig forbedring
- Økt materialgjenvinningsgrad
- Aktiv optimering og risikostyring
- Sporbarhet og kontroll





Eksempel på NG Flyt: Innsamlingslogistikk

Norsk Gjenvinning styrer ca. 590 innsamlingsbiler, hvorav ca. 400 samler inn næringsavfall og ca. 190 kjører husholdningsavfall på kommunale kontrakter. For å sikre effektiv logistikk med god punktlighet og service har vi digitalisert og automatisert ruteplanleggingen og innarbeidet standardiserte prosesser for styring og oppfølging av biler og sjåfører. Våre kjørekontorer og sjåfører jobber etter LEAN-prinsipper som sikrer fokus på kontinuerlig forbedring gjennom regelmessig måling og oppfølging av drifts-KPIer.

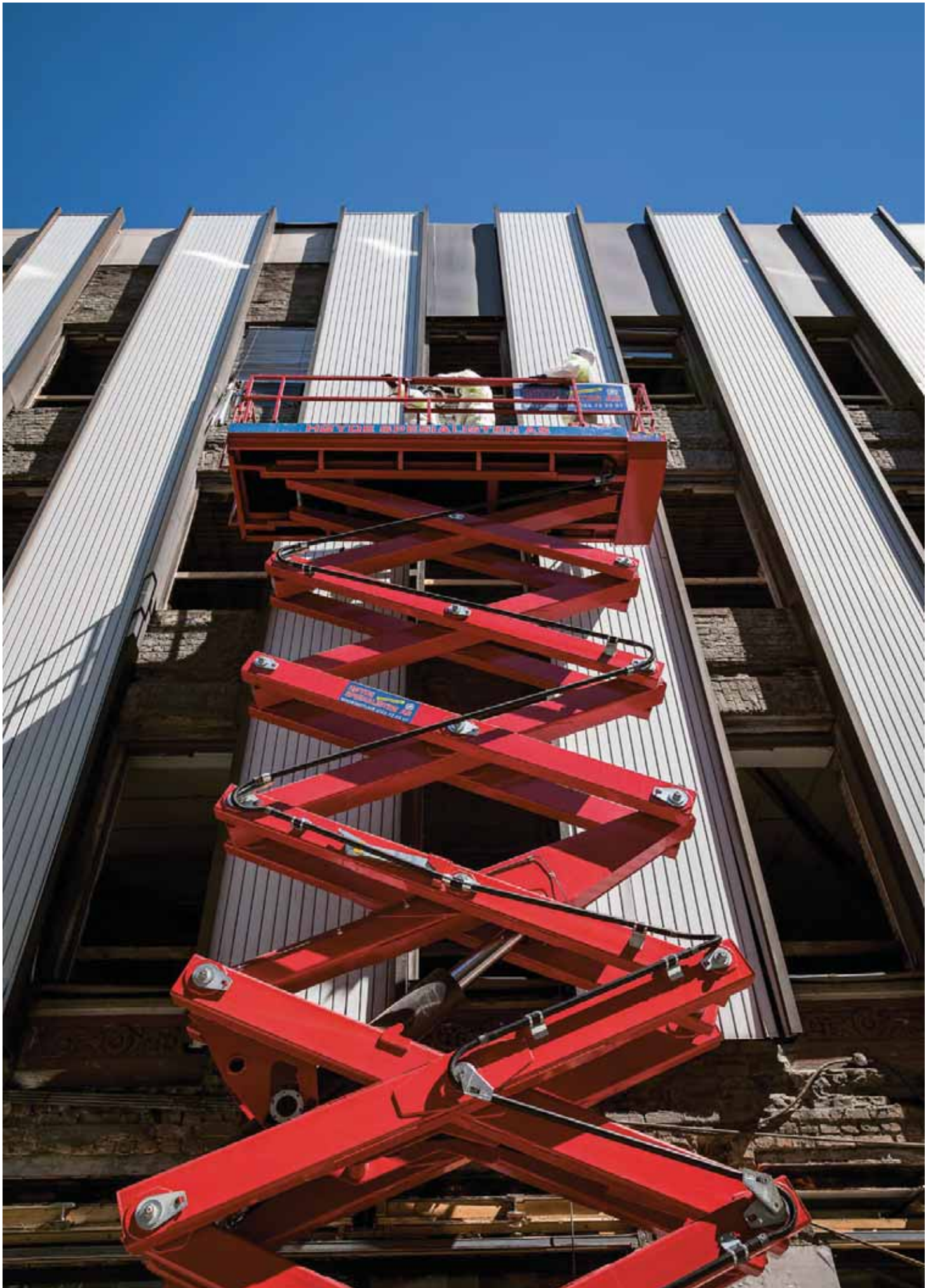
Eksempel på NG Flyt: Anleggsdrift i NG

Norsk Gjenvinning har 38 behandlingsanlegg i Norge, og operatørene og skiftlederne bruker LEAN-metodikk for å sikre effektive, verdiskapende og trygge produksjonsprosesser. Anleggsdriften er navet i vår verdikjede, som skal sikre at vi kan tilby gode produkter med rett kvalitet til våre kunder. Vi legger stor vekt på stabilitet, kvalitet og kontinuerlig forbedring i den daglige driften.



”

Vi legger stor vekt på stabilitet, kvalitet og kontinuerlig forbedring i den daglige driften.



Innovasjon

Norsk Gjenvinning har som målsetting å være ledende i sitt marked. For å oppnå dette bruker konsernet betydelige ressurser på innovasjon, både i form av investeringer og intern ressursbruk.

”
I 2017 etablerte konsernet et eget rådgivningsselskap, REvise AS som baserer seg på en rådgivningsbasert forretningsmodell med salg av kompetanse og løsninger.

I Norsk Gjenvinning definerer vi innovasjon slik: «Innovasjon i NG skal skape konkurransedyktighet og vekst gjennom nye måter å levere kunde verdi på. Hoveddriveren for innovasjon er kundenes behov, og grunnpilarene for arbeidet er intern innovasjonskultur og effektive samarbeidsmodeller med kunder og andre eksterne aktører».

Innovasjonsaktiviteten i konsernet har som målsetting å utvikle nye produkter, teknologier, innsamlingsløsninger og samarbeidsformer. Innovasjonsarbeidet fokuserer også på utvikling av nedstrøms-løsninger for økt materialgjenvinning, og i visse tilfeller helt nye verdikjeder for håndtering og utnyttelse av avfall. De fleste utviklingsprosjekter går over flere år, og mange av disse kvalifiserer til støtteordninger som Forskningsrådets ordning SkatteFUNN.

I 2017 deltok Norsk Gjenvinning med egeninnsats og finansiering av flere innovasjonsprosjekter, herunder:

- Bærekraftig gjenvinning av våtorganisk avfall
- Bærekraftig gjenvinning av gips
- Materialgjenvinningsløsning for blandet returtrø
- Optimal deponiutforming for deponi av syredannende bergarter

Ovennevnte prosjekter ble i 2017 kostnadsført med 1,27 millioner kroner. Ved utgangen av 2017 har Norsk Gjenvinning flere pågående utviklingsprosjekter, som forventes gjennomført i

løpet av 2018 og 2019. Disse prosjektene inkluderer videreføring av arbeidet med utvikling av nye løsninger for materialgjenvinning av returtrø og gipsavfall.

Innovasjonsarbeidet utføres i økende grad i samarbeid med eksterne aktører, som kunder, leverandører og teknologiutviklere. Det forventes at denne type samarbeidsformer vil bli stadig viktigere for utvikling av nye gjenvinningsløsninger i fremtiden. Norsk Gjenvinning samarbeider også med flere forsknings- og universitetsmiljøer.

Digitalisering er et viktig satsningsområde for konsernet. Vi ser muligheter innenfor digitalisering langs hele verdikjeden og i grensesnittet mot våre kunder. Eksisterende løsninger og tilbud digitaliseres og forbedres løpende. I tillegg utforskes nye digitale forretningsområder, hvor dagens tjenestetilbud brukes som springbrett.

I 2017 etablerte konsernet et eget rådgivningsselskap, REvise AS. Etableringen er et svar på økende etterspørsel fra våre kunder etter kompetansebaserte tjenester knyttet til avfallshåndtering og ressursoptimalisering. Gjenvinningsbransjens forretningsmodell er i stor grad volumdrevet, mens REvise baserer seg på en rådgivningsbasert forretningsmodell med salg av kompetanse og løsninger. Dette er strategisk viktig for konsernet – både for å ivareta våre kunders behov, og fordi fokus på avfallsreduksjon hos kunder og myndigheter sannsynligvis vil føre til reduserte avfallsvolumer i fremtiden.

Menneskene

Menneskene som arbeider i Norsk Gjenvinning-konsernet er vår viktigste ressurs. Vi hadde totalt 1 381 medarbeidere ved utgangen av 2017. Vi er opptatt av å bygge en solid internkultur der våre verdier Kremmerskap, Proaktivitet, Ansvarlighet og Lagånd står i sentrum.

”
**Norsk Gjenvinning
har svært engasjerte
medarbeidere som
gjerner yter en ekstra
innsats når det er
nødvendig.**

Medarbeidertilfredshet

Hvert år gjennomfører vi medarbeiderundersøkelse blant alle våre faste ansatte. I 2017 deltok 932 medarbeidere i undersøkelsen, og responsgraden gikk opp fra 78 prosent i 2016 til 79 prosent i 2017.

Norsk Gjenvinning har svært engasjerte medarbeidere som gjerne yter en ekstra innsats når det er nødvendig, og tre av fire opplever at gjennomføringsevnen i selskapet er høy eller svært høy. Medarbeiderne har god forståelse for rollen sin, er kundeorienterte og opplever at kundene er fornøyde. Medarbeiderne vurderer også en rekke forhold knyttet til HMS og compliance, og de mener at dette arbeidet fungerer godt i selskapet. Vi ser en kraftig forbedring fra 2016 når det gjelder medarbeidernes kjennskap til NG-konsernets overordnede mål, og denne er nå tilbake på samme nivå som i 2014 og 2015. Lederne viser seg fortsatt frem som gode rollemodeller som arbeider i tråd med våre verdier, og resultatet her ligger stabilt for de siste tre årene.

Kompetanseheving gjennom NG-skolen

Norsk Gjenvinning arbeider kontinuerlig med kompetanseheving. NG-skolen er vår kanal for å tilby opplæring og kurs til alle medarbeidere, og i 2017 har vi jobbet for å utvikle NG-skolen til å bli et senter for strategisk og operativ opplæring. Dette innebærer blant annet å øke bredden av kurs, å sikre bedre synliggjøring av de opplæringstiltakene som faktisk gjennomføres, og å satse på opplæring innen compliance, konkurranserett, HMS og nærvær.

Det har vært holdt ti obligatoriske, lokale kurs i konkurranserett, med 115 deltakere. Målsettingen har vært å gi en kort, overordnet innføring i de viktigste reglene man må være klar over når det gjelder konkurranseregelverket. Det har videre vært holdt 13 obligatoriske kurs i nærværs- og sykefraværarbeid for operative ledere og nøkkelpersoner, med om lag 100 deltakere, på lokasjoner fra Kristiansand i sør til Trondheim i nord. Kursets formål er å forebygge og redusere sykefraværet i selskapet, ved



å gi operative ledere og nøkkelressurser opplæring og trening i å øke nærværet, redusere sykefraværet og fraværsskader, samt øke samarbeid og tillit.

Vi jobber kontinuerlig med å styrke NG-skolens innhold og relevans, og i 2018 vil NG-skolen blant annet inkludere ledertrening. Disse kursene vil bestå av tre samlinger der deltakerne får presentert og trent på sentrale lederteknikker.

Medarbeidere, organisasjon og likestilling

Menneskene som arbeider i Norsk Gjenvinning-konsernet er vår viktigste ressurs. Konsernet hadde totalt 1 337 ansatte (1 334 årsverk) ved utgangen av 2017. Konsernet er opptatt av å bygge en solid internkultur der våre medarbeidere etterlever verdiene Kremmerskap, Proaktivitet, Ansvarlighet og Lagånd i sitt virke.



”
Det legges opp til at den enkelte medarbeider skal ha fokus på helse og sikkerhet i sitt daglige arbeid.

Som et ledd i arbeidet med å utvikle en solid internkultur og sikre etterlevelse av lover og interne regler, er det lagt til rette for at medarbeidere kan varsle om kritikkverdige forhold, også anonymt. Vi har konsesjon fra Datatilsynet for ekstern varslingskanal som er tilgjengelig på hjemmesiden til konsernet, og vi har utarbeidet informasjon knyttet til varslingsrutiner på engelsk. Vår varslingskanal og våre varslingsrutiner er en del av opplæringen i konsernet.

Skader og sykefravær

Konsernets virksomhet medfører arbeid som kan være fysisk belastende for medarbeidere i visse funksjoner, og kan medføre risiko for arbeidsulykker og skader. Norsk Gjenvinning har derfor fokus på helse og sikkerhet, og det legges stor vekt på risikovurdering av de enkelte arbeidsoppgaver for å kartlegge alle faremomenter ved arbeidet. Det legges opp til at den enkelte medarbeider skal ha fokus på helse og sikkerhet i sitt daglige arbeid, og risikovurderingene blir jevnlig oppdatert i selskapene og gjennomgått.

Totalt hadde konsernet 37 personskader som resulterte i 472 fraværsdager i

2017. Tilsvarende tall for 2016 var 53 personskader og 667 fraværsdager. Dette tilsvarer en H-verdi for 2017 på 8,9. H-verdien for 2016 var på 7,3. Det er iverksatt flere større tiltak for å redusere omfang av skader i konsernet.

Totalt sykefravær i Norsk Gjenvinning-konsernet var på 6,3 prosent i 2017. Korttidsfraværet var på 1,5 prosent og langtidsfraværet på 4,7 prosent. Det er flere store variasjoner i sykefraværet mellom divisjonene og regionene. Til sammenligning var sykefraværet i 2016 totalt på 6,0 prosent.

Medbestemmelse

Medarbeidere er sikret medbestemmelse på flere nivåer i Norsk Gjenvinning. På konsernnivå er det etablert konsernutvalg der hovedtillitsvalgte fra de ulike divisjonene kommer sammen med representanter fra konsernledelsen for utveksling av informasjon og drøfting av saker som angår flere av virksomhetene. I 2017 ble det avholdt to slike møter. Det er i tillegg tre faste ansattrepresentanter og tre varamedlemmer i styret til Norsk Gjenvinning Norge AS.



Arbeidsmiljøutvalg (AMU) etableres i alle selskaper med 50 eller flere ansatte, og i selskaper med 20–50 ansatte dersom en av partene krever det. Det er etablert verneombud på alle avdelinger med ti eller flere medarbeidere. 95–100 prosent av arbeidsstyrken i konsernet er representert av verneombud og/eller AMU på sin arbeidsplass.

Divisjonene har også jevnlig møter med lokale tillitsvalgte/ansattrepresentanter, og det gjennomføres samtaler og drøftinger om resultater, planlagte organisasjonsendringer og andre større tiltak.

Likestilling, integrering og inkluderende arbeidsliv

Norsk Gjenvinning arbeider aktivt og målrettet for å fremme likestillingslovens formål i konsernet. Aktivitetene omfatter blant annet rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelse, utviklingsmuligheter og beskyttelse mot trakassering.

Ved årsskiftet hadde konsernet 1 381 medarbeidere, hvorav 15 prosent kvinner og 85 prosent menn. En kvinne er representert i konsernets ledergruppe, og 32 kvinner har ledende stillinger. Det

er to kvinnelige medlemmer i konsernets styre. Miljø- og gjenvinningsbransjen har tradisjonelt vært mannsdominert, og konsernet arbeider bevisst med å rekruttere flere kvinner.

Norsk Gjenvinning er en multikulturell arbeidsplass. Ved utgangen av 2017 hadde konsernet medarbeidere som representerer over 20 ulike nasjonaliteter. Vi jobber aktivt med integrering gjennom involvering, norskopplæring og tilrettelegging.

Vi har som mål å være en arbeidsplass hvor det ikke forekommer diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne. For arbeidstakere eller arbeidssøkere med nedsatt funksjonsevne følger vi Arbeidsmiljøloven, og vi foretar individuell tilrettelegging av arbeidsplass og arbeidsoppgaver ved behov.

Styre og ledelse

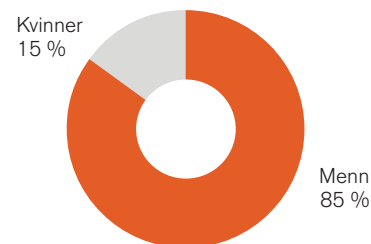
Ved utgangen av 2017 bestod konsernets styre av styrets leder og seks styremedlemmer, hvorav tre er representanter valgt av medarbeiderne. I 2017 bestod konsernledelsen av konsernsjef, tre konserndirektører med stabansvar, samt to divisjonsdirektører.

Antall MEDARBEIDERE:



1 300

Fordeling KVINNER/MENN:



Antall KVINNELIGE ledere:



32

Antall NASJONALITETER:



21



Kapittel 03

”

BÆREKRAFTIGE LØSNINGER FOR
GJENBRUK OG GJENVINNING
ER FREMTIDENS LØSNINGER PÅ
VERDENS RESSURSPROBLEM.

Bærekraft

Bærekraft i Norsk Gjenvinning

Norsk Gjenvinning er både en avfallsbedrift og en råvareleverandør. Vi mener at bærekraftige løsninger for gjenbruk og gjenvinning er fremtidens løsning på verdens ressursproblem. Fokuset på sirkulærøkonomi, compliance, eget fotavtrykk og sosialt ansvar er derfor integrert i vår strategi og danner grunnlaget for økt lønnsomhet og vekst.

FOR OSS ER BÆREKRAFT FUNDERT PÅ FIRE GRUNN- PILARER:

- **Compliance:** Fordi vår bransje krever sterkt fokus på etterlevelse, sporbarhet og kontroll for å sikre langsiktig robusthet.
- **Sirkulærøkonomi:** Fordi vi tror på at en kontinuerlig jobbing for å skape stadig bedre løsninger for ombruk og gjenvinning av ressurser skaper verdi for våre kunder, for miljøet og for vår egen bunnlinje.
- **Eget fotavtrykk:** Fordi vår virksomhet har et betydelig fotavtrykk på miljø, mennesker og samfunn i både positiv og negativ forstand. Vi kan gjøre en stor forskjell ved å ha fokus på å styrke de positive effektene og minimere de negative.
- **Sosialt ansvar:** Fordi vi er en aktør med stor sosial tilstedeværelse. Vi tar sosialt ansvar gjennom en rekke tiltak hvor vi hjelper utsatte grupper tilbake i arbeid, motiverer unge til å søke seg til bransjen samt fremmer kunnskap om kildesortering og avfallets verdi.



”

Hver dag jobber vi for
å sikre gode, bærekraftige løsninger –
både for våre kunder
og for oss selv.

En bærekraftig håndtering av avfall krever at alt går ordentlig for seg gjennom hele gjenvinningskjeden. Hver dag jobber vi for å sikre gode, bærekraftige løsninger – både for våre kunder og for oss selv. Våre kunder skal kunne stole på at vi bruker vår faglige kompetanse

til å ivareta ressursene som ligger i avfallet på best mulig måte, og at avfallet håndteres etter regelverket og med et minimalt fotavtrykk. Gjenvinningsbransjen spiller en sentral rolle i den sirkulære økonomien, og bærekraft er derfor en integrert del av vår strategi og forretning.



BÆREKRAFT- RAPPORTERING

Vi ønsker å skape tillit til vår virksomhet gjennom åpen og god kommunikasjon. Derfor utarbeider vi en årlig rapport om vårt bærekraftarbeid, med utgangspunkt i en vesentlighetsanalyse. I tillegg rapporterer våre avdelinger årlig til miljømyndighetene, med utgangspunkt i krav i tillatelser.

Informasjonen i Norsk Gjenvinnings bærekraftsrapport er basert på innspill fra mange avdelinger og datakilder. Det er lagt stor vekt på å sikre at informasjonen er korrekt.

Vårt overordnede bærekraftarbeid rapporteres årlig til styret. I tillegg rapporteres deler av bærekraftområdet fortløpende til konsernledelsen.

Bærekraftsrapporten finnes i sin helhet tilgjengelig på www.nggroup.no/baerekraft



Sirkulærøkonomi

For oss handler sirkulærøkonomi enkelt sagt om å bruke markeds-
kreftene til å sikre mindre avfall, mer gjenbruk og økt bruk av
avfallsbaserte råvarer i produksjonen av nye varer. Det handler om
nye forretningsmodeller som fører til gjenbruk, ombruk og reparasjon
av råvarer i omløp. Og det handler om å fungere som en megler
som tilpasser produksjonen av avfallsbaserte råvarer, slik at de kan
utnyttes best mulig til nye produkter.

Norsk Gjenvinning samler inn avfall lokalt, foredler det i industrielle prosesser, for så å selge det som råvarer til det globale markedet. Gjennom våre gjenvinningsaktiviteter bidrar vi til å spare ressurser og redusere mengden klimagassutslipp. Vår visjon er at avfall blir løsningen på fremtidens ressursproblem – og vi bruker aktivt vårt slagord «Det finnes ikke søppel mer.» for å folkelig gjøre visjonen og skape bevissthet rundt gjenvinningsbransjens rolle i den sirkulære økonomien.

Vi bidrar hver eneste dag til å sikre optimal utnyttelse av avfallet fra norsk næringsliv, blant annet gjennom materialgjenvinning av papp, papir, metaller, plast og glass. Og vi jobber kontinuerlig med å videreutvikle våre forretningsmodeller og verdikjeder slik at det skal bli mulig å løfte stadig flere avfallsfraksjoner opp fra deponering og forbrenning til materialgjenvinning og ombruk. Vi samarbeider nært og godt med både kunder og

myndigheter, og er en premissgiver for å bygge nye og bedre markeds plasser for resirkulerte råvarer.

Konsernet oppnådde i 2017 en samlet gjenvinningsgrad på 85 prosent. Av 1 735 millioner tonn avfall gikk 38 prosent av råvarestrømmen til materialgjenvinning, 46 prosent til energigjenvinning og 16 prosent til deponi. Deponerte volumer er blant annet aske og interte tungmasser.

Gjenvinning innebærer at råstoffet eller energien i produktene brukes på nytt. Ved materialgjenvinning kan avfall brukes som råvarer i ny produksjon. Energiforbruket ved slik fremstilling er som regel lavere enn ved bruk av nye råvarer. Dermed reduseres utslippene av blant annet CO₂, og på den måten bidrar gjenvinning til å redusere utslipp av klimagasser.

”

Vår visjon er at
avfall blir løsningen
på fremtidens
ressursproblem.



Vi har som målsetting å være ledende i vårt marked. Derfor bruker vi betydelige ressurser på utvikling og innovasjon, både i form av investeringer og gjennom intern ressursbruk. Vi jobber aktivt for å utvikle våre verdikjeder for avfallshåndtering og råvareproduksjon, for eksempel gjennom nye innsamlingsløsninger og økt bruk av prosess teknologi.

I 2017 deltok Norsk Gjenvinning med egeninnsats og finansiering av flere omfattende utviklingsprosjekter sammen med ulike forskningsmiljøer og leverandører, for eksempel gjennom prosjekter hvor målsettingen er å utvikle bærekraftig gjenvinning av våtorganisk avfall, gips og treavfall.

2017 var også året hvor regjeringen etablerte en returordning for fritidsbåter i Norge. Det er knapt noen andre aktører som har jobbet mer med å kjempe frem en slik ordning de siste ti årene, så

med denne på plass har vi bidratt sterkt til etableringen av en ny gjenvinnings-verdikjede for hele bransjen. Norsk Gjenvinning har søkt om behandlingstillatelse for fritidsbåter ved tre anlegg, hvor aktiviteten forventes å starte opp i 2018.

Vi jobber i tillegg aktivt med kunder og leverandører langs hele verdikjeden for å utvikle optimale løsninger som skal gi bedre ressursutnyttelse av avfallet. I tillegg til bedre gjenvinningsløsninger, inkluderer dette også løsninger for avfallsreduksjon og gjenbruk. I 2017 har vi befestet vår posisjon som en viktig samarbeidspartner og bidragsyter innen sirkulærøkonomien. Dette ser vi for eksempel gjennom en rekke henvendelser fra store bedrifter som ikke er kunder av Norsk Gjenvinning, men som oppfatter oss som ledende innenfor bærekraft, innovasjon og sirkulærøkonomi, og derfor ønsker å lære av hvordan vi arbeider.

Compliance

Vår ambisjon er å være den ledende aktøren på etterlevelse av lover og regler i gjenvinningsbransjen. Det forplikter. Vi arbeider derfor kontinuerlig med opplæring og utvikling, samt investerer i tiltak som skal sikre tilfredsstillende standarder, rutiner og systemer i alle ledd – slik at våre kunder skal kunne føle seg trygge på at deres avfall håndteres på en lovlig og profesjonell måte.



Norsk Gjenvinning har derfor gjennom flere år arbeidet hardt og systematisk for å utvikle og implementere et omfattende compliance-program, og løpende investert i tiltak som skal sikre tilfredsstillende standarder, rutiner og systemer og opplæring i alle ledd – slik at våre kunder skal kunne føle seg trygge på at deres avfall håndteres på en lovlig og profesjonell måte.

Ikke alle bedrifter er klare over risikoen de tar ved å ikke stille spørsmål og kreve dokumentasjon på at avfallet deres håndteres i henhold til regelverket. For å hjelpe bedrifter å etterleve lover og regler, kommer vi som ett av tiltakene til å publisere en sjekkliste for avfallsbesittere slik at bedriftene selv kan sjekke om avfallshåndteringen deres er ansvarlig.

Nå opplever vi å få anerkjennelse for satsingen. Både kunder, myndigheter og andre interessenter ser verdien av våre tiltak. Flere større kunder velger Norsk Gjenvinning på grunn av vårt compliance-arbeid. I 2017 har vi jobbet mer med å synliggjøre kunde verdien i vårt compliance-arbeid. Det er gjennomført compliance-kurs for deler av salgsorganisasjonen slik at de igjen kan opplyse kundene om nytteverdien av å sette compliance i fokus.

Det finnes ikke søppel mer.

Norsk Gjenvinnings virksomhet har alltid vært tuftet på sirkulærøkonomi. Alle våre aktiviteter tar utgangspunkt i at avfall er en ressurs som skal skyves oppover i ressurspyramiden. Vi mener at reell bærekraftig utvikling og det sirkulære samfunnet er fremtidens løsning på verdens ressursproblem. Det er derfor vi sier at «Det finnes ikke søppel mer».

Dette tydelige budskapet gjenspeiler vår visjon om avfall som løsningen på fremtidens ressursproblem. Materialer som allerede er i omloop må inngå i så nært evige kretsløp som mulig. Gjennom avfallsreduksjon, gjenbruk og materialgjenvinning for produksjon av resirkulerte råvarer, kan bransjen bli en reell – og høyst nødvendig – konkurrent til utvinnere av jomfruelige ikke-fornybare ressurser.

Sirkulærøkonomi i praksis

Allerede i 1964 startet vi med gjenvinning av returpapir, og vårt første sorteringsanlegg ble etablert tidlig på 80-tallet. Siden 2014 har vi intensivert vår satsing på bærekraftig utvikling for å ta en ledende posisjon i Norge innenfor sirkulærøkonomi. Det gjør vi i nært samarbeid med våre kunder og andre aktører i verdikjeden.

Vi ønsker å ivareta en ledende rolle innenfor utviklingen av sirkulærøkonomiske løsninger. Dette utviklingsarbeidet gjør vi ofte i samarbeid med andre bedrifter eller institusjoner, gjerne ved å samle hele verdikjeden. Vi samarbeider også stadig mer på tvers, og med nye aktører som ikke er en del av avfallsbransjen. Forretningsmodeller som klinkes ut gjennom slike partnerskap representerer ofte det vi omtaler som reell bærekraft – der løsningen gir et positivt bidrag til både miljøet, samfunnet og bedriftenes lønnsomhet. Bærekraft skaper konkurransekraft.

95 prosent gjenvinning av biler

I 2015 økte EU gjenvinningskravet for kasserte biler. Nå skal 95 prosent av en bil gjenvinnes, hvorav 85 prosent materialgjenvinnes – en økning fra tidligere krav om 80 prosent. Norsk Gjenvinning håndterer om lag 35 000 av bilene som årlig kasseres i Norge. Dette gjør vi ved vårt anlegg i Fredrikstad, der vi både har et moderne fragmenteringsverk og et metallsepareringsanlegg.

For å nå kravet om 85 prosent materialgjenvinning, har vi både satt i gang nye utviklingsprosjekter og utvidet tidligere innovasjon.

I 2015 startet vi å ta ut bilvinduer for å materialgjenvinne disse på samme måte som isolerglass. Dette er en produksjonslinje vi har utviklet i samarbeid med isolasjonsprodusenten GLAVA®, og som bidrar med to prosent av kravet til materialgjenvinning. I tillegg sørger det for bærekraftig ressursutnyttelse av glasset, som tidligere ble deponert.

Vi har også gjennomført et SkatteFUNN-støttet innovasjonsprosjekt for å sikre mer høyverdig utnyttelse av den såkalte avfallsfraksjonen fra kasserte biler, altså det som ikke er jern eller metall, typisk plast, setetrekk, interiør og lignende. Innovasjonsprosjektet resulterte i metoder for bedre forbehandling og utsortering av spesielt metaller fra denne avfallsfraksjonen.

Glassgjenvinning

Samarbeidet vårt med GLAVA® er et eksempel på en konkret sirkulær forretningsmodell som allerede fungerer i praksis. Sammen har vi skapt en viktig verdikjede for resirkulering, der glass fra bilruter, vinduer og husholdning knuses og gjenvinnes til glassull for isolasjon.

Glass er den viktigste råvaren i GLAVAs produksjon av isolasjonsmateriale i glassull, og tidligere ble dette importert

fra Europa. I dag produserer Norsk Gjenvinning glassråvare fra ulike typer glassavfall ved vårt glassgjenvinningsanlegg på Øra Miljøpark i Fredrikstad. Før eksporterte vi glasset til forbrenning i Finland. Nå er det i stedet en råvare som leveres til GLAVA og blir til isolasjonsmateriale.

Eksemplet viser at vi ved hjelp av innovasjon og samarbeid klarer å finne gode og miljøvennlige løsninger som bidrar til materialgjenvinning, uten hjelp fra det offentlige.

Råvarene i ressurspyramiden

Konsernet oppnådde i 2017 en samlet gjenvinningsgrad på 85 prosent. Av 1 735 millioner tonn avfall gikk 38 prosent av råvarestrømmen til materialgjenvinning, 46 prosent til energigjenvinning og 16 prosent til deponi. Deponerte volumer er blant annet aske og interte tungmasser. Norsk Gjenvinning har som mål å ivareta materialene så høyt opp i ressurspyramiden som mulig. For oss innebærer det å skyve ressursene oppover i pyramiden, men samtidig ha løsninger for alle deler av pyramiden.

Materialgjenvinning

Norsk Gjenvinning arbeider kontinuerlig for å øke sorteringsgraden fra avfallet og å bedre kvaliteten på produserte råvarer. Dette gir både økonomisk og miljømessig gevinst. Vi fokuserer på å øke andelen materialgjenvinning i henhold til avfallshierarkiet, og er aktivt engasjert i utviklingen av rammebetingelser som gir økte finansielle incentiver til materialgjenvinning.

Videre arbeider Norsk Gjenvinning kontinuerlig med å øke sorteringsgraden ved våre egne anlegg. Materialgjenvinning fører generelt til et positivt klimabidrag (klimanytte), ved at det produseres avfallsbaserte råvarer som kan erstatte produksjon basert på jomfruelige materialer.

Eget fotavtrykk

Med fotavtrykket vårt mener vi det økologiske fotavtrykket driften vår gir – i form av forbruk av fornybare naturressurser, utslipp av klimagasser, og annen påvirkning på miljø, naboer og biologisk mangfold. Vår gjenvinningsaktivitet sparer miljøet for flere hundre tusen tonn med CO₂ årlig. Men samtidig slipper vi også ut CO₂ fra vår virksomhet. Selv om vi er stolte av at gjenvinningsbransjen reduserer norske klimagassutslipp med cirka sju prosent årlig, er vi opptatte av at det ikke skal bli en hvilepute når det gjelder å stadig redusere egne utslipp.



KLIMAREGNSKAP

Norsk Gjenvinning publiserer sitt eget klimaregnskap. Dette kan finnes på <http://www.nggroun.no/baerekraft/baerekraftrapport-2017/annet/noekkeltall/>

Vårt fokus på eget fotavtrykk handler om å øke vårt positive bidrag og redusere vårt negative bidrag, og dette dreier seg i stor grad om hvordan vi transporterer avfall fra våre lokale oppstrømskunder og resirkulerte råvarer til det globale nedstrømsmarkedet. Vi jobber derfor kontinuerlig med ny teknologi og nye tiltak for å redusere konsernets fotavtrykk fra blant annet transport.

Ytre miljø

Alle våre mottaks- og behandlingsanlegg har nødvendige tillatelser fra offentlige myndigheter. Her stilles det krav til blant annet trafikkbelastning, driftstider, visuelt inntrykk, støv og støynivåer samt utslipp til luft, vann og grunn. Vi rapporterer årlig til myndighetene i samsvar med krav i tillatelsene.

Det ble i 2017 registrert 17 avvik fra driftstillatelsene etter tilsyn ved anlegg i Norsk Gjenvinning-konsernet. Avvikene følges opp internt i konsernet og er lukket eller vil bli lukket innen tidsfrist.

Det er registrert 24 naboklager i 2017. Anleggene med flest klager er Larvik (lukt), Holmestrand (lukt) og Drammen (støy). Ved anlegg som ligger tett opp mot boligområder arbeider anleggsledelsen aktivt med å tilrettelegge for god nabokommunikasjon. Dette gjør vi gjennom jevnlig møter og med aktiv bruk av digitale informasjonskanaler.

En rekke anlegg har fått endret tillatelse i 2017 på bakgrunn av innføring av krav om finansiell sikkerhet for anlegg for mottak og mellomlagring av farlig avfall.

I 2017 ble det gitt 130 tillatelser til avfallsimport og 30 tillatelser til avfallseksport.

Norsk Gjenvinning har ikke mottatt bøter eller andre typer sanksjoner for brudd på miljølovgivningen i 2017.

Alle våre største selskaper er sertifisert etter standarden ISO 14001 for miljøledelse.



Utslipp til vann

Utslipp til vann fra anleggene våre kan skje i form av påslipp til kommunalt nett, utslipp til sjø og fjord eller utslipp til elv og bekk. Mange av Norsk Gjenvinning-konsernets anlegg har utslippstillatelse fra Miljødirektoratet eller Fylkesmannen.

Basert på anleggenes driftstillatelse og kravene som stilles i disse, rapporterer vi årlig alle utslipp til miljømyndighetene. For de enkelte anleggene er det utarbeidet måleprogrammer som beskriver rutiner for hvordan utslippene skal overvåkes. I 2017 har vi hatt økt fokus på gjennomgang og kvalitets-sikring av måleprogrammene. To av våre anlegg har også krav om å gjennomføre overvåkingsprogrammer for resipient. Alle analyser av utslippsvann utføres av akkrediterte laboratorier.

Brannforebyggende tiltak

I Norsk Gjenvinnings forsikringsavtale er en andel av forsikringspremien satt av til brannforebyggende tiltak. I den forbindelse har eksterne konsulenter,

sammen med representanter fra vårt forsikringsselskap, i 2017 gjennomført brann- og risk management-befaringer med påfølgende risikoidentifiserende og skadeforebyggende rapport på de sju største anleggene i Norsk Gjenvinning AS og Norsk Gjenvinning Metall AS.

Resultatene fra dette arbeidet ga selskapene gode innspill til hvordan det videre arbeidet med brann-sikkerhet ved de ulike anleggene skal prioriteres. Det er på bakgrunn av dette gjennomført flere tiltak knyttet til brann-sikkerheten.

Alvorlige hendelser

I 2017 har det ikke vært alvorlige hendelser knyttet til ytre miljø.

Innsamling og logistikk

Norsk Gjenvinning-konsernet eier en bilpark med ca. 350 større kjøretøy, 130 varebiler og 45 administrasjonsbiler. Rundt en tredel av den totale transporten vår utføres med disse bilene, mens resten utføres av underleverandører. Transportvirksomhet forurensar, og derfor arbeider vi kontinuerlig med å gjøre

våre transport- og logistikk-løsninger så effektive som mulig.

Gjennom NG Flyt jobber vi kontinuerlig for å sikre effektiv logistikk. Vi har digitalisert og automatisert ruteplanleggingen og innarbeidet standardiserte prosesser for styring og oppfølging av biler og sjåfører. I 2017 har vi gjennomført omlegging av ruter for å effektivisere innsamlingen, redusere behovet for unødige kjøring, og bidra til reduserte utslipp.

Vi arbeider også tett med kundene for å tilpasse løsninger og utstyr. Noen av de viktigste tiltakene for å nå målet om optimal logistikk er utstrakt bruk av komprimatorutstyr, samkjøring og samordning av innkjøp.

Moderne og miljøvennlig flåte

I kommuner som Skien, Porsgrunn, Stavanger, Time, Rælingen, Enebakk, Lørenskog, Drammen, Svelvik, Lier, Øvre Eiker, Nedre Eiker, Hurum, Røyken, Sande og Modum benytter vi gassdrevne biler til innsamling av husholdningsavfall. Erfaringene er positive med hensyn til

driftssikkerhet, og vi opplever at de nye motorene med ny Euro 6-teknologi gir ytterligere bedret drift. 45 prosent av de ca. 190 tunge kjøretøyene som daglig samler inn husholdningsavfall i vår regi, kjører på biogass.

I desember 2016 signerte Norsk Gjenvinning Renovasjon AS en ny kontrakt med Sarpsborg kommune om innsamling av husholdningsavfall. I anbudet stilte kommunen krav om Euro 6-dieslbiler, men utfordret samtidig leverandørene til å tilby enda mer bærekraftige alternativer gjennom å vektlegge miljø høyt. Norsk Gjenvinning vant frem med en innsamlingsløsning basert på to elektriske biler, samt biogassdrift på øvrige biler som tømmer beholdere. 4. januar 2018 ble disse to bilene satt i drift, og de foreløpige tilbakemeldingene har vært meget positive.

I løpet av 2017 signerte Norsk Gjenvinning Renovasjon AS og dets

datterselskap i Sverige Nordisk Återvinning Service to ytterligere kontrakter hvor det skal benyttes helelektriske, store renovasjonsbiler. I løpet av 2018 vil vi sette i drift det som trolig er Sveriges første helelektriske renovasjonsbil, som skal kjøre i Göteborg sitt nordøstre område.

I tillegg har Norsk Gjenvinning Renovasjon inngått avtale med Avfall Sør om å sette i drift tre helelektriske renovasjonsbiler i løpet av 2018. Disse skal hovedsakelig kjøre i sentrumsnære områder i Kristiansand kommune.

Norsk Gjenvinning-konsernet jobber kontinuerlig med å vurdere ny teknologi også innenfor innhenting og transport av næringsavfall. Det ble i 2017 bestilt en krokobil som skal gå på flytende biogass (LBG). Denne bilen skal settes i drift i Vestfold sommeren 2018. Det jobbes også opp mot leverandører på å ta frem løsninger for helelektriske lastebiler.

”
Norsk Gjenvinning-
konsernet jobber
kontinuerlig med å
vurdere ny teknologi
innenfor innhenting
og transport av
næringsavfall.



Miljøvennlige togtransporter til Sverige

I august 2016 tok Norsk Gjenvinning i bruk togtransporter for transport av avfallsbasert treflis fra Norsk Gjenvinnings anlegg Groruddalen Miljøpark til energiproduzenten Tekniska Verken i Katrineholm. Det første året gikk det ett til to tog i uken med 3 000–6 000 tonn flis, og denne overgangen fra bil til tog reduserte årlige utslipp av CO₂ med cirka 70 000 kilo. Mot slutten av 2017 økte vi bruken av togtransport med ca. 50 prosent, og på dagens nivåer reduseres utslippene av CO₂ med cirka 105 000 kilo.

De miljøvennlige transportene kom i stand etter et samarbeid mellom Norsk Gjenvinning, Tekniska Verken i Linköping AB, Katrineholms kommune, Katrineholms Logistikcentrum og Green Cargo.

SMART fremtid: Komprimatorer og SMART-teknologi som reduserer tømmeffrekvensen

Vi ser stor nytte av smarte løsninger for å optimalisere tømmeffrekvens og unngå tømming av halvfulle beholdere og komprimatorer. I 2017 inngikk vi samarbeid med Europress om SMART-komprimatorer. Samarbeidet startet 1. September, og hittil er 40 komprimatorer med SMART-teknologi tatt i bruk hos kunder.

Løsningen baserer seg på teknologi som komprimerer, overvåker og varsler ved behov for tømming. Komprimeringen av avfallet reduserer tømmeffrekvensen. Automatisk varsling gjør at tømming først finner sted når komprimatoren er full.

I 2017 inngikk Norsk Gjenvinning også samarbeid med agenturet til Big Belly i Norge for distribusjon av Big Belly-avfallsbeholdere. Beholderne er utstyrt med komprimator som drives av solcelle eller strøm. Avfallet kan komprimeres fem

til syv ganger, samtidig som det er mulig å overvåke fyllingsgraden. Når beholderen er full sender den automatisk varsel om behov for tømming. Beholderne er perfekte for parker, bymiljøer, kjøpesentre og alle som er opptatt av bærekraftige løsninger. Norsk Gjenvinning piloterte Big Belly på avfallskonferansen i Kristiansand i juni 2017, og 27 Big Belly-beholdere står nå utplassert i byen.

I 2018 vil vi satse videre på bruk av Smart-teknologi for en bærekraftig logistikk.

Biologisk mangfold

Norsk Gjenvinning er opptatt av å ivareta det biologiske mangfoldet rundt våre mottaks- og behandlingsanlegg. Noen av anleggene ligger i nærheten av verneområder og områder med stort biologisk mangfold. Dette må vi ta hensyn til i vår virksomhet. Vi har derfor utarbeidet en større intern rapport, der vi har sett på hvordan anleggene våre påvirker det biologiske mangfoldet.



Sosialt ansvar

Norsk Gjenvinning-konsernet tar sosialt ansvar gjennom en rekke tiltak hvor vi hjelper utsatte grupper tilbake i arbeid, motiverer unge til å søke seg til bransjen og fremmer kunnskap om kildesortering og avfallets verdi.

Et eksempel på dette er NHO-prosjektet «Ringer i Vannet», som gir mennesker som av ulike årsaker har falt utenfor arbeidslivet muligheten til å komme tilbake til lønnet arbeid. Vi har samarbeidet med NHO om «Ringer i Vannet» siden 2013, og flere av våre faste medarbeidere har kommet inn gjennom denne ordningen. I september 2017 fikk vi en stor anerkjennelse for dette arbeidet da vi mottok Ringer i Vannet-prisen for 2017 fra NHO.



”

Vi har samarbeidet med NHO om «Ringer i Vannet» siden 2013, og flere av våre faste medarbeidere har kommet inn gjennom denne ordningen.

Nøkkeltall

Bærekraft

	2017	2016
Sykefravær, %	6,3	6,0
H1-verdi	8,9	7,3
Energiforbruk, med opprinnelsesgaranti, kWh	24 005 997	23 466 928
Energiforbruk, kWh per tonn	13,8	13,6
Total tonnasje, million tonn	1,735	1,691
Gjenvinning, totalt, %	84	84
▪ Materialgjenvinning, %	38	39
▪ Energigjenvinning, %	46	45
▪ Deponi, %	16	16
Forbruk av diesel, tunge kjøretøy over 20 tonn, liter	4 545 000	4 476 000
Forbruk av diesel, anleggsmaskiner, liter	2 490 000	2 600 000
Forbruk av diesel og bensin, firmabiler, liter	165 000	199 000
Forbruk av diesel og bensin, eksterne kjøretøy*	3 374 000	3 493 000
Flyreiser, km	1 204 000	1 342 237
Klimagassutslipp, tonn CO ₂	35 000	34 000
Klimanytte, tonn CO ₂	460 000	475 000
BILPARKEN, ANTALL:		
▪ Større kjøretøy	347	290
▪ Varebiler	131	140
▪ Firmabiler	45	70
▪ Elbiler	2	0
▪ Eksterne kjøretøy*	250	224
FORDELING AV BILPARKEN, %:		
▪ Euro 6:	43	27
▪ Euro 5:	39	48
▪ Euro 4:	11	16
▪ Euro 1–3:	7	9

* Eksterne kjøretøy er kjøretøy eid av underleverandører, men som bidrar til vårt totale fotavtrykk.

Med mindre annet er angitt, omfatter nøkkeltallene i vår bærekraftrapportering alle virksomheter der Norsk Gjenvinning hadde mer enn 50 prosent eierandel per 31.12.2016.

NG
**Norsk
Gjenvinning**

Kapittel 04



Konsernets årsberetning 2017

”

NORSK GJENVINNING STÅR GODT RUSTET
TIL BÅDE Å UTNYTTE VEKSTMULIGHETENE OG
Å STYRKE LØNNSOMHETEN NÅR MARKEDS-
FORHOLDENE IGJEN STABILISERER SEG.

Industrialisering og innovasjon

”

Med Summa Equity
inn som ny eier vil
konsernet ytterligere
forsterke satsningen
på industrialisering,
innovasjon og nordisk
vekst.

Norsk Gjenvinning-konsernet er Norges største leverandør av gjenvinnings- og miljø-tjenester. Konsernet jobber systematisk med å skape kundeverti gjennom industrialisering og innovasjon, og har i 2017 styrket sin posisjon som en ledende nordisk aktør for gjenvinnings-tjenester og globalt salg av resirkulerte råvarer.

Konsernets samlede driftsinntekter endte på 4.237 millioner kroner, som er en økning på cirka 5 prosent fra 2016. Denne økningen var drevet av en kombinasjon av cirka 3 prosent høyere volumer og at vi lyktes med å forbedre prisene oppstrøms. Driftsresultatet økte fra 96,9 millioner kroner i 2016 til 209,3 millioner kroner i 2017. Årsresultatet endte på 61,9 millioner kroner, mot 10,9 millioner kroner året før.

2017 ble et år preget av fremgang på flere fronter for Norsk Gjenvinning-konsernet. Gjennom NG Flyt – som er konsernets satsning på industrialisering gjennom hele verdikjeden – har vi forbedret leveransekvallitet, drifts-effektivitet, varestrømoptimering og

råvarekvallitet. Vi har rendyrket vår for-retningsmodell for kjernevirksomheten, med mål om å være markedets ledende tjenesteleverandør for kundene i våre lokale oppstrømsmarkeder, og den mest effektive produsenten av resirkulerte råvarer til kundene i våre globale ned-strømsmarkeder. Vi økte både volumer og omsetning, og lyktes samtidig med å redusere driftskostnadene i kjerne-virksomheten med over 50 millioner kroner. I tillegg har vi satset videre på innovasjon for å stadig forbedre våre prosesser og sikre optimal ressurs-forvaltning til det beste for både kunder, miljø og lønnsomhet. Med Summa Equity inn som ny eier vil konsernet ytterligere forsterke satsningen på industrialisering, innovasjon og nordisk vekst.



Viktige hendelser i 2017

”
I september
2017 mottok
Norsk Gjenvinning
årets Ringer i
Vannet-pris fra
NHO.

- Produksjonen ved våre gjenvinningsanlegg blir stadig mer effektiv som et resultat av fokuset på **Lean og kontinuerlig forbedring**. I november 2017 ble det satt **ny produksjonsrekord på Øra i Fredrikstad**, med cirka 24 500 tonn stål og metaller gjennom anlegget. For året som helhet hadde vi betydelig produktjonsvekst på Øra og på konsernets øvrige hovedanlegg i Oslo, Larvik og Tønsberg.
- Norsk Gjenvinning-konsernet har jobbet systematisk over flere år med å **konsolidere anleggsstrukturen** for å sikre både effektivitet og kvalitet i produksjonen. En viktig del av vår strategi er å inngå **langsiktige partnerskap** med lokale aktører – både private og kommunale – i utvalgte regioner, der vi outsourcer anleggsdriften til våre partnere slik at vi sikrer en rasjonell og effektiv verdikjede med god utnyttelse av Norsk Gjenvinnings salgskanaler for resirkulerte råvarer. 2017 ble et år der konsernet lyktes med å implementere denne modellen med en rekke partnere på lokasjoner som Ørsta, Molde, Namsos, Verdal og Balsfjord.
- Konsernets heleide datterselskap Norsk Gjenvinning Renovasjon konkurrerer i markedet for innsamling av husholdningsavfall, som i 2017 ble preget av **konkursene i Veireno og Reno Norden**. I situasjonen som oppstod rundt disse konkursene fremsto Norsk Gjenvinning Renovasjon som en profesjonell og robust virksomhet, og viste en sterk evne til mobilisering ved å tre inn i flere av de kommunale kontraktene som ble påvirket. Norsk Gjenvinning Renovasjon er per i dag Norges største aktør i dette markedet.
- I desember 2017 startet NG m³, i samarbeid med Sirkula IKS, opp driften ved **Heggvin Alun, et nytt deponi for alunskifer** på Vang i Hedmark. Heggvin Alun er svært godt plassert for å sikre en effektiv og miljøriktig håndtering av alunskifer, som er en sedimentær bergart som forekommer naturlig over store deler av Østlandet og graves opp i forbindelse med utbyggingsprosjekter

innen bygg, veg og jernbane. Det stilles strenge krav til avhending av disse massene, og godkjente deponier skal ha tillatelse fra både Fylkesmannen og Statens Strålevern.

- Norsk Gjenvinning-konsernet tar sosialt ansvar gjennom en rekke tiltak hvor vi hjelper utsatte grupper tilbake i arbeid, motiverer unge til å søke seg til bransjen samt fremmer kunnskap om kildesortering og avfallets verdi. Et eksempel på dette er **NHO-prosjektet «Ringer i Vannet»** som går ut på å gi mennesker som av ulike årsaker har falt utenfor arbeidslivet muligheten til å komme tilbake til lønnet arbeid. Konsernet har samarbeidet med NHO om «Ringer i Vannet» siden 2013, og flere av våre faste ansatte har kommet inn gjennom denne ordningen. I september 2017 fikk Norsk Gjenvinning en stor anerkjennelse for dette arbeidet da vi mottok **årets Ringer i Vannet-pris** fra NHO.
- Norsk Gjenvinning har i 2017 ytterligere **styrket sin ledende posisjon innen industrialisering, bærekraft og sirkulær økonomi**. Vi inviteres stadig av både næringsliv, myndigheter og universiteter til å snakke om utviklingen av gjenvinningsbransjen og samarbeid på tvers av sektorer for å fremme bærekraftig utvikling og det grønne skiftet. Et av høydepunktene i 2017 var at Norsk Gjenvinning ble invitert til å holde foredrag på NHOs årskonferanse i januar 2017. Et annet høydepunkt, og en betydelig anerkjennelse for både selskapet og bransjen, var at Norsk Gjenvinning kom inn blant **topp 20 norske selskaper på Ipsos årlige omdømmemåling**.
- 2017 ble avsluttet ved at **Summa Equity inngikk en avtale om å kjøpe Norsk Gjenvinning-konsernet** fra Altor. Dette eierskiftet ble tatt godt imot av konsernets ledelse og øvrige medarbeidere, og er en anerkjennelse av innsatsen som er lagt ned de seneste årene med å utvikle og forbedre selskapet, og av den sterke posisjonen konsernet har i dag. Eierskiftet ble gjennomført 28. februar 2018.

Generelt om virksomheten



Virksomhet og lokalisering

Norsk Gjenvinning-konsernet er Norges ledende aktør innenfor avfall og gjenvinning. Konsernet driver sine aktiviteter gjennom hel- og deleide selskaper. Virksomheten er landsdekkende, med hovedkontor på Lysaker utenfor Oslo. Konsernet har cirka 1 300 ansatte og har også virksomhet i Sverige, Danmark og Storbritannia.

Årsberetningen omfatter morselskapet VV Holding AS og de hel- og deleide datterselskapene som til sammen utgjør Norsk Gjenvinning-konsernet (i det følgende omtalt som «konsernet»).

Tjenester og satsningsområder

Virksomheten er organisert i to oppstrømsdivisjoner, en nedstrømsdivisjon og fem fokuserte virksomheter som tilbyr tjenester knyttet til miljøvennlig avfallshåndtering og råvareutvinning gjennom hele næringskjeden. Den enkelte divisjon og nisjeselskap er nærmere beskrevet i et eget avsnitt (Virksomhetsområder) nedenfor.

Tjenestetilbudet omfatter avfallshåndtering, metallgjenvinning, industriservice, farlig avfall, husholdningsrenovasjon,

living, miljøsanering, masseinntak og sikkerhetsmakulering. Norsk Gjenvinning er den aktøren i bransjen som har størst geografisk dekning, med 38 anlegg i Norge. På årsbasis håndteres 1,8 millioner tonn avfall for over 40 000 kunder. Konsernet har renovasjonskontrakter med 47 kommuner i Norge og Sverige, og bistår en rekke private virksomheter og offentlige foretak med avfallshåndtering både i Norge, Sverige, Danmark og Storbritannia. Norsk Gjenvinning selger resirkulerte råvarer til industri i Skandinavia, Europa og Asia.

Nye rammebetingelser driver utviklingen

Etter hvert som omverdenen gradvis har erkjent behovet for bærekraftig avfallshåndtering, har håndteringen av avfall også blitt underlagt stadig nye lover, regler og myndighetskrav. Store deler av næringslivet ønsker også å innfri egne forpliktelser i henhold til ulike miljø- og kvalitetsstandards. I takt med denne utviklingen har tjenestetilbudet hos Norsk Gjenvinning etter hvert blitt en viktig del av landets infrastruktur. Myndighetskravene endres og skjerpes stadig, og Norsk Gjenvinning utvikler sine tjenester løpende for å hjelpe kundene

å ivareta nye krav og behov. Konsernet bruker betydelige midler hvert år for å kunne utvikle stadig nye produkter, tjenester og teknologi som et svar på omverdenens krav og forventninger.

Kunden i fokus

Miljøriktige løsninger har etter hvert blitt et konkurranseparameter for mange virksomheter. Norsk Gjenvinning muliggjør bærekraftig avfallshåndtering og gode miljøtiltak for virksomheter over hele landet. Hver eneste dag gjør konsernets medarbeidere en innsats for å gjøre kundenes miljøhverdag enklere, med lokale tjenester som gir globale miljøeffekter. Samtidig frigjøres kundenes tid, slik at de kan konsentrere seg om egen kjernevirksomhet.

Strategisk plattform

Vår visjon er at avfall skal bli løsningen på fremtidens ressursproblem. Konsernets misjon er å arbeide hvileløst for å bli bransjens mest kundeorienterte, effektive og lønnsomme aktør, med mål om å bli oppfattet som Nordens mest betydningsfulle gjenvinningselskap. Fundamentet for arbeidet er våre fire grunnverdier: kremmerskap, proaktivitet, ansvarlighet og lagånd.

Konsernets overordnede strategiske mål er som følger:

- Størst og best i Norge.
- Tydelig og differensiert posisjon – ledende på bærekraftig utvikling, kundens førstevalg, og kostnadsleder med en industrialisert og effektiv verdikjede.
- Sterk posisjon i Sverige på både innsamling og avsetning av avfall.
- Solid «grunnmur» med gode interne kvalitets-, kontroll- og styrings-systemer.

Disse målsettingene innebærer klare føringer for hvilke oppgaver som skal prioriteres i konsernet. Det legges stor vekt på å bygge en sterk internkultur tuftet på verdigrunnlaget og den strategiske plattformen.

Redegjørelse for konsernets finansielle stilling



**Økningen i drifts-
inntekter er i hovedsak
drevet frem av økte
priser i markedene
oppstrøm og nedstrøm,
sammen med økte
volumer i segmentene
Gjenvinning og Metall.**

Konsernregnskapet til Norsk Gjenvinning Norge AS er utarbeidet i samsvar med internasjonale regnskapsstandarder (IFRS) og fortolkninger fra IFRS fortolkningskomité (IFRIC), som fastsatt av EU.

Etter styrets oppfatning gir de avlagte resultatregnskap, kontantstrømoppstilling, balanse og noter et rettviseende bilde om selskapets drift og stilling ved årsskiftet.

Årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Styret bekrefter at forutsetningen om fortsatt drift er til stede.

Resultatregnskap

Konsernets samlede driftsinntekter beløp seg til 4 237,3 millioner kroner (4 020,3 millioner kroner), mens driftskostnadene endte på 4 028,0 millioner kroner (3 923,4 millioner kroner). Økningen i driftsinntekter er i hovedsak drevet frem av økte priser i markedene oppstrøm og nedstrøm, sammen med økte volumer i segmentene Gjenvinning og Metall. Konsernets driftsresultat i 2017 økte til 209,3 millioner kroner (96,9 millioner kroner).

Konsernets netto finansposter i 2017 utgjør -122,2 millioner kroner (-85,1 millioner kroner). Finanspostene består primært av renter på lån. Reduksjonen i netto finansposter fra 2016 er drevet av netto valutatap i 2017 sammenlignet med 2016 som hadde netto valuta-gevinster.

Konsernets ordinære resultat før skattekostnad endte på 87,1 millioner kroner (11,8 millioner kroner). Konsernets årsresultat ble 61,9 millioner kroner (11,0 millioner kroner).

Konsernets totalresultat endte på 67,9 millioner kroner (5,9 millioner kroner).

Balanse, finansiering og likviditet

Sum anleggsmidler ved utgangen av 2017 var 1 424,3 millioner kroner (1 629,4 millioner kroner). Immaterielle eiendeler utgjorde 528,1 millioner kroner (543,3 millioner kroner). Konsernet har i 2017 investert i driftsmidler for 175,1 millioner kroner (194,5 millioner kroner). Finansielle anleggsmidler var i 2017 totalt 65,6 millioner kroner (54,6 millioner kroner).

Totale omløpsmidler beløp seg til 1 208,8 millioner kroner (862,8 millioner kroner) hvorav fordringer utgjorde 712,9 millioner kroner (607,7 millioner kroner) og bankinnskudd og kontanter var 175,8 millioner kroner (166,4 millioner kroner). Ved utgangen av 2017 inkluderer omløpsmidlene 207,3 millioner kroner i anleggsmidler holdt for salg.

Konsernets egenkapital per 31. desember var 505,3 millioner kroner (397,9 millioner kroner), tilsvarende en egenkapitalandel på 19,2 prosent (16,0 prosent). Endringer i egenkapitalen følger i hovedsak av disponering av årets totalresultat og mottak av konsernbidrag fra eierselskap.

Sum gjeld per 31. desember utgjorde 2 127,8 millioner kroner (2 094,3 millioner kroner). Rentebærende gjeld utgjorde 1 289,7 millioner kroner (1 350,8 millioner kroner), hvorav 1 158,0 millioner kroner i lån fra morselskapet. Lånet forfaller til betaling 14. juli 2019 i sin helhet. Renten på lånet er 8 prosent per år.

Likviditeten i konsernet er god, og det forventes ikke at det vil være behov for ytterligere likviditetstilførsel.

Kontantstrøm

Konsernets kontantstrøm fra drifts-aktiviteter utgjorde 351,3 millioner



kroner (278,6 millioner kroner). Variasjonen mellom kontantstrømmen fra driftsaktiviteter og konsernets driftsresultat (209,3 millioner kroner) følger i hovedsak av justeringer for periodens av- og nedskrivninger.

Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter var på -124,8 millioner kroner (-119,1 millioner kroner). Endringen i netto kontantstrøm følger av lavere salg av anleggsmidler, dels motvirket av lavere investeringer i anleggsmidler.

Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter var -218,9 millioner kroner (-209,8 millioner kroner). Variasjonen i kontantstrøm kommer av økt nedbetaling på konsernlån, dels motvirket av lavere betaling av konsernbidrag til eierselskap i 2017.

Beholdning av kontanter og kontant-ekvivalenter beløp seg til 175,8 millioner kroner ved utgangen av 2017, mot 166,4 millioner kroner ved utgangen av 2016.

Pågående rettstvister

Norsk Gjenvinning Offshore (NGO) har vært involvert i en rettstvist mot Scomi Oiltools Europe Ltd (Scomi), som ble avgjort i voldgiftsretten i mars 2014. Retten ga NGO medhold på alle punkter. Tvisten gjaldt det økonomiske oppgjøret etter at samarbeidsavtale om aktiviteter i Sandnessjøen ble hevet i februar 2012. Voldgiftsretten dømte Scomi til å betale NGO 56,6 millioner kroner pluss saksomkostninger. Det er en pågående prosess for skotske domstoler gjennom et fullbyrdsessøksmål for å sikre beløpet. Se note 24 og 16 til konsernregnskapet for ytterligere informasjon.



Virksomhetsområder

„
**Konsernets
virksomheter
drives med strenge
krav til kvalitet og
bærekraft.**

Konsernstrukturen består av tre divisjoner: Gjenvinning, Metall og Downstream. Øvrige virksomhetsområder (Renovasjon, Prosjektvirksomheter, Sikkerhetsmakulering og Deponi) er definert som nisjeselskaper som rapporterer gjennom sine respektive styrer til konsernets CFO. Konsernets virksomheter drives med strenge krav til kvalitet og bærekraft.

Gjenvinning

Gjennom Divisjon Gjenvinning tilbyr konsernet skreddersydde løsninger for kildesortering, innsamling og håndtering av alle typer avfall. Samlet har divisjonen 26 anlegg (inklusive partneranlegg), 600 ansatte (583 ansatte) og håndterte i 2017 om lag 1,22 millioner tonn avfall (1,19 millioner tonn). De samlede driftsinntektene i 2017 var 2 388,6 millioner kroner (2 256,3 millioner kroner).

Divisjonens hovedfokus i 2017 var driftsmessige forbedringer i alle ledd av verdikjeden, inklusive et omfattende arbeid knyttet til bedre sporbarhet og kontroll. Tiltakene gav til dels betydelige effekter i alle ledd av verdikjeden og inkluderer reduksjon av antall anlegg i drift. Effektene av tidligere års kostnadskutt og prisøkninger gav full effekt i 2017 og bidro til en kraftig resultatvekst. Oppstrømsmarkedet er fortsatt preget

av hard konkurranse og prispress på nye kontrakter. Nedstrømskostnadene knyttet til energigjenvinning var stabile i 2017, mens priser på stål og metall økte kraftig gjennom året.

Metall

Metallvirksomheten omfatter innsamling, mottak og behandling av stål, metaller, EE-avfall, kabler og aske. Divisjon Metall har 12 anlegg (inklusive partneranlegg) for gjenvinning av stål og metaller i Norge. Divisjonen har 128 ansatte (132 ansatte) og håndterte rundt 248 tusen tonn stål og metaller i 2017 (242 tusen tonn). De samlede driftsinntektene i 2017 var 901,9 millioner kroner (749,9 millioner kroner).

Metall har videreført sitt strukturelle arbeid med å industrialisere virksomhetens verdikjeder. Aktivitetene i 2017 har vært økende og preget av stigende, men svært volatile markedspriser. Markedet oppstrøms og varestrømmer har vært forholdsvis stabile, til tross for sterk konkurranse fra ulike aktører. Metallvirksomheten har styrket sin posisjon i de skandinaviske markedene oppstrøms. Produksjonen og behandlingen av jern og metaller fortsatte å øke gjennom 2017. Markedene nedstrøms har vist en positiv utvikling, men preges av volatilitet og prisendringer på verdensbasis.



Downstream

Downstream opererer på tvers av konsernet og søker å maksimere utnyttelsen av de råvarene som samles inn og foredles. Divisjonens råvaremeglere er ledende i Norge og sørger for at konsernet oppnår de rette prisene ved salg av resirkulerte råvarer til industrien i Norden, Europa og Asia. I tillegg til dette driver divisjonen med trading av avfallsbasert brensel og resirkulerte råvarer direkte fra kunder oppstrøms til industrien nedstrøms. Tradingvirksomheten håndterte 262 000 tonn i 2017 (219 000 tonn) og hadde tradinginntekter på 231,0 millioner kroner i 2017 (174,0 millioner kroner). Divisjon Downstream har 32 ansatte (38 ansatte).

Renovasjon

Norsk Gjenvinning Renovasjon er konsernets totalleverandør av renovasjonstjenester for kommuner i Norge og Sverige. Virksomheten er en ledende aktør i dette markedet og har oppdrag for 47 kommuner i Norge og Sverige.

Virksomheten har 277 egne ansatte (188 ansatte) i Norge og Sverige, og sysselsetter totalt 303 personer. Det vil si at 8,6 prosent av de sysselsatte i Divisjon Renovasjon er ansatt hos faste underentreprenører. Av de 195 tunge

kjøretøy som kjører i daglig tjeneste går 49 prosent på biogass. Videre har virksomheten to tunge kjøretøyer som er drevet av elektrisitet.

De samlede driftsinntektene i 2017 var på 289,5 millioner kroner (323,8 millioner kroner).

Prosjektvirksomheter

Konsernet leverer gjennom R3 Entreprenør og IBKA (tidligere Norsk Gjenvinning Industri) et bredt spekter av prosjektbaserte tjenester opp mot entreprenører og industribedrifter. Den tidligere divisjonen Industri og Offshore ble oppløst i 2017 og aktivitetene videreført som del av prosjektvirksomhetene.

Prosjektvirksomhetene har 197 ansatte (166 ansatte) i Norge. De samlede driftsinntektene for virksomhetene var i 2017 på 359,5 millioner kroner (424,4 millioner kroner). Omsetningsfallet i virksomhetsområdet følger i hovedsak av at aktiviteter i industrivirksomheten har blitt avviklet. Fra første januar 2018 har alle aktivitetene i tidligere Norsk Gjenvinning Industri og IBKA blitt samlet under en felles organisasjon (IBKA). De danske industrielle tjenestene med 44 ansatte (60 ansatte) og driftsinntekter på 106,8 millioner kroner (99,5 millioner

kroner) vil inngå i segmentet prosjektvirksomheter.

Sikkerhetsmakulering

Konsernet er gjennom Norsk Makulering Norges ledende leverandør innenfor makulering og destruksjon av sensitivt materiale innen papirdokumenter og elektroniske lagringsmedier.

Selskapet har 6 ansatte (9 ansatte), betjener rundt 2 600 kunder og håndterer 3 600 tonn papirdokumenter. De samlede driftsinntektene i 2017 var på 59,5 millioner kroner (54,1 millioner kroner).

Deponi

Gjennom NG m³ drifter konsernet deponier og massemtak. Alle mottak gjenbraker masser til nyttige formål som for eksempel terrengarrondering, bygging av nye fylkesveier og igjennfylling av gamle pukkverk til brukbart areal. I 2017 håndterte konsernet totalt 429 000 tonn masser ved tre deponier. Virksomheten har 6 ansatte (7 ansatte).

De samlede driftsinntektene i 2017 var på 87,4 millioner kroner (77,9 millioner kroner).

Innovasjon

Norsk Gjenvinning har som målsetting å være ledende i sitt marked. I 2017 deltok Norsk Gjenvinning med egeninnsats og finansiering av flere omfattende innovasjonsprosjekter, herunder:

- Bærekraftig gjenvinning av våtorganisk avfall
- Bærekraftig gjenvinning av gips
- Materialgjenvinningsløsning for blandet returtre
- Optimal deponiutforming for deponi av syredannende bergarter

Innovasjonsarbeidet utføres i økende grad i samarbeid med eksterne aktører, som kunder og leverandører. Det forventes at denne type samarbeidsformer vil bli enda viktigere for utvikling av nye gjenvinningsløsninger i fremtiden. Norsk Gjenvinning samarbeider også med flere forsknings- og universitetsmiljøer. Forskningsaktivitet og prosjekter i en tidlig fase, samt vedlikehold av eksisterende produkter, utgiftsføres løpende.

Operasjonell risiko og risikostyring

”
**Risikostyringen
i konsernet er
en integrert del
av all forretnings-
virksomhet.**

Risikostyringen i konsernet er en integrert del av all forretningsvirksomhet. Risikostyring er delt mellom de operative enhetene, som har hovedansvaret for relevant operativ og kommersiell risikostyring og etterlevelse innenfor sitt virksomhetsområde. Konsernets finansavdeling har hovedansvaret for finansiell risikostyring i overensstemmelse med retningslinjer godkjent av styret. Konsernstabene etablerer retningslinjer og rutiner for håndtering av compliance-risiko og koordinerer og gjennomfører en samlet risikovurdering.

Konsernet har opprettet et eget compliance-program som omfatter hele konsernet. Divisjonene har identifisert risiko for brudd på myndighetskrav og tiltak for å redusere eventuell risiko. Programmet rapporteres kvartalsvis til konsernledelsen.

Nedenfor er en beskrivelse av visse risikoer som kan påvirke vår virksomhet, økonomiske stilling og resultatet av virksomheten fra tid til annen.

Generell markedsrisiko

Konsernet er eksponert for den øko-

nomiske syklusen og makroøkonomiske svingninger som er utenfor konsernets kontroll. Siden en svak økonomi generelt resulterer i reduserte nivåer av industriell aktivitet og forbruk, kan endringer i den generelle økonomiske situasjonen påvirke volumene av avfall og dermed etterspørselen etter konsernets produkter og tjenester. Der hvor konsernet er betalt på grunnlag av kilogram/tonn innsamlet og behandlet avfall, kan en svak økonomi direkte påvirke konsernets inntekter og resultat negativt, mens en sterk økonomi kan ha en motsatt effekt.

Politisk og juridisk risiko

Konsernet opererer i en strengt regulert virksomhet. Endringer i lover eller endringer i planlagt implementering av nye utslippskrav kan ha vesentlig innvirkning på konsernets drift og økonomiske resultater.

Konkurranse i markedet

Bransjer hvor konsernet opererer er konkurranseutsatte. Selv om konsernet anser seg for å være godt posisjonert i markedet, kan det ikke gis noen garanti med hensyn til fremtidig konkurranse og markedsposisjon.



Kunderisiko

Konsernet er generelt avhengig av ordrer under rammeavtaler med kunder for salg av sine produkter og tjenester. Dette skaper en usikkerhet med hensyn til fremtidig inntekt. Selv om konsernet har en diversifisert kundebase, kan lavere salgsvolumer knyttet til en eller flere av de eksisterende rammeavtalene, eller tap av kunder eller rammeavtaler uansett grunn, ha betydelig negativ innvirkning på konsernets finansielle resultater. Konsernet er videre avhengig av å delta i og være tildelt oppdrag i offentlige anbud. Det kan ikke gis noen garantier for at konsernet vil bli tildelt oppdrag under slike offentlige anbud i fremtiden.

Avhengighet av nøkkelpersonell

Videre utvikling av konsernet er avhengig av tilgang på kvalifisert personell, spesielt i sentrale lederstillinger. Tap av nøkkelpersonell kan ha en negativ innvirkning på konsernets driftsresultat og finansielle stilling.

Operasjonell gearing og tap av inntekter

En stor del av konsernets kostnadsbase består av lønn, og store deler av kost-

nadsbasen bør dermed betraktes som fast på mellomlang sikt. Enhver nedgang i inntekter vil i stor grad påvirke netto resultat før skatt i samme størrelsesorden som brutto bidrag fra slike tapte inntekter.

Forsikringsrisiko

Konsernets forsikringer kan ikke nødvendigvis dekke alle potensielle forpliktelser i konsernet. Det er en risiko for at konsernet vil lide store tap som ikke vil bli dekket av noen forsikring.

Risiko knyttet til immaterielle eiendeler

Konsernet har kun i begrenset grad beskyttet sine intellektuelle eiendeler. Konkurrenter kan derfor kopiere noen av konsernets produkter, noe som igjen kan ha en negativ effekt på konsernets virksomhet.

Helse, sikkerhet og miljø

Konsernet er involvert i håndtering av industrielt avfall, næringsavfall og husholdningsavfall (både farlig og ikke-farlig), riving og miljøsanering (asbest, PCB etc.). Dermed er medarbeiderne i konsernet eksponert for helse-,

sikkerhets- og miljørisikoer. Slike driftsoperasjoner kan føre til betydelig forurensning på bakken og/eller miljø hvor konsernet opererer. Konsernet kan holdes økonomisk ansvarlig for slik miljøforurensning eller skade.

Risiko forbundet med svindel, bestikkelser og korrupsjon

Bransjer hvor konsernet opererer har en iboende risiko forbundet med svindel, bestikkelser og korrupsjon, og konsernet er eksponert for slik risiko spesielt i forbindelse med sin bruk av agenter i flere jurisdiksjoner, herunder i Asia. Selv om konsernet har og utvikler rutiner og andre sikringstiltak for å forebygge forekomst av svindel, bestikkelser og korrupsjon, vil det ikke være mulig for konsernet å oppdage og/eller hindre alle slike lovbrudd. Påstått eller faktisk involvering i korrupsjon eller andre ulovlige aktiviteter fra konsernets styremedlemmer, ansatte, agenter, samarbeidspartnere eller kunder kan ha en vesentlig negativ innvirkning på konsernets virksomhet, blant annet som følge av sivile eller strafferettslige sanksjoner, utelukkelse fra offentlige anbud og/eller omdømmeskade.

Risiko knyttet til import- og eksportrestriksjoner

Konsernet er eksponert for risiko for riktig anvendelse av import- og eksportforskrifter. Eventuelle brudd på slike regler, som en konsekvens av feil klassifisering av produkter eller på annen måte, kan ha en negativ innvirkning på konsernets virksomhet.

Fare for å miste lisenser og konsesjoner

Konsernet har flere lisenser og konsesjoner i ulike jurisdiksjoner, som tillater konsernet å operere i avfallsbransjen og å håndtere, transportere, eksportere og importere ulike typer avfall. Tap av slike lisenser og konsesjoner kan ha en vesentlig negativ innvirkning på virksomheten i konsernet.

Estimatiserisiko

Konsernet kan mislykkes i å effektivt beregne risiko, kostnader eller timing ved utarbeidelse av anbud. Feil og mangler i anbudsprosesser kan ha en vesentlig negativ innvirkning på lønnsomheten i konsernet.



På større kontrakter inngås terminkontrakter for å eliminere risiko for valutasvingninger.

Finansiell risiko og risikostyring

Valutarisiko

Konsernet er eksponert for valutarisiko i tilknytning til salg av metaller, plast og papir, samt kjøp av nedstrømsløsninger. Denne risikoen er særlig relevant når det gjelder EUR, SEK, DKK og USD. På større kontrakter inngås terminkontrakter for å eliminere risiko for valutasvingninger.

Renterisiko

Konsernets renterisiko kommer som følge av rentebærende gjeld. Gjeld som er utstedt basert på variable renter medfører at konsernet blir eksponert for renterisiko som påvirker kontantstrømmen. Konsernets renterisiko er begrenset, da hovedfinansieringen i konsernet kommer fra aksjonærlån med fast rente.

Likviditetsrisiko

Konsernet har begrenset likviditetsrisiko. Virksomheten følger aktivt opp sin likviditetsstyring gjennom budsjetter og løpende prognoser. Konsernets finansieringsbehov er dekket gjennom aksjonærlån.

Kredittrisiko

Kredittrisiko oppstår i hovedsak ved transaksjoner med kunder og innskudd i bank. Selskapet har gjennom flere år hatt beskjedne tap på kundefordringer. Nye

kunder kredittvurderes og godkjennes før det innvilges kreditt. Ansvaret for kredittstyring er sentralisert, og rutiner er forankret i virksomhetens kvalitets-system.

Prisrisiko

Konsernet er eksponert for prisrisiko knyttet til råvarer. Prisrisikoen søkes håndtert ved å inngå sammenfallende nedstrømskontrakter på volum fra oppstrømsaktiviteter der hvor dette er mulig. Prisrisikoen knyttet til metaller som avdekkes under avfallssorteringsprosessen sikres i finansielle markeder ved bruk av derivater. Utvikling i råvarepriser gjennom 2017:

- **Stål og metaller:** Metall- og stålprisene hadde en sterk prisoppgang i 2017, og året ble avsluttet med et høyt prisnivå målt i både USD og NOK. Svekket kronekurs, høykonjunktur verden over med store satsninger på utbygging av infrastruktur, samt økt bruk av metaller i flere bransjer bidro til prisutviklingen i 2017.

- **Returpapir:** Prisene steg gjennom året helt fram til fjerde kvartal. Fra et høyt nivå opplevde vi da en markert nedgang mot slutten av året, som i hovedsak ble drevet av begrensede eksportmuligheter til Kina.

- **Avfallsbasert brensel:** Nedstrømsprisene for avfallsbasert brensel har vært relativt stabile gjennom hele 2017 for Norge og Skandinavia. Markedet har stabilisert seg etter en lengre periode med negativ utvikling drevet av store importmengder fra UK. Avfallslagrene i Skandinavia som forstyrret markedet er nå borte, og det er en tydelig trendutvikling hvor det stilles høyere krav fra nedstrømsmottakerne til riktig kvalitet og leveransepresisjon gjennom hele året.

- **Plast:** Prisene på foliekvaliteter gikk ned hver måned gjennom hele første halvdel av 2017. I tredje kvartal stanset kinesiske myndigheter importen av foliekvaliteter, og det førte til lav etterspørsel og kraftig fall i prisene.

- **Returtre:** Den negative prisutviklingen fortsatte i 2017, men med tendenser til en stabilisering av prisene mot slutten av året. Etter flere år med milde vintre og prisfall på konkurrerende energiprodukter har lageroppbyggingen i Skandinavia blitt reversert. Sammen med en kald start på vinteren gav dette tendenser til en bedret balanse i markedet.

For ytterligere informasjon om konsernets risikostyring henvises det til note 23 i årsregnskapet.



Hendelser etter balansedagen

”
Det stilles høyere krav fra nedstrøms-mottakerne til riktig kvalitet og leveransepresisjon gjennom hele året.

Konsernet har etter balansedagen inngått to avtaler for salg av en eiendomsportefølje som ligger i fem heleide datterselskaper. Estimert netto vederlag for salgene er NOK 706 millioner, hvorav NOK 71 millioner knytter seg til salg av Hegstadmoen 7 AS, og NOK 635 millioner knytter seg til salget av Øra Eiendom Utvikling AS, Opphaugveien 6 AS, Taranrødveien 85 AS og Bingsa AS. Hvert av selskapene som selges har operasjonelle utleiekontrakter med Norsk Gjenvinning Miljøeiendommer. Årlig leie for eiendommene i 2018 er NOK 53,5 millioner.

De relaterte balanseverdiene er per 31. desember 2017 presentert som eiendeler holdt for salg i konsolidert oppstilling av finansiell posisjon. Se note 27 for ytterligere detaljer knyttet til eiendelene klassifisert som holdt for salg.

Konsernets leide gjenvinningsanlegg på Alnabru i Oslo hadde en brann i mars 2018. Konsernet har en fullrisikoforsikring på varige driftsmidler og maskiner, samt en 24 måneders avbruddsforsikring med Tryg Forsikring. Bygningen er forsikret av utleier. Konsernets forsikring har en egenandel på NOK 2 millioner og en venteperiode på 20 dager. De foreløpige konklusjoner er at brannen ikke er forventet å ha en vesentlig negativ finansiell effekt på konsernet.

Konsernet har inngått avtale om å kjøpe resterende eierandel i Isekk AS (45 prosent), et deleid datterselskap. Se note 26 for ytterligere informasjon knyttet til ikke kontrollerende eierinteresse i selskapet.



Redegjørelse for morselskapet årsregnskap

”
Morselskapets rolle er å forvalte eierskapet i og å levere administrative og finansielle tjenester til datterselskapene.

Virksomhetens art

Norsk Gjenvinning Norge AS er morselskapet i konsernet. Morselskapets rolle er å forvalte eierskapet i og å levere administrative og finansielle tjenester til datterselskapene.

Resultatregnskap

Morselskapets samlede driftsinntekter beløp seg til 299,4 millioner kroner (339,6 millioner kroner). Morselskapets driftsresultat falt fra 91,5 millioner i 2016 til 82,6 millioner i 2017.

Morselskapets netto finansposter viser et resultat på 30,3 millioner kroner (-78,2 millioner kroner). Netto finansposter består i hovedsak av inntektsførte konsernbidrag fra datterselskaper i 2017 og renter på lån fra morselskapet VV Holding AS.

Investeringer

Morselskapet har investert 122,0 millioner kroner i nye driftsmidler i 2017 (164,2 millioner kroner).

Egenkapital og soliditet

Morselskapets egenkapital er ved utgangen av 2017 på 447,7 millioner kroner (294,3 millioner kroner). Endring av morselskapets egenkapital følger av disponering av årets resultat og innregning av konsernbidrag som mottas fra morselskap.

Finansiering og kontantstrøm

Morselskapet er finansiert gjennom et langsiktig aksjonærlån som beløp seg til 1 158,0 millioner kroner ved utgangen av 2017 (inklusive påløpte renter). Morselskapets operasjonelle kontantstrøm utgjorde 284,2 millioner kroner i 2017 (283,4 millioner kroner). Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter utgjorde -70,8 millioner kroner (54,0 millioner kroner). Reduksjonen skyldes mottatt utbytte fra datterselskap i 2016. Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter utgjorde -210,3 millioner kroner (-383,1 millioner kroner). Endringen skyldes økning i mottatte konsernbidrag fra morselskap.

”
Bærekraft er
integrert i Norsk
Gjenvinnings
strategi og drift.

Redegjørelse om samfunnsansvar

Norsk Gjenvinning-konsernet utgir en egen bærekraftsrapport for 2017. Denne er tilgjengelig på konsernets hjemmeside: www.nggroup.no.

Norsk Gjenvinning bidrar til å løse kundenes miljømessige utfordringer forsvarlig og effektivt ved å ta hånd om avfall, sortere og foredle det slik at det kan bli råstoff for nye produkter. Konsernet har et ambisiøst mål om å bli anerkjent som Nordens mest betydningsfulle

gjenvinningsselskap. Det innebærer å strekke seg lengre enn å håndtere andres avfall på forsvarlig vis. Bærekraft er integrert i Norsk Gjenvinnings strategi og drift, og er fundert på de fire grunnpilarene sirkulær økonomi, compliance, eget fotavtrykk og sosialt ansvar.

Norsk Gjenvinning er medlem i UN Global Compact og har forpliktet seg til å drive virksomheten i henhold til de prinsipper som der er beskrevet.



Redegjørelse om foretaksstyring

”

Styret sørger for at selskapet og konsernet har passende systemer for internkontroll og risikostyring.

Styret sørger for at selskapet og konsernet har passende systemer for internkontroll og risikostyring, basert på omfang og natur av konsernets aktiviteter. Som et ledd i styrets overvåking gjennomføres det kvartalsvis gjennomgang av utviklingen i risikoområder og identifiserte avvik.

Konsernledelsen har fokus på internkontroll over finansiell rapportering og styrer gjennom konsernpolicyer og styrerepresentasjon i datterselskaper. Internkontrollrutiner er basert på en organisasjonsinndeling som definerer roller og ansvar for de forskjellige

ledelsesnivåer, og sentrale funksjoner som gir veiledning for praktisering av god internkontroll.

Morselskapet har ikke vedtektsfestet regler og prosedyrer for oppnevning og utskiftning av styremedlemmer. Beslutninger om oppnevning og utskiftning av styremedlemmer treffes av generalforsamlingen. Styret har syv medlemmer.

Det er ikke vedtektsfestet bestemmelser eller gitt fullmakter som gir styret adgang til å beslutte at foretaket skal kjøpe tilbake eller utstede egne aksjer.



”
Vår ambisjon er å
være den ledende
aktøren på etter-
levelse av lover og
regler i gjenvin-
ningsbransjen.

Compliance

Vår ambisjon er å være den ledende aktøren på etterlevelse av lover og regler i gjenvinningsbransjen. Det forplikter. Vi arbeider derfor kontinuerlig med opplæring og utvikling, samt investerer i tiltak som skal sikre tilfredsstillende standarder, rutiner og systemer i alle ledd.

Konsernsjefen har utpekt direktør for organisasjonsutvikling og compliance som Chief Compliance Officer (CCO). CCO-funksjonen er ansvarlig for konsernets compliance-program og rapportering av resultater fra dette. Oppfølging av programmet skjer i samarbeid mellom CCO, ledergruppen og datterselskapene i konsernet.

Kjøreregler for ansatte (Code of Conduct)

Våre kjøreregler er konsernets retningslinjer for god forretningsskikk, og gjenspeiler gjeldende lovgivning. Kjørereglene setter dermed grenser for hvilken adferd som vil bli akseptert når man er ansatt i Norsk Gjenvinning-konsernet. Vi gjennomfører opplæring og minner om kjørereglene i internkommunikasjon, og alle ansatte må undertegne på at kjørereglene er lest og forstått.

I tillegg til å etterleve egne kjøreregler, har Norsk Gjenvinning-konsernet signert Code of Conduct for Norsk Industris Utvalg for Gjenvinning. Vi har derfor forpliktet oss til å etterleve de bestemmelser som følger av denne.

Nulltoleranse for korrupsjon, heleri, tyveri og illojalitet

Korrupsjon er alvorlig og rammer også gjenvinningsbransjen. Norsk Gjenvinning tar sterk avstand fra slike handlinger. Som medlem i Transparency International Norge forplikter vi oss til å praktisere nulltoleranse for alle former for korrup-

sjon, og å arbeide for å implementere verdier, Code of Conduct og anti-korrupsjonsprogrammer som dekker hele virksomheten.

Vi har implementert et antikorrupsjonsprogram i konsernet for å forebygge og bekjempe korrupsjon. Det innebærer at vi gjennomfører risikokartlegging av hvilke stillinger som kan bli utsatt for korrupsjonshandlinger. Ansatte i disse stillingene gjennomgår obligatorisk opplæring og dilemmatrening.

Vi tilpasser våre kontraktsmaler og foretar fortløpende kontroller av risikoutsatte underleverandører og agenter.

For å sikre sporbarhet og kontroll på vareflyten, stiller vi krav om at samtlige kjøretøy skal veies inn og ut av våre avfallsanlegg. Vektene i konsernet er integrert med ERP-systemene som benyttes for å redusere risiko for tilsiktede og utilsiktede feil. Vi har streng tilgangskontroll for endring av masterdata, og fullmaktsmatrisene for konsernet og datterselskapene skal etterleves. For å redusere risikoen for omsetting av stjålet gods, har Norsk Gjenvinning forbud mot kontantkjøp av metaller.

Nulltoleranse for konkurranse-skadelig adferd

Vi arbeider systematisk med å sikre at virksomheten ikke er eller blir involvert i konkurranse-skadelig adferd, og har implementert et program for å forhindre dette. Her kartlegges risiko for konkurranse-skadelig adferd, og medarbeidere som er i risikogruppen gjennomgår obligatorisk opplæring i regelverket og dilemmatrening. I 2017 har 151 medarbeidere deltatt på kurs i konkurranserett. Alle medarbeidere i risikogruppen skal med jevne mellomrom fylle ut et egenerklæringsskjema for å belyse eventuelle interessekonflikter.

Medarbeidere, organisasjon og likestilling

”

De ansatte har god forståelse for rollen sin, er kundeorienterte og opplever at kundene er fornøyde.

Menneskene som arbeider i Norsk Gjenvinning-konsernet er vår viktigste ressurs. Konsernet hadde totalt 1 337 medarbeidere (1 334 årsverk) ved utgangen av 2017. Konsernet er opptatt av å bygge en solid internkultur der våre medarbeidere etterlever verdiene Kremmerskap, Proaktivitet, Ansvarlighet og Lagånd i sitt virke. Som et ledd i arbeidet med å utvikle en solid internkultur og sikre etterlevelse av lover og interne regler, er det lagt til rette for at medarbeidere kan varsle om kritikkverdige forhold, også anonymt. Vi har konsesjon fra Datatilsynet for ekstern varslingskanal som er tilgjengelig på hjemmesiden til konsernet, og vi har utarbeidet informasjon knyttet til varsling på engelsk. Vår varslingskanal og våre varslingsrutiner er en del av opplæringen i konsernet.

Skader og sykefravær

Konsernets virksomhet medfører arbeid som kan være fysisk belastende for medarbeidere i visse funksjoner og kan medføre risiko for arbeidsulykker og skader. Norsk Gjenvinning har derfor et sterkt fokus på helse og sikkerhet, og det legges stor vekt på risikovurdering av de enkelte arbeidsoppgaver for å kartlegge alle faremomenter ved arbeidet. Det legges opp til at den enkelte medarbeider skal ha fokus på helse og sikkerhet i sitt daglige arbeid, og risikovurderingene blir jevnlig oppdatert i selskapene og gjennomgått.

Totalt hadde konsernet 37 personskader som resulterte i 472 fraværsdager i 2017. Tilsvarende tall for 2016 var 53 personskader og 667 fraværsdager. Dette tilsvarer en H-verdi for 2017 på 8,9. H-verdien for 2016 var på 7,3. Det er iverksatt flere større tiltak for å redusere omfang av skader i konsernet.

Totalt sykefravær for Norsk Gjenvinning-konsernet var på 6,3 prosent i 2017. Korttidsfravær var på 1,5 prosent og langtidsfravær var på 4,7 prosent. Det er flere store variasjoner i sykefraværet

mellom divisjonene og regionene. Til sammenligning var sykefraværet i 2016 totalt på 6,0 prosent.

Medarbeidertilfredshet

Hvert år gjennomfører vi medarbeiderundersøkelse blant alle våre ansatte. I 2017 deltok 932 medarbeidere i undersøkelsen, og responsgraden gikk opp fra 78 prosent i 2016 til 79 prosent i 2017.

Norsk Gjenvinning har svært engasjerte medarbeidere som gjerne yter en ekstra innsats når det er nødvendig, og tre av fire opplever at gjennomføringsevnen er høy eller svært høy. De ansatte har god forståelse for rollen sin, er kundeorienterte og opplever at kundene er fornøyde. Medarbeiderne vurderer også en rekke forhold knyttet til HMS og compliance høyt, og mener at dette arbeidet fungerer godt i selskapet. Ansattes kjennskap til NG-konsernets overordnede mål har økt betydelig fra 2016, og lederne viser seg fortsatt som gode rollemodeller som leder i tråd med våre verdier.

Kompetanseutvikling

Norsk Gjenvinning arbeider kontinuerlig med kompetanseheving. NG-skolen er vår kanal for å tilby opplæring og kurs til alle medarbeidere. For å sikre godt og relevant innhold, jobber vi kontinuerlig med å øke bredden av kurs og forbedre synligheten av de opplæringstiltakene som faktisk gjennomføres. Kurs i 2017 inkluderer (men er ikke avgrenset til) opplæring i HMS og risikokartlegginger, farlig avfall, Lean, varsling og NGs kjøreregler, konkurranserett, nærvær og sykefraværsoppfølgning, samt lederutvikling.

Medbestemmelse

Ansatte er sikret medbestemmelse på flere nivåer i Norsk Gjenvinning. På konsernnivå er det etablert konsernutvalg der hovedtillitsvalgte fra de ulike divisjonene kommer sammen med representanter fra konsernledelsen for utveksling av informasjon og drøfting av



saker som angår flere av virksomhetene. I 2017 ble det avholdt to slike møter. Det er i tillegg tre ansattrepresentanter og tre varamedlemmer i styret til Norsk Gjenvinning Norge AS.

Arbeidsmiljøutvalg (AMU) etableres i alle selskaper med 50 eller flere ansatte, og i selskaper med 20–50 ansatte dersom en av partene krever det. Det er etablert verneombud på alle avdelinger med ti eller flere ansatte. 95–100 prosent av arbeidsstyrken i konsernet er representert av verneombud og/eller AMU på sin arbeidsplass. Divisjonene har også jevnlig møter med lokale tillitsvalgte/ansattrepresentanter, og det gjennomføres samtaler og drøftinger om resultater, planlagte organisasjonsendringer og andre større tiltak.

Likestilling

Norsk Gjenvinning arbeider aktivt og målrettet for å fremme likestillingslovens

formål i konsernet. Aktivitetene omfatter blant annet rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelse, utviklingsmuligheter og beskyttelse mot trakassering.

Ved årsskiftet hadde konsernet 1.381 ansatte, hvorav 15 prosent er kvinner og 85 prosent er menn. En kvinne er representert i konsernets ledergruppe, og 32 kvinner har ledende stillinger. Det er to kvinnelige styremedlemmer i konsernets styre. Miljø- og gjenvinningsbransjen har tradisjonelt vært mannsdominert, og konsernet arbeider bevisst med å rekruttere flere kvinner.

Norsk Gjenvinning er en multikulturell arbeidsplass. Ved utgangen av 2017 hadde konsernet medarbeidere som representerer over 20 ulike nasjonaliteter. Vi jobber aktivt med integrering gjennom involvering, norskopplæring og tilrettelegging.

Vi har som mål å være en arbeidsplass hvor det ikke forekommer diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne. For arbeidstakere eller arbeidssøkere med nedsatt funksjonsevne følger vi arbeidsmiljøloven, og vi foretar individuell tilrettelegging av arbeidsplass og arbeidsoppgaver ved behov.

Styre og ledelse

Ved utgangen av 2017 bestod konsernets styre av styrets leder og seks styremedlemmer, hvorav tre er representanter valgt av de ansatte. I 2017 bestod konsernledelsen av konsernsjef, tre konserndirektører med stabsansvar, samt to divisjonsdirektører.

Fotavtrykk

Konsernets virksomhet er bærekraftig av natur, men den normale driften påvirker det ytre miljø. Det arbeides kontinuerlig med tiltak for å redusere de negative effektene. Målsettinger, måleindikatorer og tiltak knyttet til det ytre miljø er nærmere beskrevet under miljøavsnittet i bærekraftrapporten.

Konsernets mottaks- og behandlingsanlegg har tillatelse til virksomhet etter forurensingsloven. I tillatelsene ivaretas

miljøet gjennom krav til blant annet kompetanse, driftstider, visuelt inntrykk, fysisk utforming av anleggene, støy- og støvnivåer, samt utslipp til luft, vann og grunn. Etterlevelse av tillatelser rapporteres årlig via Altinn i henhold til myndighetenes krav.

Konsernets samlede bærekraftrapport med klimagassregnskap finnes på www.ngggroup.no.

Utsiktene fremover

Konsernet fikk en krevende start på året på grunn av eksportrestriksjoner til Kina, lavere aktivitet og avfallsvolumer på grunn av store snømengder i første kvartal, og brannen på gjenvinningsanlegget på Haraldrud i mars. Men samtidig

går konsernet inn i 2018 med en solid operasjonell plattform og en sterk markedsposisjon, og vil ytterligere styrke fokuset på industrialisering og innovasjon som grunnlag for vekst og resultatutvikling.

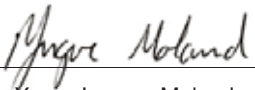
Lysaker, 20. mars 2018



Ole Enger
Styrets leder



Per-Anders Hjort
Styrets nestleder



Yngve Longva Moland
Styremedlem



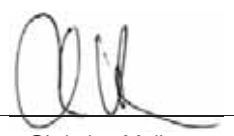
Reynir Kjær Indahl
Styremedlem



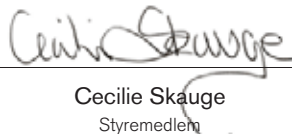
Lasse Stenskrog
Styremedlem



Erik Osmundsen
Administrerende direktør



Christian Melby
Styremedlem



Cecilie Skauge
Styremedlem





Kapittel 05

Regnskap med noter og revisjonsberetning

Del 1 Norsk Gjenvinning-konsernet

Del 2 Norsk Gjenvinning Norge AS

DEL 1

Konsernregnskap Norsk Gjenvinning- konsernet

Konsolidert oppstilling av resultat

01.01–31.12

(NOK'000)	Note	2017	2016
Salgsinntekt	4, 5, 6	4 225 905	3 996 934
Andre driftsinntekter	6	11 443	23 365
Sum driftsinntekter		4 237 347	4 020 299
Varekostnad	5, 15	2 113 147	1 995 383
Lønnskostnad	7	963 312	982 850
Av- og nedskrivninger	12, 13	215 005	215 365
Andre driftskostnader	8	728 888	728 228
Netto andre gevinster(-)/tap	9	7 684	1 581
Driftsresultat		209 311	96 892
Finansinntekter	10	4 102	15 758
Finanskostnader	10	129 088	105 273
Netto resultat/gevinst fra tilknyttede selskap	14	2 741	4 378
Resultat før skattekostnad		87 066	11 755
Skattekostnad	11	25 130	784
Årsresultat		61 935	10 971
ÅRSRESULTATET TILORDNES:			
Aksjonærene i morselskapet	19	53 006	5 027
Ikke kontrollerende eierinteresser	26	8 930	5 944

Konsolidert oppstilling av totalresultat

01.01–31.12

(NOK'000)	Note	2017	2016
Årsresultat		61 935	10 971
POSTER SOM KAN BLI REKLASSIFISERT TIL RESULTAT			
Omregningsdifferanser	19	5 948	(5 106)
Netto andre inntekter/kostnader (-)		5 948	(5 106)
Totalresultat		67 884	5 865
TOTALRESULTATET TILORDNES:			
Aksjonærene i morselskapet	19	58 954	(79)
Ikke-kontrollerende eierinteresser	26	8 930	5 944

Konsolidert oppstilling av finansiell posisjon

Eiendeler

(NOK'000)	Note	31.12.17	31.12.16
ANLEGGSMIDLER			
Varige driftsmidler	13	767 250	990 748
Immaterielle eiendeler	12	20 500	35 674
Goodwill	12	507 592	507 592
Utsatt skattefordel	11	63 337	40 788
Investeringer i tilknyttede selskaper	14	21 360	15 119
Andre langsiktige fordringer	16	44 242	39 487
Sum anleggsmidler		1 424 281	1 629 408
OMLØPSMIDLER			
Varelager	15	112 716	85 065
Kundefordringer	16	588 348	484 561
Andre fordringer	16	124 571	123 103
Andre finansielle eiendeler	25	-	3 581
Kontanter og kontantekvivalenter	17	175 850	166 443
Eiendeler holdt for salg	13, 27	207 348	-
Sum omløpsmidler		1 208 832	862 752
Sum eiendeler		2 633 113	2 492 160

Konsolidert oppstilling av finansiell posisjon

Egenkapital og gjeld

(NOK'000)	Note	31.12.17	31.12.16
EGENKAPITAL			
Egenkapital tilhørende eiere av morselskapet	18,19	483 796	379 941
Ikke-kontrollerende eierinteresse	26	21 527	17 952
Sum egenkapital		505 322	397 893
LANGSIKTIG GJELD			
Lån	20	1 257 029	1 324 535
Utsatt skatt	11	1 633	4 620
Pensjoner og lignende forpliktelser	7	10 265	7 919
Andre avsetninger for forpliktelser	21	75 292	93 531
Sum langsiktig gjeld		1 344 219	1 430 606
KORTSIKTIG GJELD			
Leverandørgjeld		287 731	238 540
Annen kortsiktig gjeld	22	407 449	369 767
Betalbar skatt	11	12 311	8 632
Lån	20	32 632	26 266
Andre finansielle forpliktelser	25	16 015	-
Andre avsetninger for forpliktelser	21	27 432	20 456
Sum kortsiktig gjeld		783 572	663 661
Sum gjeld		2 127 791	2 094 267
Sum egenkapital og gjeld		2 633 113	2 492 160

Lysaker, 20. mars 2018

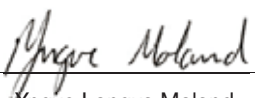

Ole Enger
Styrets leder


Erik Osmundsen
Administrerende direktør

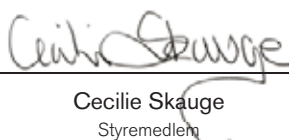

Per-Anders Hjort
Styrets nestleder


Reynir Kjær Indahl
Styremedlem


Christian Melby
Styremedlem


Yngve Longva Moland
Styremedlem


Lasse Stenskrø
Styremedlem


Cecilie Skauge
Styremedlem

Konsolidert kontantstrømoppstilling

01.01–31.12

(NOK'000)	Note	2017	2016
Resultat før skattekostnad		87 066	11 755
Betalte skatter		(9 965)	(1 579)
Av- og nedskrivninger	12, 13	215 005	215 365
Gevinst(-)/tap ved salg av varige driftsmidler og virksomhet	6	(11 443)	(22 788)
Finansposter uten kontanteffekt		112 048	83 160
Urealisert gevinst (-)/tap på valuta på driftsaktiviteter		195	(353)
Poster klassifisert som investerings- eller finansieringsaktiviteter		11 900	2 514
Forskjell mellom kostnadsført og betalt pensjon	7	2 346	654
Endring i avsetninger for andre forpliktelser	21	(7 600)	3 222
Endring i varelager	15	(27 651)	2 905
Endring i kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	16	(110 010)	(19 121)
Endring i leverandør-, annen kortsiktig gjeld og tidsavgrensningsposter	22	89 456	2 906
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter		351 347	278 640
Kjøp av anleggsmidler	12, 13	(125 818)	(149 356)
Salg av varige driftsmidler	6	15 654	40 883
Salg av virksomhet	6	3 291	-
Kjøp av datterselskap og tilknyttede selskap	14, 28	(9 000)	(12 600)
Netto betaling andre finansielle investeringer		(11 420)	-
Utbytte fra tilknyttede selskaper	14	2 500	2 002
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		(124 793)	(119 071)
Utbetalinger ved nedbetaling av lån	20	(182 690)	(96 111)
Innbetalinger ved opptak av lån	20	1 800	-
Nedbetaling på finansielle leieavtaler	20	(28 116)	(27 862)
Utbetaling av utbytte til ikke kontrollerende eierinteresse	27	(5 355)	(2 757)
Netto konsernbidrag mottatt/betalt (-)	18, 19	-	(80 548)
Betalte renter		(4 507)	(2 510)
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		(218 868)	(209 788)
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter		7 686	(50 219)
Effekt av endringer i valutakurser		1 721	(1 934)
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter 1.1.	17	166 443	218 597
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter 31.12.		175 850	166 443

Konsolidert oppstilling over endringer i egenkapital

(NOK'000)	Aksje- kapital	Overkurs	Annen innskutt egen- kapital	Annen egen- kapital	Sum	Ikke kon- trollerende eier- interesse	Sum egenkapital
Per 1.1.2017	87 687	42 051	644	249 559	379 941	17 952	397 893
Årsresultat	-	-	-	53 006	53 006	8 930	61 935
Årets utvidede resultat	-	-	-	5 948	5 948	-	5 948
Årets totalresultat	-	-	-	58 954	58 954	8 930	67 884
Mottatt konsernbidrag	-	-	-	187 087	187 087	-	187 087
Avgitt konsernbidrag	-	-	-	(142 186)	(142 186)	-	(142 186)
Utbytte til ikke-kontrollerende eierinteresse	-	-	-	-	-	(5 355)	(5 355)
Sum transaksjoner med aksjonærene	-	-	-	44 901	44 901	(5 355)	39 546
Per 31.12.2017	87 687	42 051	644	353 414	483 796	21 527	505 322
Per 1.1.2016	87 687	42 051	644	313 092	443 474	14 765	458 239
Årsresultat	-	-	-	5 027	5 027	5 944	10 971
Årets utvidede resultat	-	-	-	(5 106)	(5 106)	-	(5 106)
Årets totalresultat	-	-	-	(79)	(79)	5 944	5 865
Mottatt konsernbidrag	-	-	-	5 990	5 990	-	5 990
Avgitt konsernbidrag	-	-	-	(69 444)	(69 444)	-	(69 444)
Utbytte til ikke kontrollerende eierinteresse	-	-	-	-	-	(2 757)	(2 757)
Sum transaksjoner med aksjonærene	-	-	-	(63 454)	(63 454)	(2 757)	(66 211)
Per 31.12.2016	87 687	42 051	644	249 559	379 941	17 952	397 893

Jf note 18 og 19 for ytterligere informasjon om egenkapital tilordnet aksjonærene i morselskapet, og note 26 for informasjon knyttet til ikke-kontrollerende eierinteresse.

Del 1

NOTER

Note 1	Generell informasjon.....	72
Note 2	Sammendrag av de viktigste regnskapsprinsippene	72
Note 3	Viktige regnskapsestimer og skjønnsmessige vurderinger	78
Note 4	Segmentinformasjon.....	78
Note 5	Nærstående parter.....	80
Note 6	Driftsinntekter	81
Note 7	Lønnskostnader	82
Note 8	Andre driftskostnader	83
Note 9	Netto andre gevinster(-)/tap.....	84
Note 10	Finanskostnader og -inntekter	85
Note 11	Skattekostnad.....	85
Note 12	Immaterielle eiendeler.....	87
Note 13	Varige driftsmidler	89
Note 14	Investeringer i tilknyttede selskaper.....	91
Note 15	Varer.....	92
Note 16	Kundefordringer og andre fordringer.....	92
Note 17	Kontanter og kontantekvivalenter	93
Note 18	Aksjekapital og overkurs.....	93
Note 19	Annen egenkapital.....	94
Note 20	Lån og finansielle leieavtaler.....	95
Note 21	Andre avsetninger for forpliktelser.....	97
Note 22	Annen kortsiktig gjeld.....	98
Note 23	Finansiell risikostyring.....	98
Note 24	Finansielle instrumenter.....	100
Note 25	Andre finansielle eiendeler- og forpliktelser.....	102
Note 26	Ikke-kontrollerende eierinteresse.....	104
Note 27	Eiendeler holdt for salg.....	105
Note 28	Virksomhetssammenslutninger	106
Note 29	Hendelser etter balansedagen.....	106

1 Generell informasjon

Norsk Gjenvinning Norge AS er et heleid datterselskap av VV Holding AS, som er kontrollert av fond forvaltet av Summa Equity. Norsk Gjenvinning Norge AS og datterselskapene utgjør til sammen Norsk Gjenvinning konsern. VV Holding AS eier alle aksjer i Norsk Gjenvinning Norge AS.

Norsk Gjenvinning er Norges største leverandør av gjenvinnings- og miljøtjenester. Tjenestetilbudet omfatter avfallshåndtering, metallgjenvinning,

industriervice, farlig avfall, nedstrømsløsninger, husholdningsrenovasjon, rivning, miljøsanering og sikkerhetsmakulering. Hovedkontoret er på Lysaker utenfor Oslo, og konsernet har virksomhet i Norge, Sverige, Danmark og Storbritannia.

Konsernregnskapet ble godkjent av styret i Norsk Gjenvinning Norge AS 20. mars 2018.

2 Sammendrag av de viktigste regnskapsprinsippene

Nedenfor gjengis de viktigste regnskapsprinsippene som er benyttet ved utarbeidelsen av konsernregnskapet. Disse prinsippene er benyttet på samme måte for alle periodene som er presentert, dersom ikke annet fremgår.

2.1 Rammeverk for regnskapsavleggelsen

Konsernregnskapet til Norsk Gjenvinning Norge AS er utarbeidet i samsvar med internasjonale regnskapsstandarder (IFRS) og fortolkninger fra IFRS fortolkningskomité (IFRIC), som fastsatt av EU.

Konsernregnskapet er basert på et modifisert historisk kostprinsipp. Avvikene gjelder i hovedsak verdiregulering av finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi over resultatet.

Utarbeidelse av regnskaper i samsvar med IFRS krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av selskapets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder med stor grad av skjønnsmessige vurderinger, høy kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for regnskapet, er beskrevet i note 3.

Konsernregnskapet er avlagt under forutsetningen om fortsatt drift.

2.1.1 Nye standarder og fortolkninger som ennå ikke er tatt i bruk

En rekke nye standarder, endringer til standardene og fortolkninger er pliktige for fremtidige årsregnskap. Blant de som konsernet ikke har valgt å anvende for pliktig tidspunkt, er de vesentligste opplyst om nedenfor.

IFRS 15 Inntekter fra kontrakter med kunde

Fra 1. januar 2018 har Konsernet tatt i bruk den nye standarden basert på en modifisert retroaktiv metode. Det var ingen implementeringseffekter ved overgangen til ny standard den 1. januar 2018.

Som ytterligere beskrevet i punkt 2.22 under (prinsipper for inntektsføring) og i note 6 til dette årsregnskapet, så har Konsernet inntekter fra kontrakter med kunder fra to kilder:

- 1) Oppstrøm salg av tjenester, og
- 2) Nedstrøm salg av resirkulerte råvarer.

Oppstrøm salg av tjenester

Kundekontraktene relatert til denne inntektsstrømmen møter kriteriene i IFRS 15 for innregning over tid. Kontraktene er typisk avtaler hvor kunden mottar en rutinemessig og gjentakende tjeneste knyttet til forskjellige former for avfallsrelaterte tjenester. Kundene mottar og simultant konsumerer fordelene mens Konsernet yter tjenestene. Konsernet vil benytte seg av det praktiske unntaket i IFRS 15 B16 og innregne inntekt med det beløp som enheten har rett til å fakturere.

Sammenlignet med gjeldende regnskapsprinsipper som konsernet benytter på disse kontraktene så er det ingen endring i tidfesting eller beløp av inntekt som innregnes.

Nedstrøm salg av resirkulerte råvarer

Kundekontraktene relatert til denne inntektsstrømmen møter ikke kriteriene i IFRS 15 for innregning over tid, og blir innregnet på ett gitt tidspunkt. Kontraktene er typisk avtaler hvor kunden mottar en levering av våre produkter.

Sammenlignet med gjeldende regnskapsprinsipper som konsernet benytter på disse kontraktene så er det ingen endring i tidfesting eller beløp av inntekt som innregnes.

IFRS 16 Leieavtaler

Standarden ble ugitt i januar 2016. Standarden vil resultere i at nesten alle leieavtaler blir innregnet i balansen, ved at skillet mellom operasjonelle og finansielle leieavtaler blir visket ut. Under den nye standarden så vil en eiendel (bruksrettighet til leid objekt) og en finansiell forpliktelse til å betale leie, bli innregnet i balansen. Det eneste unntaket er kortsiktige- og lav-verdi leieavtaler. Regnskapsføringen av leieavtaler for utleier vil ikke endres vesentlig.

Standarden vil påvirke i hovedsak regnskapsføringen av dagens operasjonelle leieavtaler. På balansedagen har konsernet minimum operasjonelle leieforpliktelser på NOK 1 680 millioner, se note 8. Konsernet har ikke vurdert i hvilken grad disse leieforpliktelsene vil resultere i innregning av en eiendel og forpliktelse for fremtidige leiebetalinger og hvordan dette vil påvirke konsernets resultater og klassifisering av kontantstrøm.

Noen av forpliktelsene kan bli dekket av unntaksreglene for kortsiktige- og lav-verdi leieavtaler, og noen av forpliktelsene kan relatere seg til forhold som ikke kvalifiserer for leieavtaledefinisjonen i IFRS 16.

Standarden er obligatorisk for regnskapsår som starter på eller etter 1. januar 2019. På nåværende tidspunkt har ikke konsernet planlagt å anvende standarden før obligatorisk dato.

IFRS 9 Finansielle instrumenter

Fra 1. januar 2018 har Konsernet tatt i bruk den nye standarden, det var ingen implementeringseffekter. Konsernets finansielle instrumenter er primært knyttet til kundefordringer som holdes for å motta hovedstol, og måles til amortisert kost. Konsernet har historisk marginale tap på kundefordringer, og implementeringen av ny nedskrivningsmodell i IFRS 9 har ikke gitt opphav til implementeringseffekter. Videre har konsernet noe bruk av finansielle derivater som knytter seg til Metallderivater, valutaterminkontrakter og rentebytteavtaler. Metallderivater og valutaterminkontraktene regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Rentebytteavtalene inngår i ett sikringsforhold og regnskapsføres til virkelig verdi over utvidet resultat.

Det er ingen andre standarder eller fortolkninger som ikke er trådt i kraft som forventes å gi en vesentlig påvirkning på konsernets regnskap. Det er ingen nye standarder for 2017 med vesentlig påvirkning for konsernet.

2.2 Konsolidering og investering i tilknyttede selskaper

Følgende selskaper inngår i konsernet 31.12:

Mor- og datterselskaper	Forretningskontor	Eierandel
Norsk Gjenvinning Norge AS (mor)	Lysaker	100 %
Norsk Gjenvinning AS	Lysaker	100 %
Norsk Gjenvinning Metall AS	Lysaker	100 %
Norsk Gjenvinning Offshore AS	Lysaker	100 %
Norsk Gjenvinning Miljøeiendommer AS	Lysaker	100 %
Norsk Gjenvinning Renovasjon AS	Tønsberg	100 %
Norsk Gjenvinning Downstream AS	Lysaker	100 %
NG m ³ AS	Lysaker	100 %
Norsk Makulering AS	Lysaker	100 %
NG Vekst AS	Lysaker	100 %
NG Fellestjenester AS	Lysaker	100 %
Norsk Gjenvinning Renovasjon Service AS	Tønsberg	100 %
Nordisk Återvinning Service AB (Sverige)	Gøteborg	100 %
Nordisk Återvinning Trading AB (Sverige)	Gøteborg	100 %
Humlekjær og Ødegaard AS	Fredrikstad	100 %
Tomwil Miljø AS	Lysaker	100 %
Wilhelmsen Containerservice AS	Lysaker	100 %
Ødegaard Gjenvinning AS	Fredrikstad	100 %
Løvås Transportfirma AS	Alnabru	100 %
Rivningsspesialisten AS	Lysaker	100 %
Metall & Gjenvinning AS	Lysaker	100 %
IBKA Norge AS	Lysaker	100 %
Eivind Koch Rørinspeksjon AS	Lillestrøm	100 %
Nordisk Genanvendelse ApS (Danmark)	Vordingborg	100 %
IBKA A/S (Danmark)	Vordingborg	100 %
IBKA AB (SE)	Kungälv	100 %
IBKA UK Ltd (Storbritannia)	Cardiff	100 %
Bingsa AS	Lysaker	100 %
Hegstadmoen 7 AS	Lysaker	100 %
Taranrødveien 85 AS	Lysaker	100 %
Opphaugveien 6 AS	Lysaker	100 %
Øra Eiendom Utvikling AS	Lysaker	100 %
Asak Masseinntak AS	Lysaker	100 %
Løvenskiold Masseinntak AS	Lysaker	100 %
Kopstad Masseinntak AS	Lysaker	100 %
Borge Masseinntak AS	Lysaker	100 %
Skjorten Masseinntak AS	Lysaker	100 %
Solli Masseinntak AS	Lysaker	100 %
Norsk Gjenvinning Renovasjon Stab AS	Tønsberg	100 %
Norsk Gjenvinning Renovasjon Ressurs AS	Tønsberg	100 %
Adact AS	Lysaker	100 %
NG Startup X AS	Lysaker	100 %
Revise AS	Lysaker	100 %
NG Startup I AS	Lysaker	100 %
NG Startup II AS	Lysaker	100 %
NG Startup III AS	Lysaker	100 %
R3 Entreprenør Holding AS	Ensjø	81,25 %
R3 Entreprenør AS	Ensjø	81,25 %
Østfold Gjenvinning AS*	Fredrikstad	66 %
iSekk AS	Oslo	55 %

Tilknyttede selskaper 31.12

Østlandet Gjenvinning AS	50 %
Egersund Omsetningsgård AS	50 %
Heggvin Alun AS	50 %
Pasa AS	38 %
Litenogstor Transport AS	34 %

*Østfold Gjenvinning AS er eid 33% av Norsk Gjenvinning Norge AS og 33 % av Humlekjær og Ødegaard AS, som igjen er 100% eid av Norsk Gjenvinning AS. Konsernet har bestemmende innflytelse, og behandler investeringen som et datterselskap.

a) Datterselskaper

Datterselskaper er alle enheter (inkludert strukturerte enheter) som konsernet har kontroll over. Kontroll over en enhet oppstår når konsernet er utsatt for variabilitet i avkastningen fra enheten og har evnen til å påvirke denne avkastningen gjennom sin makt over enheten. Datterselskap konsolideres fra dagen kontroll oppstår, frem til tidspunkt hvor kontroll opphører.

Ved oppkjøp av virksomhet anvendes oppkjøpsmetoden. Vederlaget måles til virkelig verdi av overførte eiendeler, pådratte forpliktelser og utstedte egenkapitalinstrumenter. Inkludert i vederlaget er også virkelig verdi av alle eiendeler eller forpliktelser som følge av avtale om betinget vederlag. Identifiserbare eiendeler, gjeld og betingede forpliktelser regnskapsføres til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Ikke-kontrollerende eierinteresser i det oppkjøpte foretaket måles fra gang til gang enten til virkelig verdi, eller til sin andel av det overtatte foretakets nettoeiendeler.

Utgifter knyttet til oppkjøp kostnadsføres når de påløper.

Når oppkjøpet skjer i flere trinn verdsettes eierandel fra tidligere kjøp til virkelig verdi på kontrolltidspunktet med føring av verdiendringen over resultat.

Betinget vederlag måles til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Etterfølgende endringer i virkelig verdi av det betingede vederlaget resultatføres eller føres som en endring i det utvidete resultatregnskapet så langt det er klassifisert som en eiendel eller gjeld. Det foretas ikke ny verdimåling av betingede vederlag klassifisert som egenkapital, og etterfølgende oppgjør føres mot egenkapitalen.

Dersom vederlaget (inkludert eventuelle ikke-kontrollerende interesser og virkelig verdi av tidligere eierandeler) overstiger virkelig verdi av identifiserbare eiendeler og gjeld i oppkjøpet regnskapsføres dette som goodwill. Dersom vederlaget (inkludert eventuelle ikke-kontrollerende interesser og virkelig verdi av tidligere eierandeler) utgjør mindre enn virkelig verdi av netto eiendeler i datterselskapet som følge av et kjøp på gunstige vilkår, føres differansen som gevinst i resultatregnskapet.

Konserninterne transaksjoner, mellomværender og urealisert gevinst/tap mellom konsernselskaper elimineres. Rapporterte tall fra datterselskapene omarbeides om nødvendig for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper.

b) Endring i eierinteresser i datterselskaper uten tap av kontroll

Transaksjoner med ikke-kontrollerende eiere i datterselskaper som ikke medfører tap av kontroll behandles som egenkapitaltransaksjoner. Ved ytterligere kjøp føres forskjellen mellom vederlaget og aksjenes forholdsmessige andel av balanseført verdi av nettoeiendeler i datterselskapet mot egenkapitalen til morselskapets eiere. Gevinst eller tap ved salg til ikke-kontrollerende eiere føres tilsvarende mot egenkapitalen.

c) Avhending av datterselskaper

Ved tap av kontroll måles eventuell gjenværende eierinteresse til virkelig verdi med endring over resultatet. Virkelig verdi utgjør deretter anskaffelseskost for den videre regnskapsføring, enten som investering i tilknyttet selskap, felleskontrollert virksomhet eller finansiell eiendel. Beløp som tidligere er ført i utvidet resultat relatert til dette selskapet behandles som om konsernet hadde avhendet underliggende eiendeler og gjeld. Dette vil kunne innebære at beløp som tidligere er ført i utvidet resultat omklassifiseres til resultatet.

d) Tilknyttede selskaper

Tilknyttede selskaper er selskaper der konsernet har betydelig innflytelse, men ikke kontroll. Betydelig innflytelse foreligger normalt der konsernet har mellom 20 og 50 % av stemmerettene. Investeringer i tilknyttede selskaper regnskapsføres etter egenkapitalmetoden. Investeringen regnskapsføres på kjøpstidspunktet til anskaffelseskost, og konsernets andel av resultatet i etterfølgende perioder inntektsføres eller kostnadsføres. Balanseført beløp inkluderer eventuell implisitt goodwill identifisert på kjøpstidspunktet.

Ved reduksjon av eierandel i tilknyttet selskap hvor konsernet opprettholder betydelig innflytelse, omklassifiseres kun en forholdsmessig andel av beløp som tidligere er ført i utvidet resultat til resultatet.

Konsernets andel av over- eller underskudd i tilknyttede selskaper resultatføres og tillegges balanseført verdi av investeringen. Konsernets andel av utvidet resultat i det tilknyttede selskapet føres i utvidet resultat i konsernet og tillegges også balanseført beløp for investeringene. Konsernet resultatfører ikke andel av underskudd hvis dette medfører at balanseført beløp av investeringen blir negativt (inklusive usikrede fordringer på enheten), med mindre konsernet har pådratt seg forpliktelser eller foretatt betalinger på vegne av det tilknyttede selskapet.

Konsernet avgjør ved slutten av hver regnskapsperiode hvorvidt det foreligger nedskrivningsbehov på investeringen i det tilknyttede selskapet. I så fall beregnes nedskrivningsbeløpet som forskjellen mellom gjenvinnbart beløp av investeringen og dens bokførte verdi, og resultatfører differansen på egen linje sammen med regnskapslinjen «Netto resultat/gevinst fra tilknyttede selskaper».

Dersom det oppstår gevinst eller tap på transaksjoner mellom konsernet og dets tilknyttede selskaper regnskapsføres kun den forholdsmessige andelen som knytter seg til aksjonærer utenfor konsernet. Urealiserte tap elimineres med mindre det foreligger et nedskrivningsbehov på eiendelen som var gjenstand for transaksjonen. Der det har vært nødvendig er regnskapene i de tilknyttede selskapene omarbeidet for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper.

Gevinster og tap ved utvinning av eierandeler i tilknyttede selskaper resultatføres.

2.3 Segmentrapportering

Driftssegmenter rapporteres på samme måte som ved intern rapportering til selskapets øverste beslutningstaker. Selskapets øverste beslutningstaker, som er ansvarlig for allokering av ressurser til og vurdering av inntjening i driftssegmentene, er definert som konsernet ledergruppe.

2.4 Omregning av fremmed valuta

a) Funksjonell valuta og presentasjonsvaluta

Regnskapet til de enkelte enheter i konsernet måles i den valuta som benyttes der enheten i hovedsak opererer (funksjonell valuta). Konsernregnskapet presenteres i norske kroner (NOK) som både er den funksjonelle valutaen til morselskapet og presentasjonsvalutaen til konsernet.

b) Transaksjoner og balanseposter

Transaksjoner i fremmed valuta omregnes til den funksjonelle valutaen til transaksjonskurs. Realisert valutagevinst eller -tap ved oppgjør og omregning av pengeposter i fremmed valuta til kursen på balansedagen resultatføres.

Valutagevinster og -tap knyttet til lån, kontanter og kontantekvivalenter presenteres (netto) som finansinntekter eller finanskostnader. Valutagevinster og -tap knyttet til drift presenteres på linjen for «Netto andre gevinster (-) og tap»

c) Konsernselskaper

Resultatregnskap og balanse for konsernselskaper (ingen med hyperinflasjon) med funksjonell valuta forskjellig fra presentasjonsvalutaen regnes om på følgende måte:

- Balansen er omregnet til balansedagens kurs.
- Resultatregnskapet er regnet om til gjennomsnittskurs (dersom gjennomsnitt ikke totalt sett gir et rimelig estimat på bruk av transaksjonskurs, brukes transaksjonskursen).
- Omregningsdifferanser føres over utvidet resultat og spesifiseres separat i egenkapitalen som egen post.

2.5 Varige driftsmidler

Tomter og bygninger består hovedsakelig av produksjonsanlegg, lagerlokasjoner og kontorer. Varige driftsmidler regnskapsføres til anskaffelseskost, med fradrag for avskrivninger. Anskaffelseskost inkluderer kostnader direkte knyttet til anskaffelsen av driftsmidlet. Anskaffelseskost omfatter også gevinster eller tap overført fra egenkapital på kjøpstidspunktet, som skyldes sikring av kontantstrøm i fremmed valuta ved kjøp av driftsmidler.

Etterfølgende utgifter legges til driftsmidlenes balanseførte verdi eller balanseføres separat, når det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler tilknyttet utgiften vil tilflyte konsernet, og utgiften kan måles pålitelig. Balanseført beløp knyttet til utskiftede deler resultatføres. Øvrige reparasjons- og vedlikeholdskostnader føres over resultatet i den perioden utgiftene pådras.

Tomter avskrives ikke. Andre driftsmidler avskrives lineært, slik at anleggs- midlenes anskaffelseskost, eller verdiregulert verdi, avskrives til restverdi over forventet utnyttbar levetid, som er:

- Bygninger og annen fast eiendom 10-50 år.
- Maskiner og anlegg 3-15 år.
- Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner og lignende 3-10 år.

Driftsmidlenes utnyttbare levetid, samt restverdi, vurderes på hver balansedag og endres hvis nødvendig.

Hvis balanseført verdi på et driftsmiddel er høyere enn estimert gjenvinnbart beløp, skrives verdien ned til gjenvinnbart beløp.

Gevinst og tap ved avgang resultatføres, og utgjør forskjellen mellom salgspis og balanseført beløp.

Varige driftsmidler som er forventet realisert gjennom salg i stedet for fortsatt bruk, presenteres separat som holdt for salg dersom det er tilgjengelig for umiddelbart salg i sin nåværende tilstand og det er høyst sannsynlig at ett salg vil bli gjennomført. Varige driftsmidler holdt for salg måles til det laveste av bokført verdi og virkelig verdi fratrukket salgskostnader.

2.6 Immaterielle eiendeler

a) Goodwill

Goodwill oppstår ved kjøp av virksomhet og utgjør overført vederlag fratrukket konsernets andel av virkelig verdi av netto identifiserbare eiendeler og forpliktelser i den overtagne virksomheten. I tillegg kan goodwill oppstå ved oppkjøp når man velger å måle ikke-kontrollerende interesser på oppkjøpstidspunktet til virkelig verdi. Negativ goodwill inntektsføres øyeblikkelig.

For etterfølgende nedskrivningstesting tilordnes goodwill de kontantgenererende enheter eller grupper av kontantgenererende enheter som forventes å få fordeler av oppkjøpet hvor goodwill oppstod. Hver enhet eller gruppe av enheter hvor goodwill har blitt allokert representerer det laveste nivået i foretaket hvor goodwill følges opp for interne ledelsesformål.

Nedskrivning vurderes årlig, eller oftere om det forekommer hendelser eller endrede omstendigheter som indikerer et mulig verdifall. Balanseført verdi sammenlignes med gjenvinnbart beløp, som er det høyeste av bruksverdi og virkelig verdi fratrukket salgsgifter. Eventuell nedskrivning kostnadsføres og blir ikke reversert i påfølgende perioder.

b) Kundekontrakter og -relasjoner

Kundekontrakter og -relasjoner oppstår ved kjøp av virksomhet. Verdien på kundeforholdene er beregnet basert på forventet omsetning, justert for kontraktsfestet omsetning og redusert for forventet kundeavgang. Balanseførte kundekontrakter og -relasjoner avskrives lineært over forventet utnyttbar levetid på mellom 5-10 år.

c) Programvare

Utgifter til vedlikehold av programvare kostnadsføres etter hvert som de påløper. Utviklingsutgifter som er direkte henførbare til design og testing av en identifiserbar og unik programvare som kontrolleres av konsernet, blir balanse-

ført som en immateriell eiendel når alle følgende kriterier er oppfylt:

- det er teknisk mulig å ferdigstille programvaren slik at den vil være tilgjengelig for bruk,
- ledelsen har til hensikt å ferdigstille programvaren og bruke eller selge den,
- det er mulig å bruke eller selge programvaren,
- tilstrekkelige tekniske, finansielle og andre ressurser er tilgjengelige for å ferdigstille og ta i bruk eller selge programvaren og
- utgiftene kan måles pålitelig.

Andre utviklingsutgifter som ikke oppfyller disse kriteriene kostnadsføres når de påløper. Utviklingsutgifter som er kostnadsført kan ikke senere balanseføres.

Balanseført programvare avskrives lineært over forventet utnyttbar levetid (maksimalt over seks år).

2.7 Verdifall på ikke-finansielle eiendeler

Immaterielle eiendeler med ubestemt utnyttbar levetid og goodwill avskrives ikke, men testes årlig for verdifall. Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler som avskrives vurderes for verdifall når det foreligger indikatorer på at fremtidig inntjening ikke kan forsvare eiendelens balanseførte beløp. Forskjellen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp nedskrives. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi fratrukket salgsgifter og bruksverdi. Ved vurdering av verdifall grupperes anleggsmidlene på det laveste nivået der det er mulig å skille ut uavhengige inngående kontantstrømmer (kontantgenererende enheter). Ved hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler (unntatt goodwill).

2.8 Finansielle eiendeler

2.8.1 Klassifisering

Konsernet har finansielle eiendeler klassifisert i følgende kategorier: utlån og fordringer og finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet. Klassifisering ved første gangs innregning avhenger av hensikten med eiendelen. Ledelsen klassifiserer finansielle eiendeler på tidspunkt for anskaffelse.

a) Utlån og fordringer

Utlån og fordringer er finansielle eiendeler som ikke er derivater og som har faste eller bestemte betalinger, og som ikke omsettes i et aktivt marked. De klassifiseres som omløpsmidler, med mindre de forfaller mer enn 12 måneder etter balansedagen. Utlån og fordringer består av kundefordringer og andre fordringer, samt kontanter og kontantekvivalenter i balansen (note 2.13 og 2.14).

b) Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet

Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet er finansielle eiendeler holdt for handelsformål. En finansiell eiendel klassifiseres i denne kategorien dersom den primært er anskaffet med henblikk på å gi fortjeneste fra kort-siktige prissvingninger. Derivater klassifiseres som holdt for handelsformål, med mindre de er en del av en sikring. Eiendeler i denne kategorien klassifiseres som omløpsmidler dersom det forventes at de vil bli gjort opp innen 12 måneder, ellers klassifiseres de som anleggsmidler.

2.8.2 Regnskapsføring og måling

Vanlige kjøp og salg av investeringer regnskapsføres på avtaletidspunktet, som er den dagen konsernet forplikter seg til å kjøpe eller selge eiendelen. Alle finansielle eiendeler som ikke regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet, balanseføres første gang til virkelig verdi med tillegg av transaksjonsutgifter. Finansielle eiendeler som føres til virkelig verdi over resultatet regnskapsføres ved anskaffelsen til virkelig verdi og transaksjonskostnader resultatføres. Finansielle eiendeler fjernes fra balansen når rettighetene til å motta kontantstrømmer fra investeringen opphører eller når disse rettighetene er blitt overført og konsernet i hovedsak har overført all risiko og hele gevinstpotensialet ved eierskapet. Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet måles i etterfølgende perioder til virkelig verdi. Utlån og fordringer måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente.

2.9 Verdifall på finansielle eiendeler

Konsernet vurderer ved hver balansedato om det finnes objektive bevis på at en finansiell eiendel, eller en gruppe av finansielle eiendeler, har falt i verdi. Tap ved verdifall av en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler resultatføres bare dersom det er objektive bevis på verdifall som et resultat av én eller flere hendelser som har inntruffet etter førstegangs balanseføring (en «tapshendelse») og denne tapshendelsen (eller hendelsene) påvirker fremtidige estimerte kontantstrømmer på en måte som kan måles pålitelig.

Dersom verdifall senere reduseres, og reduksjonen objektivt kan knyttes til en hendelse (for eksempel en forbedring av debitors kredittverdighet) som inntrer etter at verdifallet ble innregnet, skal det tidligere resultatførte verdifallet reverseres i resultatregnskapet.

2.10 Derivat og sikring

Metallderivat knyttet til sikring av risiko i råvarepriser regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Endringer i virkelig verdi av derivatene presenteres på regnskapslinjen «Netto andre gevinster (-)/tap». Derivatene presenteres som finansielle eiendeler når virkelig verdi er positiv og som finansielle forpliktelser når verdien er negativ.

Valutaterminkontrakter knyttet til sikring av risiko i valutakurser regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Endringer i virkelig verdi av derivatene presenteres på netto på regnskapslinjene finansinntekter/finanskostnader avhengig av om de har gitt opphav til hhv. netto gevinst eller tap. Derivatene presenteres som finansielle eiendeler når virkelig verdi er positiv og som finansielle forpliktelser når verdien er negativ.

2.11 Varer

Varelager av råvarer er verdsatt til laveste av gjennomsnittlig anskaffelseskost og virkelig verdi. Ferdigvarer verdsettes til laveste av full tilvirkningskost og virkelig verdi.

2.12 Deponi

Investeringer knyttet til deponier for inerte masser på leid grunn, hvor investeringen faller tilbake til grunneier etter leieperioden, behandles som leiekostnad og periodiseres over leieperioden. Fra tidspunkt hvor igangsettelsesgodkjenning mottas avsettes det for kontraktfestede forpliktelser knyttet til fremtidige investeringer i forbindelse med deponier på leid grunn. Kostnaden periodiseres over leieperioden og klassifiseres som forskuddsbetaling eller etterskuddsbetaling avhengig av faktisk kontantstrøm knyttet til investeringer.

Kostnader knyttet til etterdrift av deponier avsettes for løpende og inngår som del av avsetning for miljøforpliktelse.

2.13 Kundefordringer

Kundefordringer oppstår ved omsetning av varer eller tjenester som er innenfor den ordinære driftssyklusen. Dersom oppgjør forventes innen ett år eller mindre, klassifiseres fordringene som omløpsmidler. Dersom dette ikke er tilfelle, klassifiseres fordringene som anleggsmidler.

Kundefordringer føres opp i balansen etter fradrag for avsetning til forventede tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuell vurdering av fordringene og en tilleggsavsetning som skal dekke øvrige påregnelige tap. Vesentlige økonomiske problemer hos kunden, sannsynligheten for at kunden vil gå konkurs eller gjennomgå økonomisk restrukturering, og utsettelse og mangler ved betalinger anses som indikatorer på at kundefordringer må nedskrives.

2.14 Kontanter og kontantekvivalenter

Kontanter og kontantekvivalenter består av kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige lett omsettelige investeringer med maksimum tre måneders opprinnelig løpetid. I balansen er kassekreditt inkludert i lån under kortsiktig gjeld.

2.15 Aksjekapital, overkurs og annen innskutt egenkapital

Ordinære aksjer klassifiseres som egenkapital. Utgifter som knyttes direkte til utstedelse av nye aksjer eller opsjoner med fradrag av skatt, føres som reduksjon av mottatt vederlag i egenkapitalen.

Annen innskutt egenkapital er kapital innskutt fra eiere, men som ikke inngår i aksjekapital og overkurs. Mottatte konsernbidrag fra eiere i samme skattekonsern føres som fond og inngår i annen innskutt egenkapital.

2.16 Leverandørgjeld

Leverandørgjeld er forpliktelser til å betale for varer eller tjenester som er levert fra leverandørene til den ordinære driften. Leverandørgjeld er klassifisert som kortsiktig dersom den forfaller innen ett år eller kortere. Dersom dette ikke er tilfelle, klassifiseres det som langsiktig.

Leverandørgjeld måles til virkelig verdi ved førstegangs balanseføring. I etterfølgende perioder regnskapsføres gjeld til amortisert kost.

2.17 Lån

Lån regnskapsføres til virkelig verdi når utbetaling av lånet finner sted, med fradrag for transaksjonskostnader. I etterfølgende perioder regnskapsføres lån til amortisert kost. Forskjellen mellom det utbetalte lånebeløpet (fratrullet transaksjonskostnader) og innløsningsverdien resultatføres over lånets løpetid som del av effektiv rente.

Ved etterfølgende måling, måles gjeldsdelen av et sammensatt instrument til amortisert kost ved å benytte effektiv rente. Egenkapitaldelen av det sammensatte instrumentet måles ikke på nytt.

2.18 Lånekostnader

Lånekostnader fra generell og spesifikk finansiering knyttet til anskaffelse, konstruksjon eller produksjon av kvalifiserende eiendeler, som er eiendeler som det vil ta en betydelig periode å ferdigstille for tiltenkt bruk eller salg, aktiveres som en del av anskaffelseskosten for eiendelen, frem til tidspunktet når eiendelen i all hovedsak er klar for tiltenkt bruk eller salg.

Alle andre rentekostnader kostnadsføres i den perioden de påløper.

2.19 Betalbar og utsatt skatt

Skattekostnaden består av betalbar skatt og utsatt skatt. Skatt blir resultatført, bortsett fra når den relaterer seg til poster som er ført over utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen. Hvis det er tilfellet, blir skatten også ført over utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen.

Betalbar skatt for perioden beregnes i samsvar med de skattelover og skatteregler som er vedtatt, eller i hovedsak vedtatt på balansedagen i de land der selskapet og datterselskaper opererer og genererer skattepliktig inntekt. Ledelsen vurderer løpende de standpunkter som er hevdet i selvangivelsene der gjeldende skattelover er gjenstand for fortolkning. Basert på ledelsens vurdering, foretas avsetninger til forventede skattebetalinger der dette anses nødvendig.

Det er beregnet utsatt skatt på midlertidige forskjeller mellom skattemessige og konsoliderte regnskapsmessige verdier på eiendeler og gjeld. Utsatt skatt beregnes ikke på goodwill. Dersom en midlertidig forskjell oppstår ved første gangs balanseføring av en gjeld eller eiendel i en transaksjon, som ikke er en virksomhetssammenslutning, og som på transaksjonstidspunktet verken påvirker regnskaps- eller skattemessig resultat, blir utsatt skatt ikke balanseført. Utsatt skatt fastsettes ved bruk av skattesatser og skattelover som er vedtatt eller i det alt vesentlige er vedtatt på balansedagen, og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten gjøres opp.

Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at fremtidig skattepliktig inntekt vil foreligge der de skattereduserende midlertidige forskjellene kan utnyttes.

Utsatt skatt beregnes på midlertidige forskjeller fra investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper, bortsett fra når konsernet har kontroll over tidspunktet for reversering av de midlertidige forskjellene, og det er sannsynlig at de ikke vil bli reversert i overskuelig fremtid.

Utsatt skattefordel og utsatt skatt motregnes dersom det er en juridisk håndhevbar rett til å motregne eiendeler ved betalbar skatt mot forpliktelser ved betalbar skatt, og utsatt skattefordel og utsatt skatt gjelder inntektsskatt som ilegges av samme skattemyndighet for enten samme skattepliktige foretak eller forskjellige skattepliktige foretak som har til hensikt å gjøre opp forpliktelser og eiendeler ved betalbar skatt netto.

2.20 Ansatteytelser

Selskapet har flere pensjonsordninger, både innskuddsordninger og ytelsesordninger. Konsernet er underlagt de norske kravene om obligatorisk tjenestepensjon. Konsernet har pensjonsordninger som oppfyller kravene.

a) Pensjonsforpliktelser

I en innskuddsordning innbetaler selskapet til offentlige eller private ordninger det de har forpliktet seg til ved avtale, er forpliktet til ved lov eller på frivillig basis skyter inn. Selskapet har ikke ytterligere forpliktelser utover denne innbetalingen. Innskuddet føres som lønnskostnad når de påløper. Forskuddsbetalinger balanseføres som en eiendel i den grad de kan brukes til å dekke fremtidige premier eller bli tilbakebetalt.

Deler av innskuddspensjonen innbetales ikke til en ordning, men avsettes som pensjonsforpliktelse inntil pensjonen skal utbetales.

En ytelsesordning er definert som en ordning som ikke er en innskuddsordning. Regnskapsmessig forpliktelse for ytelsesordningene er nåverdien av forpliktelsen på balansedagen, med fradrag for virkelig verdi av pensjonsmidlene. Bruttoforpliktelsen diskonteres til nåverdi ved bruk av renten på høykvalitets bedriftsobligasjoner utstedt i den valuta som forpliktelsen skal utbetales, og med tilnærmet lik løpetid som utbetalingshorisonten av forpliktelsen. I land som ikke har et likvid marked i slike obligasjoner anvendes markedsrenten på statsobligasjoner.

Periodens kostnad ved pensjonsopptjening føres som en lønnskostnad. Denne kostnaden inkluderer økningen i pensjonsforpliktelsen som følge av opptjening i inneværende år, endringer, avkortning og oppgjør. Virkningen på tidligere opptjente rettigheter som følge av endringer i ordningenes ytelser resultatføres umiddelbart. Gevinster og tap som oppstår ved rekalkulering av forpliktelsen som følge av erfaringsavvik og endringer i aktuarmessige forutsetninger føres mot egenkapitalen via utvidet resultat i perioden de oppstår.

b) Sluttvederlag

Sluttvederlag kommer til utbetaling når ansettelsesforholdet blir avsluttet av selskapet før normal pensjonsalder, eller når ansatte frivillig godtar nedbemanning mot en kompensasjon. Konsernet innregner sluttvederlaget på det tidligste av de følgende tidspunkter: a) når tilbud om sluttvederlag ikke lenger kan trekkes tilbake; eller b) når selskapet innregner kostnadene i forbindelse med restrukturering slik dette er definert i IAS 37 og restruktureringen inkluderer sluttvederlag. I tilfeller der tilbud om sluttvederlag gis for å oppmuntre til frivillig avgang, måles forpliktelsen basert på antall ansatte som forventes å akseptere tilbudet.

2.21 Avsetninger

Konsernet regnskapsfører avsetninger for miljøforpliktelser, tapskontrakter, restruktureringer og rettslige krav når det eksisterer en juridisk eller selv pålagt forpliktelse som følge av tidligere hendelser, det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen vil komme til oppgjør ved en overføring av økonomiske

ressurser, og forpliktelsens størrelse kan estimeres med tilstrekkelig grad av pålitelighet. Forpliktelsene beregnes basert på sannsynlighetsvektet diskontert fremtidig kontantstrøm.

I tilfeller hvor det foreligger flere forpliktelser av samme natur, fastsettes sannsynligheten for at forpliktelsene vil komme til oppgjør ved å vurdere forpliktelser av denne typen under ett. Det gjøres derfor en avsetning selv om sannsynligheten for oppgjør knyttet til det enkelte forholdet kan være lav.

For mottatt avfall som ikke er levert endelig nedstrømsløsning gjøres det avsetning for pådratt behandlings- og nedstrømskostnad. Dette blir i regnskapet klassifisert som annen kortsiktig gjeld.

2.22 Inntektsføring

Inntekter måles til virkelig verdi av vederlaget, netto etter fradrag for returer og merverdiavgift, rabatter og andre avslag. Inntekt resultatføres når den kan måles pålitelig, det er sannsynlig at de økonomiske fordelene vil tilflyte foretaket og kriteriene knyttet til de ulike formene for inntekt beskrevet nedenfor er oppfylt. Estimatenes for inntektsføring er basert på historikk, vurdering av type kunde og transaksjon samt spesifikke forhold knyttet til den enkelte transaksjon.

a) Nedstrøm salg av resirkulerte råvarer

Konsernet bearbeider og selger en rekke avfallstyper som gir nedstrøms inntekter. Dette er i hovedsak metaller, papir, plast og trevirke. Nedstrøm salg inntektsføres på leveringstidspunktet, når risiko og kontroll har gått over til kjøper.

b) Oppstrøm salg av tjenester

Konsernet leverer ett bredt tjenestespekter knyttet til innsamling og behandling av en rekke avfallstyper som gir nedstrøms kostnader. Dette er i hovedsak næringsavfall, farlig avfall og inerte masser. Negative fraksjoner inntektsføres på mottakstidspunkt, hvor konsernet overtar risiko for videre behandling og nedstrømsløsning. Videre leverer konsernet renovasjon- og transporttjenester, industriservice samt rivning og miljøsanering mm.. Tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

c) Utleieinntekter

Utleieinntekter inntektsføres lineært over leieperioden.

2.23 Renteinntekter

Renteinntekter resultatføres i henhold til effektiv rente. Ved nedskrivning av lån og fordringer, reduseres fordringens balanseførte verdi til gjenvinnbart beløp.

2.24 Utbytte

Utbyttebetalinger og konsernbidrag til morselskapets aksjonær klassifiseres som gjeld fra og med det tidspunkt utbyttet er fastsatt av generalforsamlingen. Utbytteinntekter resultatføres når rett til å motta betaling oppstår.

2.25 Leieavtaler

Leieavtaler der en vesentlig del av risiko og avkastning knyttet til eierskap fortsatt ligger hos utleier, klassifiseres som operasjonelle leieavtaler. Leiebetaling ved operasjonelle avtaler (med fradrag for eventuelle økonomiske insentiver fra utleier) kostnadsføres lineært over leieperioden.

Leieavtaler knyttet til varige driftsmidler hvor konsernet i hovedsak innehar all risiko og avkastning knyttet til eierskapet, blir klassifisert som finansielle leieavtaler. Finansielle leieavtaler blir ved leieperiodens begynnelse regnskapsført til det laveste av driftsmiddelets virkelig verdi og minsteleiens nåverdi.

Hver leiebetaling blir fordelt mellom forpliktelsen og finanskostnader for å oppnå en konstant periodisk rente på forpliktelsens gjestående saldo. Den korresponderende leieforpliktelsen (med fradrag for finanskostnader)

Foregående år ble nye finansielle leieavtaler presentert i kontantstrømmen som kjøp av anleggsmidler og endring av finansielle leieavtaler. Inneværende år

presenteres kontantstrømmene fra finansielle leaseavtaler som nedbetaling på finansielle leaseavtaler og betalte renter. Årets tilgang av anleggsmidler anskaffet på finansielle leaseavtaler fremkommer av note 13. Sammenligningstall er omarbeidet tilsvarende og vil for foregående år være en reklassifisering mellom kontantstrøm fra investerings- og finansieringsaktiviteter tilsvarende tilgang knyttet til finansielle leaseavtaler.

3 Viktige regnskapsestimer og skjønnsmessige vurderinger

Estimater og skjønsmessige vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og andre faktorer, inklusive forventninger om fremtidige hendelser som anses å være rimelige under nåværende omstendigheter. Konsernet utarbeider estimater og gjør antakelser/forutsetninger knyttet til fremtiden. De regnskapsestimater som følger av dette vil pr. definisjon sjelden være fullt ut i samsvar med det endelige utfall. Estimater og antakelser/forutsetninger som representerer en betydelig risiko for vesentlige endringer i balanseført verdi på eiendeler og gjeld i løpet av neste regnskapsår, drøftes nedenfor.

Estimert verdifall på goodwill og immaterielle eiendeler

Konsernet gjennomfører årlig tester for å vurdere verdifall på goodwill og immaterielle eiendeler, jf note 2.6. Gjenvinnbart beløp fra kontantgenererende enheter er fastsatt ved beregning av bruksverdi. I beregning av framtidige kontantstrømmer er det benyttet budsjetter, samt beregnet terminalverdi for evig framtidig kontantstrømmer. I beregning av nåverdi for framtidige kontantstrømmer har ledelsen estimert diskonteringsrente. Se note 12 for detaljer knyttet til estimatet og sensitivitetsberegninger.

Utsatt skatt/skattefordel

Konsernet balansefører utsatt skattefordel knyttet til framførbare underskudd som oppstår når konsernet har høyere skattemessige kostnader enn skatte-

messige inntekter. Balanseføring forutsetter at framtidig inntjening muliggjør utnyttelsen av underskuddet. I ledelsens vurdering av fremtidig utnyttelse av fremførbare underskudd er det brukt budsjetter som estimerer framtidige inntekter og kostnader. Budsjettene er basert på gjeldene strategiske planer for de kommende to år. Det er betydelig usikkerhet knyttet til estimatet hva gjelder fremtidige budsjetter og tidfesting av forventet tidspunkt for utnyttelsen av fremførbare underskudd. Se note 11 for spesifisering av komponentene i utsatt skattefordel.

Avsetning for miljøforpliktelser

Konsernet har aktiviteter som over tid kan påvirke landområder med tanke på miljøeffekter. Dette vil kunne gi opphav til oppryddingsforpliktelser som må gjennomføres i fremtiden. Avsetningene for disse forpliktelsene er basert på ledelsens vurdering av sannsynligheten for at det foreligger en forpliktelse for opprydding og beste estimat på fremtidig kostnad knyttet til forholdet. Det er knyttet betydelig usikkerhet til vurderingen av hvorvidt det foreligger en oppryddingsforpliktelse, og til estimater for forventet fremtidig kostnad, samt tidfestingen av når denne kommer til oppgjør. Se note 21 for ytterligere informasjon om avsetningene for miljøforpliktelser ved årsslutt.

4 Segmentinformasjon

Konsernledelsen utgjør konsernets øverste beslutningstaker. Driftssegmentene baseres på den rapporteringen konsernledelsen styrer etter når den tilordner ressurser og vurderer lønnsomhet.

Konsernets rapporterbare operasjonelle segmenter består av Gjenvinning, Metall, Renovasjon og Prosjektvirksomhet. Kategorien «Alle øvrige segmenter» består av de operasjonelle segmentene Downstream, Sikkerhetsmakulering, Deponi og Danske industrielle tjenester som ikke er rapporterbare. HK og elimineringssegmentet består av hovedkontor og holdingselskaper sammen med eiendom og elimineringssegmentet.

I 2017 endret konsernet den interne organiseringen som førte til en endring i sammensetningen av rapporterbare segmenter. De følgende tabellene reflekterer

disse endringene i rapporterbare segmenter, og foregående år har blitt omarbeidet på samme grunnlag. Det tidligere operasjonelle segmentet Industri & Offshore har blitt oppløst og hoveddelen av disse aktivitetene er nå en del av segmentet Prosjektvirksomhet. En mindre del av Industri & Offshore er gjenværende i det operasjonelle segmentet danske industrielle tjenester. Videre har det blitt gjennomført en endring i sammensetningen mellom Gjenvinning og Downstream, hvor aktiviteter som tidligere var en del av Downstream har blitt overført til Gjenvinning.

Inntekter fra eksterne kunder rapporteres til konsernledelsen basert på prinsippene beskrevet i note 2 og er konsistent med resultatregnskapet.

Salgsinntekter per segment 2017

(NOK'000)	Eksterne inntekter	Inter segment inntekter	Sum segment inntekter
Gjenvinning	2 237 307	151 297	2 388 604
Metall	896 399	5 471	901 870
Renovasjon	283 035	6 412	289 447
Prosjektvirksomhet	344 107	15 437	359 544
Alle øvrige segmenter	451 015	44 305	495 320
HK og eliminerings	14 041	(222 922)	(208 881)
Sum	4 225 905	-	4 225 905

Salgsinntekter per segment 2016

(NOK'000)	Eksterne inntekter	Inter segment inntekter	Sum segment inntekter
Gjenvinning	2 129 710	126 564	2 256 274
Metall	746 817	3 066	749 882
Renovasjon	319 599	4 240	323 839
Prosjektvirksomhet	414 252	10 132	424 384
Alle øvrige segmenter	377 312	54 888	432 200
HK og eliminerings	9 244	(198 890)	(189 645)
Sum	3 996 934	-	3 996 934

Konsernledelsen vurderer resultatene fra segmentene basert på EBITDA før allokering av hovedkontor kostnader. Renteinntekter og -kostnader allokteres ikke til segmenter ettersom disse aktivitetene styres av en sentral finansavdeling som håndterer konsernets likviditet.

EBITDA før interne belastninger:

(NOK'000)	2017	2016
Gjenvinning	294 039	242 990
Metall	22 831	(861)
Renovasjon	40 906	44 337
Prosjektvirksomhet	23 302	13 993
Alle øvrige segmenter	45 545	16 894
HK og eliminerings	(2 306)	(5 098)
Sum	424 317	312 256
Avskrivninger	(215 005)	(215 365)
Finansinntekter	4 102	15 758
Finanskostnader	(129 088)	(105 273)
Netto gevinster fra tilknyttede selskap	2 741	4 378
Resultat før skatt	87 066	11 755

Det rapporteres ikke konsoliderte balanseverdier til konsernledelsen på segmentnivå. I operasjonelle anleggsmidler under inngår driftsmidler, immaterielle eiendeler og goodwill fordelt på land.

Operasjonelle anleggsmidler per land:

(NOK'000)	2017	2016
Norge	1 209 612	1 472 745
Danmark	23 528	13 630
Sverige	62 202	47 638
Sum operasjonelle anleggsmidler	1 295 342	1 534 013

5 Nærstående parter

I transaksjoner med nærstående parter benyttes samme priser og vilkår som ovenfor ekstern tredjepart. Transaksjonene relaterer seg til salg/kjøp av varer og tjenester med tilknyttede selskaper.

Konsernet har hatt følgende transaksjoner med nærstående parter:

Transaksjoner og balanser mot nærstående parter:

(NOK'000)	2017	2016
Driftsinntekter	16 752	13 811
Driftskostnader	99 178	36 025
Kundefordringer og andre fordringer	3 018	1 856
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	1 566	2 480

Fordringer på nærstående parter forfaller til betaling én måned etter salgstidspunktet. Fordringene er usikrede og ikke rentebærende. Det er ikke avsatt for tap på fordringer på nærstående parter. Ledende ansatte omfatter konsernledelsen og styrets medlemmer. Se note 7 for ytterligere informasjon.

Lån fra konsernselskap:

(NOK'000)	2017	2016
Balanseført verdi 1.1	1 245 233	1 245 575
Opptrekk på lån i løpet av året	143 200	158 500
Tilbakebetalinger av lån i løpet av året	(322 500)	(253 500)
Påløpte rentekostnader	92 017	94 658
Balanseført verdi 31.12	1 157 951	1 245 233

Lånebetingelser er omtalt i note 20.

6 Driftsinntekter

Konsernets virksomhet er fokusert rundt å være en lokal tjenesteleverandør for kunder som har behov for avfallsrelaterte tjenester (oppstrøm markedet) og selge resirkulerte råvarer til industrielle kunder (nedstrøm markedet).

(NOK'000)	2017	2016
Oppstrøm salg av tjenester	2 848 890	2 832 556
Nedstrøm salg av resirkulerte råvarer	1 363 200	1 155 133
Salgsinntekter fra kundekontrakter	4 212 090	3 987 690
Inntekter fra utleie av fast eiendom	13 815	9 244
Salgsinntekter	4 225 905	3 996 934
Gevinst ved salg av virksomhet	1 446	-
Gevinst ved salg av varige driftsmidler	9 997	23 365
Andre driftsinntekter	11 443	23 365
Sum driftsinntekter	4 237 347	4 020 299

Salgsinntekter fra kundekontrakter

Tabellen under oppsummerer salgsinntekter på kundekontrakter basert på kundens lokasjon. Ingen enkeltkunder i konsernet utgjør mer enn ti prosent av salget.

(NOK'000)	2017	2016
Norge	3 240 186	3 125 891
Norden for øvrig	349 966	326 486
Europa for øvrig	399 317	332 801
Asia	222 620	202 513
Salgsinntekter fra kundekontrakter	4 212 090	3 987 690

Oppstrøm salg av tjenester

Konsernet tilbyr ett bredt spekter av avfallsrelaterte tjenester i Norge og Norden for øvrig. Aktivitetene knytter seg i hovedsak opp mot innsamling og behandling av forskjellige former avfall, samt andre spesialiserte tjenester. Tjenestene rettet mot disse lokale markedene er i konsernet primært lokalisert i Gjenvinning, Downstream og konsernets nisjevirksomheter (Prosjektvirksomheter, Renovasjon, Sikkerhetsmakulering og Deponi).

Salg av tjenester inntektsføres typisk på tidspunktet hvor konsernet har hentet/mottatt avfallet på våre anlegg eller i takt med leveringen av tjenester til kunden.

Nedstrøm salg av resirkulerte råvarer

Konsernets tre divisjoner Metall, Gjenvinning og Downstream selger resirkulerte råvarer som er produsert basert på sortert avfall innsamlet i oppstrøm markedet og innkjøpte varer. Konsernets hovedprodukter er både jernholdige og ikke-jernholdige metaller, samt papir. Salgsinntekter knyttet til markedene nedstrøm påvirkes i stor grad av utviklingen i råvarepriser og valutakurser da konsernet leverer varer i ett internasjonalt marked.

Salg av resirkulerte råvarer inntektsføres typisk på tidspunkt for overlevering av varen til kunden.

Andre driftsinntekter

Gevinst ved salg av virksomhet

Konsernet har solgt tre mindre virksomheter for NOK 3,3 millioner. Regnskapsførte eiendeler som avgikk ved salg knyttet seg i sin helhet til varige driftsmidler.

Gevinst ved salg av varige driftsmidler

Konsernet solgte i 2017 varige driftsmidler for NOK 15,6 millioner. Salgene knytter seg i hovedsak til salg av biler, maskiner og utstyr. I 2016 solgte konsernet tre eiendommer med bokført verdi på MNOK 8,2 mot ett samlet vederlag på MNOK 25,5. Øvrige gevinster i 2016 stammer fra salg av biler, maskiner og utstyr.

Se note 13 for ytterligere informasjon om årets avganger.

7 Lønnskostnader

(NOK'000)	2017	2016
Lønn	769 643	794 010
Arbeidsgiveravgift	100 973	102 407
Pensjonskostnader	24 175	24 261
Andre ytelser	68 520	62 172
Sum lønnskostnader	963 312	982 850
Gjennomsnittlig antall ansatte	1 287	1 353

Balanseført pensjonsforpliktelse 31.12:

(NOK'000)	2017	2016
Ytelsespensjon	1 187	1 187
Avsatt innskuddspensjon	9 078	6 732
Sum pensjonsforpliktelse	10 265	7 919

Konsernledelsen i Norsk Gjenvinning Norge AS er definert som ledende ansatte.

Ytelser til ledende ansatte 2017:

(NOK'000)	Lønn	Bonus	Pensjons- utgifter	Annen godtgjørelse	Sum ytelser	Etterlønn
Erik Osmundsen (CEO)	3 361	952	226	196	4 735	12 mnd
Dean Zuzic (CFO)	2 052	536	227	169	2 984	6 mnd
Hans Fredrik Wittusen (Direktør Strategi og Bærekraft)	1 410	192	223	178	2 003	6 mnd
Egil Lorentzen (Direktør Gjenvinning og Metall)	1 678	357	225	221	2 481	12 mnd
Jon Tarjei Bergan (Direktør Downstream)	1 715	268	225	177	2 385	9 mnd
Ingrid Bjørdal (Direktør organisasjonsutvikling og compliance)	1 379	192	225	170	1 966	12 mnd

Ytelser til ledende ansatte 2016:

(NOK'000)	Lønn	Bonus	Pensjons- utgifter	Annen godtgjørelse	Sum ytelser	Etterlønn
Erik Osmundsen (CEO)	3 068	1 295	215	194	4 772	12 mnd
Dean Zuzic (CFO)	2 020	418	215	186	2 839	6 mnd
Hans Fredrik Wittusen (Direktør Strategi og Bærekraft)	1 378	287	215	186	2 066	6 mnd
Egil Lorentzen (Direktør Gjenvinning og Metall)	1 500	324	215	229	2 268	12 mnd
Jon Tarjei Bergan (Direktør Downstream)	1 687	264	215	178	2 344	9 mnd
Ingrid Bjørdal (Direktør organisasjonsutvikling og compliance)	1 265	89	163	166	1 683	12 mnd
Runa Opdal Kerr	665	-	62	238	965	-
Jon Ola Stokke	1 687	237	160	131	2 215	-

Det er ikke gitt lån/sikkerhetsstillelse til daglig leder eller styrets leder. Det er ikke gitt aksjevedtatt godtgjørelser eller lån til fordel for ledende ansatte. Ledende ansatte eier aksjer direkte i POS Holding AS, som er VV Holding AS sitt morselskap, og/eller indirekte gjennom eierskap i GN Invest AS.

Ytelser til medlemmer av konsernstyret

Medlemmene av konsernstyret har mottatt styrehonorar og annen godtgjørelse fra Norsk Gjenvinning Norge AS. Ytelser for vederlag ved ansettelse er ikke inkludert i tabellen.

(NOK'000)		Styrehonorar	Annen godtgjørelse	2017	2016
Ole Enger	Styrets leder	-	542	542	-
Per-Anders Hjort	Styrets nestleder og leder av revisjonskomiteen (AC)	-	501	501	945
Reynir Kjær Indahl	Styremedlem og medlem AC	-	-	-	500
Christian Melby	Styremedlem og medlem AC	-	-	-	-
Yngve Longva Moland	Styremedlem, ansattrepresentant	-	-	-	-
Lasse Stenskrog	Styremedlem, ansattrepresentant	-	-	-	-
Cecilie Skauge	Styremedlem, ansattrepresentant	-	-	-	-
Pål Stampe	Styremedlem og medlem AC ⁽¹⁾	-	-	-	-
Maria Tallaksen	Styremedlem og medlem AC ⁽¹⁾	-	-	-	-
Hugo Lund Maurstad	Styremedlem ⁽²⁾	-	-	-	-
Håkon Jahr	Styremedlem og medlem AC ⁽³⁾	-	-	-	250
Ylva Lindberg	Styremedlem og medlem AC ⁽³⁾	-	-	-	500
		-	1 043	1 043	1 945

⁽¹⁾ til februar 2018, ⁽²⁾ til oktober 2017, ⁽³⁾ til august 2016

8 Andre driftskostnader

Andre driftskostnader fordeler seg på følgende hovedkategorier:

(NOK'000)	2017	2016
Lokalkostnader	227 167	216 522
Kostnader til driftsmateriell	325 258	310 106
Fremmedtjenester	48 305	54 657
Forsikringer	21 666	27 508
Tap på fordringer og kontrakter	4 005	4 360
Andre kostnader	102 487	115 074
Sum andre driftskostnader	728 888	728 228

Kostnadsført godtgjørelse til revisor (eks. mva):

(NOK'000)	2017	2016
Lovpålagt revisjon (inkl. teknisk bistand med årsregnskap)	3 916	4 770
Andre attestasjonstjenester	66	531
Skatterådgivning (inkl. teknisk bistand med ligningspapirer)	668	1 260
Annen bistand	1 123	882
Sum godtgjørelse til revisor	5 774	7 444

Operasjonelle leieavtaler

Konsernet leier en rekke driftsmidler på operasjonelle leieavtaler. Årlig leiekostnad inngår som leiekostnad i regnskapslinjen andre driftskostnader. Leiekostnaden er fordelt på følgende kategorier:

Operasjonelle leieavtaler – årlig leiekostnad:

(NOK'000)	2017	2016
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	177 173	167 569
Maskiner, anlegg og biler	52 212	55 136
Øvrig driftsløsøre	941	1 010
Sum årlige leiekostnader	230 326	223 715

Tomter, bygninger og annet fast inventar leies på avtaler som går fra 1 til 20 år. Leie av maskiner, anlegg og biler skjer på 1-8 års avtaler. Øvrig driftsløsøre som inventar, kontormaskiner ol. leies på 1 til 3 års avtaler.

Operasjonelle leieavtaler – fremtidig minimumsleie:

(NOK'000)	2017	2016
Forfall innen 1 år	182 037	195 320
Forfall mellom 1 og 5 år	518 335	569 720
Forfall senere enn 5 år	979 895	829 028
Sum fremtidig minimumsleie operasjonell leasing	1 680 267	1 594 069

9 Netto andre gevinster(-)/tap

(NOK'000)	2017	2016
FINANSIELLE EIENDELER TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET:		
Metallderivater	8 373	(942)
NETTO VALUTA KNYTTET TIL DRIFT		
Valutagevinst	(11 737)	(10 621)
Valutatap	11 048	13 144
Netto andre gevinster(-)/tap	7 684	1 581

Valutagevinster og -tap i driftsselskapene klassifiseres på regnskapslinjen netto andre gevinster(-)/tap i oppstillingen av resultat.

10 Finanskostnader og -inntekter

Konsernets finanskostnader er primært knyttet til renter på langsiktig finansiering gjennom aksjonærlån fra VV Holding AS. Videre har konsernet en kredittfasilitet for leasing. Se note 20 for beskrivelse og betingelser knyttet til de forskjellige lånene.

(NOK'000)	2017	2016
Renter på kortsiktig gjeld mot kredittinstitusjoner	311	1 271
Renter på aksjonærlån	92 017	94 658
Renter på finansielle leieavtaler	3 381	4 759
Annen rentekostnad	4 175	3 970
Netto valutatap	17 445	-
Annen finanskostnad	11 760	615
Sum finanskostnader	129 088	105 273

(NOK'000)	2017	2016
Renteinntekter	3 995	2 163
Netto valutagevinst	-	13 590
Annen finansinntekt	106	5
Sum finansinntekter	4 102	15 758

11 Skattekostnad

Fordeling av årets skattekostnad:

(NOK'000)	2017	2016
Avsetning for betalbar skatt	13 522	11 116
Endring i utsatt skatt	13 552	(7 297)
Avsatt (for mye)/for lite tidligere år	(1 943)	(3 035)
Skattekostnad	25 130	784

Forklaring av skattekostnaden:

(NOK'000)	2017	2016
Resultat før skattekostnad	87 066	11 755
Skatt beregnet med nominell skattesats på resultat (24/25%)	20 896	2 939
Skattemessig ikke fradragsberettigede kostnader / skattepliktige inntekter	2 728	(574)
Effekt av endret skattesats	2 988	1 456
Effekt av forskjellige skatteregimer	462	(171)
Justering estimert skattekostnad tidligere år	(1 943)	(2 866)
Skattekostnad	25 130	784
Effektiv skattesats	28,9 %	6,7 %

Komponenter av utsatt skatt fordel:

(NOK'000)	2017	2016
Varige driftsmidler	48 773	56 224
Gevinst- og taps konto	(31 110)	(40 450)
Regnskapsmessige avsetninger	35 632	30 356
Andre forskjeller	3 984	400
Konsernbidrag	(13 564)	(44 901)
Avskåret rentefradrag til fremføring	18 061	12 220
Underskudd til fremføring	9 541	26 939
Sum utsatt skatt fordel	71 318	40 788
Varige driftsmidler presentert som holdt for salg	7 980	-
Utsatt skatt fordel i oppstilling av finansiell posisjon	63 337	40 788

Utsatt skatt fordel og utsatt skatt forpliktelse er motregnet i den grad posisjonene knytter seg til samme skatteregime og det er tillatt. Konsernet har innregnet utsatt skatt fordel på avskåret rentefradrag og underskudd til fremføring knyttet til Norge. Dette er basert på en forventning om fremtidige overskudd, som er basert på nåværende resultater og godkjente budsjetter.

Ved utgangen av 2017 er skatteposisjoner direkte knyttet til varige driftsmidler forventet å avgå ved salg, presentert som holdt for salg i oppstilling av finansiell posisjon. Se note 27 for ytterligere informasjon.

Komponenter av utsatt skatt forpliktelse:

(NOK'000)	2017	2016
Merverdier konsern fra oppkjøp (immaterielle eiendeler)	1 633	4 620
Utsatt skatt forpliktelse i oppstilling av finansiell posisjon	1 633	4 620

Bevegelse i netto utsatt skatt fordel:

(NOK'000)	2017	2016
Inngående balanse 1. januar	(36 168)	(7 394)
Skatteeffekt av oppkjøp i regnskapsåret	-	(4 374)
Skatteeffekt av egenkapitaltransaksjoner	(44 901)	(17 094)
Endring utsatt skatt i skattekostnad	11 609	(7 297)
Driftsmidler presentert som holdt for salg	7 980	-
Omregningsdifferanser	(225)	(10)
Utgående balanse 31. desember	(61 705)	(36 168)

Betalbar skatt i oppstilling av finansiell posisjon:

(NOK'000)	2017	2016
Betalbar skatt	13 521	11 116
Forskuddsskatt og øvrig til gode skatt	(1 210)	(2 484)
Betalbar skatt i oppstilling av finansiell posisjon	12 311	8 632

12 Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler 2017:

(NOK'000)	Kundekontakter og relasjoner	Andre immaterielle eiendeler	Goodwill	Sum
Anskaffelseskost 1.1	89 002	77 648	507 592	674 242
Tilganger	-	4 539	-	4 539
Anskaffelseskost 31.12.	89 002	82 187	507 592	678 781
Akkumulerte avskrivninger 1.1.	69 752	61 224	-	130 976
Avskrivninger	12 152	7 561	-	19 713
Akkumulert avskrivninger 31.12.	81 904	68 785	-	150 689
Bokført verdi 31.12.	7 098	13 402	507 592	528 092
Estimert levetid	5-10 år	3-5 år		
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær		

Immaterielle eiendeler 2016:

(NOK'000)	Kundekontakter og relasjoner	Andre immaterielle eiendeler	Goodwill	Sum
Anskaffelseskost 1.1	88 341	71 219	501 165	660 725
Virksomhetssammenslutninger*	-	-	6 427	6 427
Tilganger	-	6 429	-	6 429
Reklassifiseringer	661	-	-	661
Anskaffelseskost 31.12.	89 002	77 648	507 592	674 242
Akkumulerte avskrivninger 1.1.	56 822	57 454	-	114 276
Avskrivninger	12 930	3 770	-	16 700
Akkumulert avskrivninger 31.12.	69 752	61 224	-	130 976
Bokført verdi 31.12.	19 250	16 424	507 592	543 266
Estimert levetid	5-10 år	3-5 år		
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær		

* Konsernet har i 2016 kjøpt 100% av aksjene i Sortera Norge AS, jf note 28.

Kundekontrakter og relasjoner

I forbindelse med oppkjøp ble det identifisert verdier knyttet til kundekontrakter og kunderelasjoner. Kundekontrakter består av spesifikke kontrakter innen konsernets ulike forretningsområder, hvor det er gjort en konkret vurdering av alle større langtidskontrakter.

Videre er det identifisert vesentlige verdier knyttet til konsernets kunderelasjoner. Det er identifisert et betydelig antall kunder, og analyser av historiske data viser at konsernet opplever en høy kundelojalitet og lav avgang av kunder. Verdien på kundeforholdene er beregnet basert på forventet omsetning, justert for kontraktsfestet omsetning og redusert for forventet kundeavgang.

Andre immaterielle eiendeler

Posten består i hovedsak av aktiverte kostnader knyttet til implementering av ERP-systemer for konsernet.

Goodwill

Goodwill er allokert per segment. Segmentene er valgt som nivå for testing av nedskrivning av goodwill. Konsernets inndeling i segmenter fremgår av note 4. Under vises hvordan goodwill er allokert pr. driftssegment.

Goodwill per segment 2017:

(NOK'000)	01.01	Tilgang	Avgang	Nedskrivning	Andre justeringer	31.12
Gjenvinning	405 235	-	-	-	-	405 235
Metall	50 153	-	-	-	-	50 153
Prosjektvirksomhet	11 816	-	-	-	12 833	24 649
Industri og Offshore	12 833	-	-	-	(12 833)	-
Andre forretningsområder	27 555	-	-	-	-	27 555
Sum goodwill	507 592	-	-	-	-	507 592

I 2017 har segmentet Industri og Offshore blitt oppløst, og tilhørende goodwill har blitt overdratt til segmentet prosjektvirksomhet som overtok aktivitetene.

Goodwill per segment 2016:

(NOK'000)	01.01	Tilgang	Avgang	Nedskrivning	Andre justeringer	31.12
Gjenvinning	363 562	6 427	-	-	35 246	405 235
Metall	50 153	-	-	-	-	50 153
Industri og Offshore	48 079	-	-	-	(35 246)	12 833
Andre forretningsområder	39 371	-	-	-	-	39 371
Sum goodwill	501 165	6 427	-	-	-	507 592

I 2016 ble virksomhetsområdene Farlig avfall og Kommunalteknisk overdratt fra Divisjon Industri & Offshore til Divisjon Gjenvinning.

Nedskrivningstest goodwill

Konsernet har foretatt en nedskrivningstest på balanseført verdi av goodwill som følge av at disse eiendelene har udefinert levetid. Bruksverdi ble benyttet som mål på gjenvinnbart beløp. Testen omfatter netto nåverdianalyse av forventet framtidig kontantstrøm fra kontantgenererende enheter. Konsernet har identifisert virksomhet organisert i segmenter som respektive enheter for nedskrivningstest av goodwill. Nedskrivningstesten avdekket ikke behov for nedskrivning.

Kontantstrømmodell

Modellen er basert på fem års prognose av diskonterte kontantstrømmer basert på konsernets forretningsplan, tillagt en terminalverdi kalkulert med Gordons formel. Netto diskontert kontantstrøm er kalkulert før skatt. Modellen er basert på følgende antagelser:

Kontantstrøm

Med utgangspunkt i markedsutviklingen de siste årene, business planen ved

oppkjøpet av Veolia Miljø og Veidekke Gjenvinning, samt føringer gitt av styret og eierne er det utarbeidet en strategisk plan for konsernet for årene 2018-2019. Den strategiske planen for kommende to år (NG Flow) er fokusert på en industrialisering mot foregående plan hvor kostnadskutt har stått i fokus (NG 200). Terminalleddet er beregnet med en årlig vekstrate på 2%.

WACC (Weighted average cost of capital)

For å beregne diskonteringsrente har konsernet benyttet CAPM som metode, og WACC er beregnet til 12,4% før skatt. Egenkapitalkostnad er beregnet basert på norske 10 års statsobligasjoner, justert for en risikopremie og en illikviditetspremie knyttet til konsernet. Gjeldskostnad er beregnet basert på konsernets langsiktige finansiering og mål for gjeldsgrad.

En reduksjon på 1% i årlig vekstrate i terminalleddet vil ikke påvirke konklusjonen i nedskrivningstesten. Tilsvarende gjelder en 1% økning i WACC.

13 Varige driftsmidler

Varige driftsmidler 2017:	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og anlegg	Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner og lignende	Anlegg under utførelse	Sum
(NOK'000)					
Anskaffelseskost 1.1	369 094	852 941	324 735	13 713	1 560 483
Tilganger	13 814	93 882	45 947	21 495	175 139
Reklassifiseringer	4 406	2 461	-	(6 867)	-
Salg	(5 474)	(21 786)	(1 156)	-	(28 416)
Utrangering	(29 020)	(64 172)	(9 818)	-	(103 010)
Salg av virksomhet	-	(18 498)	-	-	(18 498)
Omregningsdifferanse	29	10 749	327	-	11 105
Anskaffelseskost 31.12.	352 849	855 578	360 036	28 341	1 596 803
Akkumulerte av- og nedskrivninger 1.1.	106 115	352 746	110 873	-	569 735
Avskrivninger	30 012	101 758	55 757	-	187 526
Nedskrivninger	2 377	728	2 258	2 402	7 765
Salg	(2 539)	(19 569)	(744)	-	(22 852)
Utrangering	(29 020)	(64 172)	(9 818)	-	(103 010)
Salg av virksomhet	-	(16 652)	-	-	(16 652)
Omregningsdifferanse	27	7 429	217	-	7 674
Akkumulert av- og nedskrivninger 31.12.	106 973	362 267	158 543	2 402	630 185
Bokført verdi 31.12.	245 876	493 311	201 492	25 939	966 618
Estimert levetid	10 år -evig	5-10 år	3-10 år		
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær	Lineær		
Eiendeler klassifisert som holdt for salg	139 203	60 119	46	-	199 368

Av samlede tilganger i 2017 knytter NOK 54,0 millioner seg til finansielle leieavtaler (NOK 51,6 millioner).

Konsernet vurderer løpende strategiske- og finansielle muligheter for å optimalisere verdien på konsernets eiendomsmasse. På tidspunkt for avleggelse av dette årsregnskapet er NOK 199 millioner av balanseført verdi på varige driftsmidler presentert som eiendeler holdt for salg i oppstillingen av finansiell posisjon. Se note 27 og 29 for ytterligere informasjon knyttet til eiendeler klassifisert som holdt for salg.

Varige driftsmidler 2016:

(NOK'000)	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og anlegg	Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner og lignende	Anlegg under utførelse	Sum
Anskaffelseskost 01.01	389 425	1 002 612	358 152	20 721	1 770 910
Virksomhetssammenslutninger*	-	11 040	233	-	11 273
Tilganger	33 064	92 933	57 625	10 872	194 494
Reklassifiseringer	3 308	13 388	525	(17 882)	(661)
Salg	(18 230)	(37 396)	(457)	-	(56 084)
Utrangering	(38 432)	(219 323)	(91 137)	-	(348 892)
Omregningsdifferanse	(41)	(10 313)	(206)	2	(10 558)
Anskaffelseskost 31.12	369 094	852 941	324 735	13 713	1 560 483
Akkumulerte av- og nedskrivninger 01.01	115 624	503 527	144 791	-	763 942
Avskrivninger	32 633	102 657	57 366	-	192 656
Nedskrivninger	3 429	2 232	348	-	6 009
Salg	(7 111)	(30 528)	(349)	-	(37 988)
Utrangering	(38 432)	(219 323)	(91 137)	-	(348 892)
Omregningsdifferanse	(28)	(5 819)	(146)	-	(5 992)
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12	106 115	352 746	110 873	-	569 735
Bokført verdi 31.12	262 978	500 194	213 862	13 713	990 748
Estimert levetid	10 år til evig	5–10 år	3–10 år		
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær	Lineær		

* konsernet har i 2016 kjøpt alle utestående aksjer i Sortera Norge AS. Se note 26 for ytterligere informasjon knyttet til virksomhetssammenslutningen.

Konsernet har inngått avtaler som gir framtidige investeringsforpliktelser knyttet til anleggsmidler. Inngåtte kontrakter på investeringer som ikke har begynt å løpe per 31.12:

Investeringsforpliktelser:

(NOK'000)	2017	2016
Varige driftsmidler	22 253	21 921
Sum investeringsforpliktelser	22 253	21 921

Finansielt leasede driftsmidler

Konsernet leaser en rekke forskjellige maskiner og kjøretøy under finansiell lease. Driftsmidlene inngår i kategorien maskiner og anlegg med følgende balanseført verdi.

Finansiell leasing – bokført verdi:

(NOK'000)	2017	2016
Anskaffelseskost – balanseført leieavtale	271 456	224 977
Akkumulert avskrivning	(139 921)	(123 416)
Balanseført verdi 31.12.	131 535	101 561

For ytterligere informasjon knyttet til finansielle leieavtaler se note 20.

14 Investeringer i tilknyttede selskaper

Konsernet har interesser i fire tilknyttede selskap. Opplyst eierandel tilsvarer stemmeandel.

(NOK'000)	Forretningskontor	Eierandel
Østlandet Gjenvinning AS	Hamar	50 %
Egersund Omsetningsgård AS	Egersund	50 %
Pasa AS	Porsgrunn	38 %
Litenogstor Transport AS	Oslo	34 %
Heggvn Alun AS	Hamar	50 %

Følgende tabell viser bevegelsen i balanseført verdi av konsernets andel i de tilknyttede selskapene:

(NOK'000)	01.01	Investering	Utbytte	Andel av resultat	31.12
Østlandet Gjenvinning AS	11 644	-	(2 500)	3 154	12 298
Egersund Omsetningsgård AS	2 129	-	-	15	2 143
Pasa AS	690	-	-	69	759
Litenogstor Transport AS	-	5 000	-	(317)	4 683
Heggvn Alun AS	657	1 000	-	(181)	1 476
Sum	15 119	6 000	(2 500)	2 741	21 360

Interessen i Østlandet Gjenvinning AS er vurdert å være vesentlig for konsernet. Følgende tabell oppsummerer finansielle nøkkeltal for konsernet Østlandet Gjenvinning AS (100%) med døtre. Årsresultat er for konsernet som helhet – både aksjonærer i morselskapet og minoritet i datterselskap.

Finansielle nøkkeltall Østlandet Gjenvinning med døtre:

(NOK'000)	2017	2016
Driftsinntekter	180 505	174 276
Årsresultat	6 911	8 554
Omløpsmidler	47 271	56 092
Anleggsmidler	41 063	43 517
Sum eiendeler	88 335	99 609
Egenkapital	45 335	41 662
Kortsiktig gjeld	28 969	31 553
Langsiktig gjeld	14 030	26 394
Sum egenkapital og gjeld	88 335	99 609

15 Varer

(NOK'000)	2017	2016
Råvarer	62 957	46 504
Ferdig tilvirkede varer	41 018	33 362
Reservedeler	8 740	5 199
Sum varelager	112 716	85 065

(NOK'000)	2017	2016
Varebeholdning vurdert til anskaffelseskost	112 716	85 065
Sum varelager	112 716	85 065

Varelager består av positive fraksjoner hvor konsernet kjøper produktene fra oppstrømsleverandører. I linjen varekostnad inngår kostnad knyttet til innkjøp av positive fraksjoner som er solgt i regnskapsåret.

Det er innregnet varekostnader fra solgte varer i 2017 med NOK 796,0 millioner (2016: NOK 589,2 millioner). Disse varekostnadene er inkludert på regnskapslinjen varekostnader. Nedskrivninger til netto realiserbar verdi er inkludert i varekostnad fra solgte varer med NOK 4,8 millioner i 2016. Regnskapslinjen varekostnad i oppstillingen av resultat består av kostnader knyttet til innkjøpte varer som beskrevet over, og varekostnader knyttet til nedstrømsløsninger for negative fraksjoner.

16 Kundefordringer og andre fordringer

(NOK'000)	2017	2016
Kundefordringer (brutto)	594 909	492 957
Avsetning for tap på kundefordringer	(6 562)	(8 397)
Sum kundefordringer	588 348	484 561

(NOK'000)	2017	2016
Forskuddsbetalte kostnader	25 806	23 656
Opptjent ikke fakturert inntekt	78 427	73 980
Scomi-fordring	9 016	9 397
Andre kortsiktige fordringer	11 321	16 069
Sum andre fordringer	124 571	123 103

(NOK'000)	2017	2016
Forskuddsbetalt deponileie	38 215	33 117
Andre langsiktige fordringer	6 027	6 370
Sum andre langsiktige fordringer	44 242	39 487

Virkelig verdi av kundefordringer og andre fordringer er vurdert å ikke være vesentlig forskjellig fra bokført verdi. Forfallstabell og endring i avsetning for tap i kundefordringer er spesifisert i note 24.

Konsernet drifter deponier på leid grunn, og har påtatt seg kontraktsfestede investeringsforpliktelser i infrastruktur, lukking av deponi og øvrige installasjoner som tilfaller grunneier. Gjennomføring av investeringene er kontraktsfestet, men det er usikkerhet knyttet til størrelse på investeringen og tidfesting. Beste estimat på framtidige investeringer er:

(NOK'000)	Mindre enn ett år	Mellom ett og fem år	Mer enn fem år
Fremtidige investeringsforpliktelser	6 450	24 524	-

Som en del av offentlige godkjenninger til deponi, plikter konsernet å avsette for etterdrift av deponiene. Avsetning på TNOK 1 597 (2016: TNOK 1 086) inngår i regnskapslinjen andre avsetninger for forpliktelser. Kostnader knyttet til investeringer og etterdrift regnskapsføres som annen driftskostnad i takt med fyllingsgrad i deponiene. I tillegg til investeringer plikter konsernet å betale en deponileie til grunneier, grunneieravgift, basert på mottatt masser og lønnsomhet i prosjektene. Det er ikke avsatt for denne løpende forpliktelsen.

17 Kontanter og kontantekvivalenter

(NOK'000)	2017	2016
Kontanter og bankinnskudd	172 884	165 696
Bundne bankinnskudd	2 966	747
Sum kontanter og kontantekvivalenter	175 850	166 443

(NOK'000)	2017	2016
NOK	173 694	130 974
DKK	(8 711)	(5 014)
EUR	28 466	29 540
USD	1 064	11 930
SEK	(18 910)	(6 421)
GBP	247	5 434
Sum kontanter og kontantekvivalenter	175 850	166 443

18 Aksjekapital og overkurs

Alle aksjer i Norsk Gjenvinning Norge AS har like rettigheter og alle aksjer er eid av VV Holding AS.

	2017	2016
Antall aksjer 31.12.	17 968 600	17 968 600
Pålydende	4,88	4,88

(NOK'000)	2017	2016
Aksjekapital	87 687	87 687
Overkurs	42 051	42 051
Annen innskutt egenkapital*	644	644

*Annen innskutt egenkapital knytter seg til konsernbidrag Norsk Gjenvinning Norge AS har mottatt fra morselskap (VV Holding AS).

19 Annen egenkapital

Bevegelse i annen egenkapital 2017:

(NOK'000)	Omregningsdifferanse	Pensjon	Opptjent kapital	Sum annen egenkapital
Balanseført verdi 1.1	3 890	(1 233)	246 902	249 559
Årsresultat	-	-	53 006	53 006
ÅRETS UTVIDEDE RESULTAT				
Omregningsdifferanser knyttet til valuta	5 948	-	-	5 948
TRANSAKSJONER MED AKSJONÆRENE				
Mottatt konsernbidrag	-	-	187 087	187 087
Avgitt konsernbidrag	-	-	(142 186)	(142 186)
Balanseført verdi 31.12	9 838	(1 233)	344 808	353 414

Bevegelse i annen egenkapital 2016:

(NOK'000)	Omregningsdifferanse	Pensjon	Opptjent kapital	Sum annen egenkapital
Balanseført verdi 1.1	8 996	(1 233)	305 329	313 092
Årsresultat	-	-	5 027	5 027
ÅRETS UTVIDEDE RESULTAT				
Omregningsdifferanser knyttet til valuta	(5 106)	-	-	(5 106)
TRANSAKSJONER MED AKSJONÆRENE				
Mottatt konsernbidrag	-	-	5 990	5 990
Avgitt konsernbidrag	-	-	(69 444)	(69 444)
Balanseført verdi 31.12	3 890	(1 233)	246 902	249 559

20 Lån og finansielle leieavtaler

(NOK'000)	2017	2016
Gjeld til foretak i samme konsern	1 157 950	1 245 233
Finansielle leieavtaler	97 451	75 078
Gjeldsbrevlån og andre lån	1 628	4 224
Sum langsiktige lån	1 257 029	1 324 535

(NOK'000)	2017	2016
Finansielle leieavtaler	31 619	26 266
Gjeldsbrevlån og andre lån	1 013	-
Sum kortsiktige lån	32 632	26 266
Sum lån	1 289 662	1 350 801

Følgende tabell viser sammenhengen mellom balanseført- og virkelig verdi på lånene:

(NOK'000)	Balanseført verdi		Virkelig verdi	
	2017	2016	2017	2016
Gjeld til foretak i samme konsern	1 157 950	1 245 233	1 194 500	1 169 705
Gjeldsbrev og andre lån	2 641	4 224	2 641	4 224
Finansielle leieavtaler	129 071	101 344	129 071	101 344
Sum lån	1 289 662	1 350 802	1 326 211	1 275 273

Se påfølgende informasjon for hver type av lån for beskrivelse av grunnlaget for beregningene av virkelig verdi.

Følgende tabell viser endringen i lån som stammer fra kontantstrømmer og endringer uten kontanteffekt:

(NOK'000)	31.12.2016	Kontant- strømmer	Omregnings- effekter	Andre endringer	31.12.2017
Gjeld til foretak i samme konsern	1 245 233	(179 300)	-	92 017	1 157 950
Gjeldsbrevlån og andre lån	4 224	(1 590)	-	7	2 641
Finansielle leieavtaler	101 344	(28 116)	1 889	53 953	129 071
Sum lån (hovedstol)	1 350 802	(209 006)	1 889	145 977	1 289 662

Gjeld til foretak i samme konsern

Gjeld til foretak i samme konsern er konsernintern finansiering fra morselskapet VV Holding AS. Lånet forfaller 14. juli 2019. Lånet renteberegnes med en fast rente på 8% som legges til hovedstol en gang i året. Virkelig verdi av gjelden er beregnet ved å neddiskontere fremtidig beløp til forfall 14. juli 2019 med implisitt markedsrente på morselskapets børsnoterte obligasjon per 27.12.2017 – 5,70 %.

Finansielle leieavtaler

Konsernet har en ramme på MNOK 270 som kan benyttes til å leie driftsmidler på finansielle leieavtaler. Finansielle leieavtaler renteberegnes med 3 måneders NIBOR + 200 basispunkter.

(NOK'000)	2017	2016
Mindre enn 1 år	34 936	29 109
Mellom 1 og 5 år	82 014	62 127
Mer enn 5 år	22 031	17 631
Sum fremtidig minimumsleie	138 981	108 867
Fremtidige finanskostnader på finansielle leieavtaler	9 910	7 523
Nåverdi av finansielle leieavtaler	129 071	101 344

Rentekostnad knyttet til finansiell leasing fremkommer av note 10.

Nåverdi av finansielle leieavtaler fordelt på forfallsintervaller:

(NOK'000)	2017	2016
Mindre enn 1 år	31 619	26 266
Mellom 1 og 5 år	76 165	58 648
Mer enn 5 år	21 287	16 429
Sum nåverdi av finansielle leieavtaler	129 071	101 344

Virkelig verdi av finansielle leieavtaler er forventet å tilsvare regnskapsført verdi da renten er vurdert å være markedsrente på tilsvarende kontrakter.

Gjeldsbrevlån og andre lån

Gjeldsbrevlån og andre lån er flere mindre lån fra kredittinstitusjoner og selskaper. Lånene er tatt opp på markedsvilkår som er på nivå med øvrig finansiering. Virkelig verdi av lånene er vurdert å være tilsvarende regnskapsført verdi da avtalt rente er på markedsmessige vilkår.

Sikkerhetsstillelse og garantier

Som del av finanseringen av konsernet har følgende selskaper stilt påkravsgaranti for obligasjonslånet og kredittfasiliteter, Norsk Gjenvinning Norge AS, Norsk Gjenvinning AS, Norsk Gjenvinning Industri AS, Norsk Gjenvinning Metall AS, Norsk Gjenvinning Miljøeiendommer AS, Norsk Gjenvinning Renovasjon AS, Norsk Gjenvinning Downstream AS, NG Vekst AS, Norsk Makulering AS, Bingsa AS, Hegstadmoen 7 AS, Opphaugveien 6 AS, Taranrødveien 85 AS, Øra Eiendom Utvikling AS, Humlekjær & Ødegaard AS, NG m³ AS, Løvaas Transportfirma AS og Nordisk Återvinning Service AB.

(NOK'000)	Balanseført verdi	Pant
Aksjer	-	3 500 000
Varige driftsmidler	935 694	3 500 000
Kundefordringer	520 068	3 500 000
Varelager	111 325	3 500 000

Konsernet har følgende garantier per 31.12:

(NOK'000)	2017	2016
Driftsgarantier	93 068	77 506
Husleiegaranti	24 568	12 114
Kontraktsgaranti	56 096	38 357
Skattetrekksgaranti	39 000	39 050

21 Andre avsetninger for forpliktelser

2017:

(NOK'000)	Leiefordel	Taps- kontrakt	Miljø- og opprydnings forpliktelser	Andre avsetninger	Sum
Balanseført verdi 1.1	72 500	6 740	27 690	7 057	113 987
Tilkommet nye avsetninger	727	-	9 713	800	11 240
Tilbakeføring ubenyttede avsetninger	-	-	(1 975)	(535)	(2 510)
Beløp benyttet i løpet av året	(5 198)	(2 362)	(8 531)	(3 902)	(19 993)
Balanseført verdi 31.12	68 029	4 378	26 897	3 420	102 724

KLASSIFISERT SOM:

▪ langsiktig	62 500	1 519	11 272	-	75 292
▪ kortsiktig	5 529	2 859	15 625	3 420	27 432

2016:

(NOK'000)	Leiefordel	Taps- kontrakt	Miljø- og opprydnings forpliktelser	Andre avsetninger	Sum
Balanseført verdi 1.1	77 500	9 200	16 737	7 328	110 765
Tilkommet nye avsetninger	-	606	14 404	3 579	18 589
Tilbakeføring ubenyttede avsetninger	-	-	(3 000)	-	(3 000)
Beløp benyttet i løpet av året	(5 000)	(3 066)	(451)	(3 850)	(12 367)
Balanseført verdi 31.12	72 500	6 740	27 690	7 057	113 987

KLASSIFISERT SOM:

▪ langsiktig	67 500	4 142	18 929	2 960	93 531
▪ kortsiktig	5 000	2 598	8 761	4 097	20 456

Avsetninger forpliktelser innbefatter estimat-usikkerhet og er regnskapsført som beste estimat med utgangspunkt i tilgjengelig informasjon per datoen for avleggelse av årsregnskapet.

Leiefordel

Norsk Gjenvinning Norge AS leier Haraldrudveien 31-35 av Haraldrudveien Eiendom AS. 30.6.2011 ble leieavtalen reforhandlet, og leien ble justert fra opprinnelig leie til ny markedsleie. Norsk Gjenvinning Norge AS mottok MNOK 100 fra utleier som en kompensasjon for justering av leien. Denne kompensasjonen blir periodisert lineært som en reduksjon av leiekostnader over gjenværende leietid på ny leieavtale. Utløpsdato på opprinnelig leieavtale var 30.08.2021. Ny leieavtale løper til 30.6.2031.

Tapskontrakter

Konsernet identifiserte i 2015 en tapskontrakt i Renovasjonsdivisjonen som løper frem til august 2019, med en opsjon på to års forlengelse for motparten. Ved utgangen av 2017 er det avsatt NOK 4,0 millioner knyttet til denne tapskontrakten, som er målt til neddiskontert verdi av fremtidig forventning til netto uunngåelige kostnader. Det er lagt til grunn en forventning om at opsjonen vil bli utøvd.

Miljø- og oppryddingsforpliktelser

Konsernet har gjennom sin virksomhet forpliktelser knyttet til lovpålagte etterdriftsfond tilknyttet avfallsdeponier, oppryddingsansvar og potensielt ansvar tilknyttet til miljøfarlig utslipp. I den grad det foreligger en juridisk eller selvpålagt forpliktelse, avsetter konsernet forventet verdi på forpliktelsene.

Andre avsetninger

Andre avsetninger inkluderer forpliktelser som ikke faller inn under kategoriene nevnt ovenfor. Betinget forpliktelse fra oppkjøp i 2013 har i sin helhet blitt betalt i 2017.

Betingede forpliktelser

Norsk Gjenvinning Offshore AS har mottatt en kompensasjon fra Veolia Propreté som følge av usikre fordringer mot Scomi (se note 24). Norsk Gjenvinning Offshore AS er pliktig å tilbakebetale inntil NOK 12,5 millioner til Veolia Propreté betinget av kravet mot Scomi innbetales. Det er ikke innregnet noen forpliktelse knyttet til dette forholdet.

22 Annen kortsiktig gjeld

(NOK'000)	2017	2016
Påløpte kostnader	300 758	250 806
Offentlige avgifter	85 880	85 176
Avsatte nedstrømskostnader*	17 496	23 443
Annen kortsiktig gjeld	3 316	10 342
Sum annen kortsiktig gjeld	407 449	369 767

Avsatte nedstrømskostnader: For mottatt avfall som ved periodeslutt ikke er levert til endelig nedstrømsløsning avsetter konsernet for forventede utgifter til transport og behandling.

23 Finansiell risikostyring

Risikostyring i konsernet er en integrert del av virksomhetens aktiviteter. Risikostyring er delt mellom operasjonelle enheter som har hovedansvaret for relevant operasjonell og kommersiell risikostyring innenfor deres virksomhetsområder, og konsernledelsen som har hovedansvaret for finansiell risikostyring i henhold til retningslinjer satt av styret.

Administrasjonen etablerer retningslinjer og prosedyrer for å styre risiko og koordinere og implementere en overordnet risikovurdering for konsern. Under følger en beskrivelse av relevante risikoer som til enhver tid kan påvirke konsernet finansielt.

23.1 Finansielle risikofaktorer

Konsernets virksomhet medfører at det blir eksponert for flere finansielle risikoer: markedsrisiko (inkludert valutarisiko, renterisiko og prisorisiko), kredittrisiko og likviditetsrisiko. Konsernets overordnede risikostyringsprogram fokuserer på det uforutsigbare i de finansielle markedene og tilstreber å minimere potensiell negativ effekt på konsernets finansielle tall. Konsernet bruker finansielle instrumenter i form av derivater for å sikre seg mot en viss risikoeksponering.

Finansiell risikostyring håndteres av finansavdelingen etter retningslinjer som er satt av styret. Finansavdelingen identifiserer, evaluerer og sikrer finansiell risiko i nært samarbeid med konsernets operasjonelle enheter. Styret utarbeider prinsipper for overordnet risikostyring, inkludert retningslinjer som dekker spesifikke områder som for eksempel valutarisiko, renterisiko og bruken av finansielle instrumenter i form av derivater.

23.1.1 Markedsrisiko

Valutarisiko

Konsernet har internasjonale virksomheter og er eksponert for valutarisiko som oppstår som følge av transaksjoner i flere typer valutaer. Dette er primært SEK, DKK, EUR og USD. Valutarisiko oppstår som følge av transaksjoner knyttet til drift, eiendels- og gjeldsposter i utenlandsk valuta og nettoinvesteringer i utenlandske virksomheter. Særlig nedstrøms transaksjoner er eksponert mot endringer i valutakurser. Enhver vesentlig endring i valutaen nevnt over kan potensielt påvirke konsernet negativt.

Håndtering av valutarisiko utføres av finansavdelingen. Konsernselskaper estimerer deres totale eksponering mot valutarisiko på en seks til tolv måneders rullerende basis. Valutarisiko oppstår som følge av at transaksjoner knyttet til drift, eiendels- eller gjeldsposter er utført i en valuta som ikke er selskapets funksjonelle valuta. Basert på konsernselskapenes estimerer utfører

finansavdelingen beregninger på forventet netto kontantstrøm (i hovedsak eksport, kjøp av varer og investeringer i eiendeler) i hver enkelt vesentlige utenlandske valuta for de påfølgende seks til tolv månedene. Finansavdelingens retningslinjer for risikostyring er å sikre mellom 50-100 % av forventet kontantstrøm seks til tolv måneder frem i tid.

Konsernet har ulike investeringer i utenlandske virksomheter, hvor netto eien- deler er eksponert mot utenlandsk valutarisiko. Slike valutaeksponeringer er ikke vurdert å ha vesentlig påvirkning, og er dermed ikke sikret. Tabellen under oppsummerer påvirkningen en endring i de utenlandske valutaene som selskapet er eksponert for, har på konsernets resultat etter skatt. Analysen er basert på forutsetningen om at utenlandsk valutakurs øker (NOK svekkes) med 10 % i gjennomsnitt gjennom året, med alle andre variabler holdt konstant og uten bruk av derivater for sikringsformål. Konsernets valutarisiko er begrenset av både naturlig sikring (inntekter og kostnader i valuta) samt bruk av derivater.

(NOK'000)	2017	2016
NOK/USD	20 743	18 151
NOK/EUR	38 165	31 953
NOK/SEK	-7 862	-4 572
NOK/DKK	691	676

Renterisiko

Konsernets renterisiko kommer som følge av langsiktig gjeld. Gjeld som er utstedt basert på variable renter medfører at konsernet blir eksponert for renterisiko som påvirker kontantstrømmen. Dersom rentene på gjeld og bankinnskudd i gjennomsnitt hadde vært 10 basispunkter høyere/lavere gjennom året, gitt at alle andre variabler hadde vært holdt konstant, ville resultat etter skatt blitt MNOK 0,1 høyere/lavere. Effekt på resultatet skyldes i hovedsak høyere/lavere renter på lån inngått med variabel rentesats uten sikring.

Prisorisiko

Konsern er eksponert for prisorisiko knyttet til råvarer. Prissvingninger i råvarer har generelt økt signifikant de senere år og kan ha vesentlig påvirkning på konsernets resultater. Konsernets resultater er primært påvirket av prisutviklingen på våre hovedprodukter, jernholdige og ikke-jernholdige metaller, papir og avfallsutvunnet brennstoff.

Vår hovedstrategi knyttet til risikostyringen er å begrense eksponeringen for prisendringer. Dette oppnås ved å inngå sammenfallende nedstrømskontrakter

på volum fra oppstrømsaktiviteter der hvor dette er mulig. Prisrisiko som knytter seg til metall som avdekkes under avfallssorteringsprosessen (det er ikke mulig å sikkert estimere disse volumene) sikres i finansielle markeder på månedlig basis. Disse sikringene baseres på estimerte volumer og tidfesting, og er således ikke en perfekt sikring og effekten føres over resultatregnskapet.

En indikasjon på sensitiviteten knyttet til prissvingninger og effekten på salgsinntekter fra våre hovedprodukter er vist i tabellen under. Årlig sensitivitet er basert på normalt volum gjennom et år og basert på forutsetningen om at råvarepriser knyttet til nedstrøm øker med 10 %, gitt at alle andre variabler holdes konstant (herunder priser oppstrøm). Effekter knyttet til metallderivater er ikke hensyntatt.

(NOK'000)	2017	2016
Papir	37 575	33 131
Ikke jernholdige metaller	44 434	41 535
Jernholdige metaller	47 194	32 568
Avfallsbasert brennstoff	-19 364	-17 973

Kreditrisiko

Kreditrisiko er håndtert på konsernnivå. Kreditrisiko oppstår fra blant annet bankinnskudd, finansielle instrumenter og innskudd i banker og finansinstitusjoner. I tillegg oppstår risikoen gjennom eksponering overfor kunder, inkludert utestående fordringer og kontraktsfestede transaksjoner. For banker og finansinstitusjoner er det kun individuelle parter med en rate på minimum

«A» som aksepteres. Kreditrisiko knyttet til hver enkelt nye kunde er analysert og vurdert før det gis et tilbud om betalings- og leveringsvilkår. Hvis kunder er vurdert individuelt i sin kredittscore, er det disse vurderingene som legges til grunn. Hvis det ikke eksisterer noen individuell kredittvurdering vil man vurdere kredittkvaliteten gjennom å ta hensyn til kundens finansielle posisjon, tidligere erfaringer og andre relevante faktorer. Individuelle risikogrenser er fastsatt basert på interne og eksterne ratinger i henhold til retningslinjer fastsatt av konsern. Utnyttelsen av kredittgrensene blir jevnlig overvåket.

Det er kredittrisiko knyttet til derivater. Denne risikoen er begrenset ved at det kun gjøres handler med finansinstitusjoner med kredittrating AA eller bedre.

Likviditetsrisiko

Estimering av fremtidige kontantstrømmer utføres av finansavdelingen felles for konsern. Finansavdelingen overvåker rullerende prognoser for konsernets likviditetskrav for å sikre at man har et tilfredsstillende nivå på kontantbeholdningen for å møte operasjonelle behov, samt til enhver tid opprettholde en tilfredsstillende margin på den utnyttede lånefasiliteten for å sikre at konsern ikke er i brudd med kravene som er satt i låneavtalen. Slik estimering av fremtidige kontantstrømmer tar hensyn til konsernets planer for gjeldsfinansiering, lånavtalevilkår og etterlevelse av interne krav til forholdstall i balansen. Overskuddslikviditet hos hvert enkelt selskap, utover de krav som settes til arbeidskapitalen, er innskudd på rentebærende konti hos finansinstitusjoner.

Tabellen nedenfor spesifiserer konsernets finansielle forpliktelser som ikke er derivater klassifisert i henhold til forfallsstrukturen. Klassifisering er gjennomført i henhold til forfallstidspunktet i kontrakten. Beløpene i tabellen er avtalte udiskonterte kontantstrømmer.

31.12.2017

(NOK'000)	Under 1 år	Mellom 1 og 5 år	Senere enn 5 år
Lån (eksklusive finansielle leieavtaler)	1 069	1 301 496	974
Finansielle leieavtaler	34 936	82 014	22 031
Leverandør- og annen gjeld	291 047	-	-
Finansielle garantier	27 772	-	-

31.12.2016

(NOK'000)	Under 1 år	Mellom 1 og 5 år	Senere enn 5 år
Lån (eksklusive finansielle leieavtaler)	1 110	1 513 652	-
Finansielle leieavtaler	29 109	62 127	17 631
Leverandør- og annen gjeld	248 882	-	-
Finansielle garantier	28 135	-	-

Lån som forfaller i perioden 1-5 år består i hovedsak av aksjonærlån inkl. fremtidige rente som forfaller i sin helhet 14. juli 2019.

23.2 Kapitalforvaltning

Norsk Gjenvinning- konsernet inngår i VV Holding-konsernet og kapitalforvaltningen i konsernet er en integrert del av kapitalforvaltningen i VV Holding AS.

Konsernets målsetting knyttet til kapitalforvaltning er å sikre konsernets mulighet for fortsatt drift for å kunne gi eierne og andre interessenter avkastning på investeringen, samt å opprettholde en optimal kapitalstruktur for å redusere kapitalkostnaden.

For å kunne opprettholde eller justere kapitalstrukturen, vil konsern kunne dele ut kapital til eierne, utstede nye aksjer eller selge eiendeler for å redusere gjelden. Konsern overvåker kapitalen basert på gjeldsgraden. Gjeldsgraden er beregnet som netto gjeld delt på justert EBITDA. Gjeldsgraden i konsernet følges opp på VV Holding konsern – nivå.

24 Finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter etter kategori:

31.12.2017

(NOK'000)	Lån og fordringer	Virkelig verdi over resultatet	Sum
EIENDELER:			
Kundefordringer	588 348	-	588 348
Andre fordringer eksklusive forskuddsbetalinger	104 791	-	104 791
Kontanter og kontantekvivalenter	175 850	-	175 850
Sum eiendeler	868 989	-	868 989
FORPLIKTELSE:			
Lån (eksklusive finansielle leieavtaler)	1 160 591	-	1 160 591
Finansielle leieavtaler	129 071	-	129 071
Andre finansielle forpliktelser	-	16 015	16 015
Leverandørgjeld	287 731	-	287 731
Annen gjeld eksklusive lovpålagte forpliktelser	321 570	-	321 570
Sum forpliktelser	1 898 963	16 015	1 914 978

31.12.2016

(NOK'000)	Lån og fordringer	Virkelig verdi over resultatet	Sum
EIENDELER:			
Kundefordringer	484 561	-	484 561
Andre finansielle eiendeler	-	3 581	3 581
Andre fordringer eksklusive forskuddsbetalinger	105 817	-	105 817
Kontanter og kontantekvivalenter	166 443	-	166 443
Sum eiendeler	756 820	3 581	760 401
FORPLIKTELSE:			
Lån (eksklusive finansielle leieavtaler)	1 249 457	-	1 249 457
Finansielle leieavtaler	101 344	-	101 344
Leverandørgjeld	238 540	-	238 540
Annen gjeld eksklusive lovpålagte forpliktelser	284 591	-	284 591
Sum forpliktelser	1 873 933	-	1 873 933

Kredittverdighet i finansielle eiendeler

Kredittrisiko i finansielle instrumenter som ikke er forfalt eller som ikke har vært gjenstand for nedskrivning vises ved bruk av eksterne kredittvurderinger (der slike er tilgjengelige) eller intern klassifisering av historisk informasjon om brudd på kredittbetingelser.

Alle nye kunder kredittvurderes ved inngåelse av kundeforhold. Videre deles kunder inn i tre grupper:

- Gruppe 1 – kunder som ikke har forfalt eller innen 30 dager over forfall.
- Gruppe 2 – kunder som ligger mellom 31 og 90 dager over forfall.
- Gruppe 3 – kunder over 91 dager eller som er sendt til inkasso.

(NOK'000)	2017	2016
Gruppe 1	573 938	467 673
Gruppe 2	11 610	17 173
Gruppe 3	9 361	8 111
Sum kundefordringer (brutto)	594 909	492 957

Forfalte ikke nedskrevne kundefordringer:

(NOK'000)	2017	2016
Inntil 3 måneder	147 522	105 435
3 til 6 måneder	2 266	2 707
Sum forfalte ikke nedskrevne kundefordringer	149 788	108 141

Basert på historiske data benytter konsernet en sjablong for avsetning til tap på kundefordringer. I tillegg gjøres det en individuell vurdering av fordringsmassen. Avsetning til tap er vurdert å dekke de faktiske tapene som forventes knyttet til kundefordringer.

Regnskapsført verdi av konsernets kundefordringer pr. valuta:

(NOK'000)	2017	2016
NOK	481 139	398 475
DKK	5 645	9 631
EUR	51 700	37 445
USD	23 421	19 391
SEK	26 400	24 885
Andre valutaer	6 604	3 129
Sum kundefordringer (brutto)	594 909	492 957

Bevegelse i avsetning for nedskrivning på kundefordringer:

(NOK'000)	2017	2016
Avsetning til tap på krav 1.1	8 397	4 624
Avsetning for nedskrivning av fordringer	7 030	9 616
Fordringer som er avskrevet i løpet av året	(7 839)	(4 992)
Tilbakeføring av ubenyttede avsetninger	(1 027)	(851)
Avsetning til tap på krav 31.12	6 562	8 397

Avsetningen for og reverseringen av tap på kundefordringer er inkludert i andre driftskostnader i resultatregnskapet. Beløp ført mot avsetningskontoen er avskrevet når det ikke er noen forventning om å inn drive ytterligere kontanter.

De øvrige klasser innen kundefordringer og andre fordringer inneholder ikke nedskrevne eiendeler.

Maksimal eksponering for kredittrisiko på balansedagen er lik bokført verdi av hver klasse av kundefordringer som beskrevet ovenfor. Konsernet har ingen pant som sikkerhet.

Scomi-fordring

I 2009 ble det inngått et samarbeid mellom Norsk Gjenvinning Offshore AS (NGO) og Scomi Oiltools (Europe) Limited NUF (Scomi) primært for å ivareta forpliktelser knyttet til behandlingen av borekaks og avfallsvann generert fra BPs boreoperasjoner på Skarv-feltet i Nordland. NGO har hatt en pågående tvist med Scomi i forhold til forståelse av avtalen og gjennomføringen av prosjektet. Forholdet har vært oppe til voldgift hvor dom forelå mars 2014, og Norsk Gjenvinning Offshore AS er tilkjent MNOK 40 pluss renter og saks-omkostninger. Per 31.12.2017 er MNOK 9,0 balanseført som andre fordringer (2016: 9,4), se note 16.

25 Andre finansielle eiendeler- og forpliktelser

31.12.	2017		2016	
(NOK'000)	Eiendel	Forpliktelse	Eiendel	Forpliktelse
Valutaterminkontrakter	-	13 899	2 639	-
Metallderivater	-	2 116	942	-
Sum balanseførte verdier	-	16 015	3 581	-
Herav langsiktige poster	-	-	-	-
Herav kortsiktige poster	-	16 015	3 581	-

Hele den virkelige verdien av sikringsinstrumenter er klassifisert som langsiktig eiendel eller forpliktelse hvis gjenværende løpetid på sikringsobjektet er mer enn 12 måneder og som kortsiktig eiendel eller forpliktelse hvis gjenværende løpetid på sikringsobjektet er mindre enn 12 måneder.

Valutaterminer

Valutaterminer benyttes for å redusere eksponering mot valutasvingninger knyttet til konsernets kontantbeholdning. Gevinst og tap (netto) på sikringsinstrument inngår som del av finanskostnad (note 10).

Metallderivater

Metallderivater holdes for handelsformål. Gevinst og tap (netto) inngår i andre gevinster og tap (note 9).

Vurdering til virkelig verdi

Tabellen under viser finansielle instrumenter som måles til virkelig verdi, presentert etter verdsettelsesmetode.

31.12.2017

(NOK'000)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
FINANSIELLE EIENDELER/FORPLIKTELSE (-) TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET				
Valutaterminer	-	(13 899)	-	(13 899)
Metallderivater	-	(2 116)	-	(2 116)

31.12.2016

(NOK'000)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
FINANSIELLE EIENDELER/FORPLIKTELSE (-) TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET				
Valutaterminer	-	2 639	-	2 639
Metallderivater	-	942	-	942

Det var ingen overføringer mellom nivåene i løpet av året. Virkelig verdi på finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked (for eksempel unoterte derivater) fastsettes ved å benytte bankens beregnede verdi på instrumentet (MTM-verdi). Konsernet vurderer og velger metoder og forutsetninger som så langt som mulig er basert på markedsforholdene på hver balansedag. De ulike nivåene er definert som følger;

(a) Finansielle instrumenter på nivå 1

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er markedspris på balansedagen. Et marked betraktes som aktivt dersom markedskursene er tilgjengelige enkelt og regelmessig fra en børs, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse prisene representerer faktiske og regelmessige forekommende markeds-transaksjoner på armlengdes avstand. Markedsprisen som benyttes for finansielle eiendeler er gjeldende kjøpskurs.

(b) Finansielle instrumenter på nivå 2

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked (for eksempel enkelte OTC-derivater) bestemmes ved å bruke verdsettelses-

metoder. Disse verdsettelsesmetodene maksimerer bruken av observerbare data der det er tilgjengelig, og baserer seg minst mulig på konsernets egne estimater. Dersom alle vesentlige data som kreves for å fastsette virkelig verdi av et instrument er observerbare data, er instrumentet inkludert på nivå 2.

(c) Finansielle instrumenter på nivå 3

Dersom én eller flere vesentlige data ikke er basert på observerbare markeds-data, er instrumentet inkludert på nivå 3.

Spesielle verdsettelsesmetoder som brukes til å verdsette finansielle instrumenter inkluderer:

- Notert markedspris eller tilbudt pris for tilsvarende instrumenter.
- Virkelig verdi av rentebytteavtaler er beregnet som nåverdien av estimert fremtidig kontantstrøm basert på observerbar avkastningskurve.
- Virkelig verdi av forwardkontrakter i fremmed valuta er bestemt ved nåverdien av forskjellen mellom avtalt terminkurs og terminkursen for valutaen på balansedagen multiplisert med kontraktens volum i fremmed valuta. Ved beregning av nåverdi er det benyttet balansedagens relevante rente.

26 Ikke-kontrollerende eierinteresse

Konsernet har kontroll over 3 selskaper hvor det foreligger ikke-kontrollerende eierinteresser.

(NOK'000)	Forretnings- kontor	Ikke- kontrollerende eierinteresse	Andel av resultat	Akkumulert eierinteresse 31.12
Isekk AS	Oslo	45 %	7 666	8 928
Østfold Gjenvinning AS	Fredrikstad	34 %	308	5 910
R3 Entreprenør Holding AS	Oslo	18,75 %	955	6 689
Sum			8 930	21 527

R3 Entreprenør Holding AS kontrollerer 100% av R3 Entreprenør AS. Presenterte beløp gjelder underkonsernet R3 Entreprenør Holding AS med datter (R3 gruppen). Alle beløp er etter eliminerings i underkonsernet, før eliminering av transaksjoner med øvrige konsernselskaper.

Utbytte

Det har i 2017 blitt utbetalt ett utbytte fra iSekk AS på NOK 11 900 tusen (2016: NOK 6 126 tusen), hvorav NOK 5 355 tusen (2016: NOK 2 757 tusen) har blitt utbetalt til ikke-kontrollerende eierinteresse. Utbytte til ikke-kontrollerende interesse er presentert under kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter.

Overordnet finansiell informasjon 2017:

(NOK'000)	iSekk AS	Østfold Gjenvinning AS	R3 Gruppen
RESULTATVERDIER 2017			
Omsetning	93 141	38 625	227 237
Årsresultat	17 036	907	5 094
BALANSEVERDIER PER 31.12.2017			
Anleggsmidler	2 381	15 985	26 950
Omløpsmidler	32 602	9 232	56 466
Sum eiendeler	34 983	25 217	83 416
Egenkapital	19 900	16 787	40 439
Langsiktig gjeld	310	2 724	2 896
Kortsiktig gjeld	14 773	5 707	40 080
Sum egenkapital og gjeld	34 983	25 217	83 416
Kontantstrøm 2017	6 420	4 521	-5 015

Overordnet finansiell informasjon 2016:

(NOK'000)	iSekk AS	Østfold Gjenvinning AS	R3 Gruppen
RESULTATVERDIER 2016			
Omsetning	80 323	38 419	227 694
Årsresultat	11 862	-520	4 174
BALANSEVERDIER PER 31.12.2016			
Anleggsmidler	2 261	17 522	30 525
Omløpsmidler	24 968	5 791	53 187
Sum eiendeler	27 228	23 313	83 711
Egenkapital	14 790	15 720	37 706
Langsiktig gjeld	717	2 221	9 553
Kortsiktig gjeld	11 721	5 372	36 452
Sum egenkapital og gjeld	27 228	23 313	83 711
Kontantstrøm 2016			
	6 520	-1 978	13 728

27 Eiendeler holdt for salg

Konsernhet har en eiendelsportefølje hvor det løpende vurderes strategiske- og finansielle muligheter for å optimalisere verdien på konsernets eiendoms- masse, herunder vurderinger av potensielle salg- og tilbakeleie transaksjoner. Eiendommene er strukturert i fem individuelle aksjeselskaper og det er forventet at potensielle transaksjoner vil gjennomføres gjennom salg av alle aksjer i hvert av selskapene. Hvert av de fem selskapene har operasjonelle utleieavtaler med Norsk Gjenvinning Miljøeiendommer.

På tidspunkt for avleggelse av dette årsregnskapet er NOK 207 millioner av balanseførte eiendeler knyttet til varige driftsmidler og tilhørende utsatt skatt fordel presentert som eiendeler holdt for salg i oppstillingen av finansiell posisjon, da det er ansett som høyst sannsynlig at eiendelene vil bli solgt i nåværende stand i løpet av de neste tolv måneder. Selskapene har eiendeler i form i varige driftsmidler og tilhørende skatteposisjoner som vil avgå ved ett eventuelt salg. For ytterligere detaljer knyttet til eiendelene se note 13 for varige driftsmidler og note 11 for skatteposisjoner.

(NOK'000)	2017	2016
Varige driftsmidler	199 368	0
Utsatt skatt fordel	7 980	0
Eiendeler holdt for salg	207 348	0

Konsernet har etter balansendagen inngått salgssavtaler knyttet til samtlige av eiendommene som er klassifisert som holdt for salg, se note 29 for ytterligere detaljer.

28 Virksomhetssammenslutninger

Det var ingen virksomhetssammenslutninger i regnskapsåret som sluttet 31. desember 2017.

Virksomhetssammenslutning – 2016

7. juni 2016 (oppkjøpstidspunktet) fikk konsernet kontroll over Sortera Norge AS gjennom ett kjøp av alle utestående aksjer i selskapet. Oppkjøpet ble gjennomført primært for å styrke vår posisjon i markedet for avfallssekker.

Ett totalt vederlag på TNOK 12 512 ble avtalt og gjort opp ved kontantbetaling. Vederlaget bestod av en nedbetaling av eksisterende aksjonærlån i selskapet

og betaling for de utestående aksjene i selskapet. Kontantstrømeeffekten er inkludert i linjen Kjøp av datterselskap og tilknyttede selskap, netto etter fratrekk for kontanter og kontantekvivalenter tatt over som del av transaksjonen (TNOK 261).

Utgifter pådratt i forbindelse med oppkjøpet er kostnadsført og inngår med TNOK 427 i regnskapslinjen andre driftskostnader.

Oppkjøpet er regnskapsført etter oppkjøpsmetoden hvor identifiserbare eiendeler og gjeld er målt til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Utsatt skatt fordel er målt til nominell verdi.

(NOK'000)	Kjøpsprisallokering
Utsatt skattefordel	4 374
Varige driftsmidler	11 273
Andre fordringer (langsiktig)	391
Varelager	434
Kundefordringer og andre fordringer	3 460
Kontanter og kontantekvivalenter	261
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	(3 069)
Leasing forpliktelse	(11 040)
Netto identifiserte eiendeler	6 085
Goodwill	6 427
Vederlag	12 512

Innregnet goodwill reflekterer de forventede synergierne fra å kombinere driften av Sortera Norge med Divisjon Gjenvinnings aktiviteter i Oslo. Virkelig verdi av fordringene på oppkjøpstidspunktet ble vurdert til TNOK 3 851. Dette samsvarer med brutto fordringer på oppkjøpstidspunktet (TNOK 4 112) fratrasket forventede tap (TNOK 261). Goodwill som følger av transaksjonen er ikke skattemessig fradragsberettiget.

Oppkjøpt virksomhet bidro med inntekter på TNOK 12 373 og ett tap på TNOK 1 087 fra oppkjøpstidspunktet frem til 31. desember 2016. Dersom virksomhetssammenslutningen hadde vært gjennomført 1. januar 2016 så hadde konsolidert pro-forma salgsinntekt og tap for året som sluttet 31. desember 2016 vært henholdsvis TNOK 4 004 605 og TNOK 87 266.

29 Hendelser etter balansedagen

Konsernet har etter balansedagen inngått to avtaler for salg av en eiendomsportefølje som ligger i fem heleide datterselskaper. Estimert netto vederlag for salgene er NOK 706 millioner, hvorav NOK 71 millioner knytter seg til salg av Hegstadmoen 7 AS og NOK 635 millioner knytter seg til salget av Øra Eiendom Utvikling AS, Opphaugveien 6 AS, Taranrødveien 85 AS og Bingsa AS. Hver av selskapene som selges har operasjonelle utleiekontrakter med Norsk Gjenvinning Miljøeiendommer. Årlig leie for eiendommene i 2018 er NOK 53,5 millioner.

De relaterte balanseverdiene er per 31. desember 2017 presentert som eiendeler holdt for salg i konsolidert oppstilling av finansiell posisjon. Se note 27 for ytterligere detaljer knyttet til eiendelene klassifisert som holdt for salg.

Konsernets leide gjenvinningsanlegg på Alnabu i Oslo hadde en brann i mars 2018. Konsernet har en fullrisikoforsikring på varige driftsmidler og maskiner, samt en 24 måneders avbruddsforsikring med Tryg Forsikring. Bygningen er forsikret av utleier. Konsernets forsikring har en egenandel på NOK 2 millioner og en venteperiode på 20 dager. De foreløpige konklusjoner er at brannen ikke er forventet å ha en vesentlig negativ finansiell effekt på Konsernet.

Konsernet har inngått avtale om å kjøpe resterende eierandel i Isekk AS (45%), ett deleid datterselskap. Se note 26 for ytterligere informasjon knyttet til ikke kontrollerende eierinteresse i selskapet.

DEL 2

Årsregnskap
Norsk Gjenvinning
Norge AS

Resultatoppstilling

01.01–31.12

(NOK'000)	Note	2017	2016
Salgsinntekt	8, 11	293 492	324 681
Andre driftsinntekter	8	5 909	14 929
Sum driftsinntekter		299 400	339 610
Lønnskostnad	9	38 484	51 207
Av- og nedskrivninger	1	153 623	156 333
Andre driftskostnader	9	24 713	40 612
Driftsresultat		82 581	91 458
Inntekt på investering i datterselskap	11	139 215	-
Renteinntekt fra foretak i samme konsern		11 413	12 527
Annen finansinntekt	10	3 375	14 732
Nedskrivning av finansielle eiendeler		12 072	-
Rentekostnad fra foretak i samme konsern		88 666	100 566
Annen finanskostnad	10, 14	22 971	4 920
Resultat før skattekostnad		112 875	13 231
Skattekostnad	7	(1 838)	4 387
Årsresultat		114 712	8 844
Overføringer			
Overført til / fra (-) annen egenkapital		114 712	8 844
Sum overføringer		114 712	8 844

Balanse

Eiendeler

(NOK'000)	Note	31.12.2017	31.12.2016
ANLEGGSMIDLER			
IMMATERIELLE EIENDELER			
Andre immaterielle eiendeler	1	13 042	16 424
Utsatt skattefordel	7	36 192	21 340
Sum Immaterielle eiendeler		49 233	37 764
VARIGE DRIFTSMIDLER			
Tomter, bygninger og fast eiendom	1	90 771	94 978
Maskiner og anlegg	1	298 315	341 403
Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner o.l.	1	202 008	192 628
Sum varige driftsmidler		591 095	629 009
FINANSIELLE ANLEGGSMIDLER			
Investering i datterselskap	2	903 318	904 408
Lån til foretak i samme konsern	3	-	3 306
Investeringer i tilknyttede selskap	2	241	241
Andre langsiktige fordringer		1 403	1 582
Sum finansielle anleggsmidler		904 963	909 536
Sum anleggsmidler		1 545 291	1 576 309
OMLØPSMIDLER			
FORDRINGER			
Kundefordringer		1 269	333
Fordringer på konsernselskaper	3	198 146	248 443
Andre fordringer		12 263	11 142
Sum fordringer		211 677	259 918
INVESTERINGER			
Andre finansielle instrumenter	14	-	2 639
Sum investeringer		-	2 639
Bankinnskudd, kontanter og lignende	12	131 730	128 615
Sum omløpsmidler		343 407	391 172
Sum eiendeler		1 888 698	1 967 481

Balanse

Egenkapital og gjeld

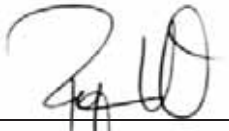
(NOK'000)	Note	31.12.2017	31.12.2016
EGENKAPITAL			
Aksjekapital	4, 5	87 687	87 687
Overkurs	4	42 051	42 051
Annen innskutt egenkapital	4	644	644
Annen egenkapital	4	317 321	163 869
Sum egenkapital		447 704	294 252
AVSETNINGER FOR FORPLIKTELSE			
Pensjonsforpliktelser	6	10 265	7 919
Andre avsetninger for forpliktelser	13	62 500	72 500
Sum avsetninger for forpliktelser		72 765	80 419
ANNEN LANGSIKTIG GJELD			
Gjeld til kredittinstitusjoner		51 599	42 906
Gjeld til foretak i samme konsern	3	1 165 227	1 325 855
Sum annen langsiktig gjeld		1 216 825	1 368 761
KORTSIKTIG GJELD			
Leverandørgjeld		22 694	13 849
Gjeld til kredittinstitusjoner		23 520	19 643
Gjeld til foretak i samme konsern	3, 12	47 451	168 675
Skyldige offentlige avgifter		2 377	4 024
Annen kortsiktig gjeld		29 843	12 771
Betalbar skatt	7	6 621	5 085
Andre finansielle forpliktelser	14	13 899	-
Andre avsetninger for forpliktelser		5 000	-
Sum kortsiktig gjeld		151 405	224 047
Sum gjeld		1 440 995	1 673 228
Sum egenkapital og gjeld		1 888 698	1 967 481

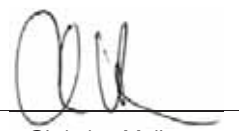
Lysaker, 20. mars 2018

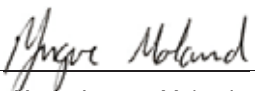

Ole Enger
Styrets leder


Erik Osmundsen
Administrerende direktør

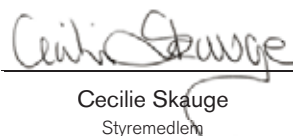

Per-Anders Hjort
Styrets nestleder


Reynir Kjær Indahl
Styremedlem


Christian Melby
Styremedlem


Yngve Longva Moland
Styremedlem


Lasse Stenskrø
Styremedlem


Cecilie Skauge
Styremedlem

Kontantstrømoppstilling

01.01–31.12

(NOK'000)	2017	2016
Resultat før skattekostnad	112 875	13 231
JUSTERT FOR:		
Betalte skatter	(5 085)	-
Av- og nedskrivninger	153 623	156 333
Gevinst(-)/tap ved salg av varige driftsmidler	(5 606)	(14 929)
Finansposter uten kontanteffekt	94 583	98 909
Poster klassifisert som finansieringsaktiviteter	2 912	1 161
Forskjell mellom kostnadsført og betalt pensjon	2 346	654
Inntektsført konsernbidrag uten kontanteffekt	(139 215)	-
Endring i kundefordringer og andre fordringer	54 393	15 549
Endring i leverandørgjeld	8 844	1 689
Endring i andre tidsavgrensningsposter	4 513	10 778
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter	284 183	283 376
Innbetaling ved utbytte fra datterselskap	-	148 500
Innbetalinger ved salg av datterselskap	-	120
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	(88 871)	(121 313)
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	19 363	33 228
Utbetaling ved kjøp av immaterielle eiendeler	(4 149)	(6 361)
Utbetalinger ved stiftelse/emisjon i datterselskap	(410)	(150)
Innbetalinger fra utlån til konsernselskaper	3 306	-
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	(70 761)	54 024
Utbetalinger på aksjonærlån	(179 300)	(95 000)
Innbetalinger ved opptak av andre konsernlån	4 769	33 918
Utbetalinger ved nedbetalinger av andre konsernlån	(80 681)	-
Netto endring i kortsiktig konsernlån på konsernkontosystemet	(98 734)	(309 817)
Nedbetaling på finansielle leieavtaler	(20 534)	(31 714)
Mottatt konsernbidrag fra morselskap	167 087	20 656
Betalte renter	(2 912)	(1 161)
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	(210 305)	(383 119)
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	3 116	(45 718)
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter 1.1.	128 615	174 332
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter 31.12.	131 730	128 615

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og regler som følger av god regnskapsskikk i Norge.

Salgsinntekter

Selskapet utfører administrative tjenester for selskaper i Norsk Gjenvinning konsernet, samt utleie av driftsmidler til datterselskaper. Selskapets tjenester inntektsføres i takt med utførelsen. Inntektsføring ved gevinst ved salg av anleggsmidler skjer på leveringstidspunktet. De oppgitte beløpene er redusert med merverdiavgift og eventuelle rabatter og andre avslag.

Klassifisering av balanseposter

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk klassifiseres som anleggsmidler. Eiendeler som er tilknyttet varekretsløpet klassifiseres som omløpsmidler. Fordringer for øvrig klassifiseres som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales innen ett år. For gjeld legges analoge kriterier til grunn. Første års avdrag på langsiktige fordringer og langsiktig gjeld klassifiseres likevel ikke som omløpsmiddel og kortsiktig gjeld.

Anskaffelseskost

Anskaffelseskost for eiendeler omfatter kjøpesummen, med fradrag for bonus-er, rabatter og lignende, og med tillegg for kjøpsutgifter (frakt, toll, offentlige avgifter som ikke refunderes og andre direkte kjøpsutgifter). Ved kjøp i utenlandsk valuta balanseføres eiendelen til kursen på transaksjonstidspunktet. For varige driftsmidler og immaterielle eiendeler omfatter anskaffelseskost også direkte utgifter for å klargjøre eiendelen for bruk, for eksempel utgifter til testing av eiendelen. Renter knyttet til tilvirkning av anleggsmidler kostnadsføres.

Immaterielle eiendeler

Utgifter til immaterielle eiendeler balanseføres i den grad det kan identifiseres en fremtidig økonomisk fordel knyttet til utvikling av en identifiserbar immateriell eiendel og utgiftene kan måles pålitelig. I motsatt fall kostnadsføres slike utgifter løpende. Balanseført utvikling avskrives lineært over økonomisk levetid.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives lineært til restverdi over driftsmidlenes forventede utnyttbare levetid. Vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende som driftskostnader. Påkostninger og forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Skillet mellom vedlikehold og påkostning/forbedring regnes i forhold til driftsmidlets stand på anskaffelsestidspunktet. Leide (leasede) driftsmidler balanseføres som driftsmidler hvis leiekontrakten anses som finansiell.

Investeringer i andre selskaper

Investering i datterselskaper og tilknyttede selskaper føres etter kostmetoden. Kostprisen økes når midler tilføres ved kapitalutvidelse, eller når det gis konsernbidrag til datterselskap. Mottatte utdelinger resultatføres i utgangspunktet som inntekt. Utdelinger som overstiger andel av opptjent egenkapital etter kjøpet føres som reduksjon av anskaffelseskost. Utbytte/konsernbidrag fra datterselskap regnskapsføres det samme året som datterselskapet avsetter beløpet.

Nedskrivning av anleggsmidler

Ved indikasjon på at balanseført verdi av et anleggsmiddel er høyere enn virkelig verdi, foretas det test for verdifall. Testen foretas for det laveste nivå av anleggsmidler som har selvstendige kontantstrømmer. Hvis balanseført verdi er høyere enn både salgsverdi og gjenvinnbart beløp (nåverdi ved fortsatt bruk/eie), foretas det nedskrivning til det høyeste av salgsverdi og gjenvinnbart beløp.

Tidligere nedskrivninger, med unntak for nedskrivning av goodwill, reverseres hvis forutsetningene for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

Fordringer

Kundefordringer føres i balansen etter fradrag for avsetning til forventede tap. Avsetning til tap er gjort på grunnlag av individuell vurdering av fordringene og en tilleggsavsetning som skal dekke øvrige påregnelige tap. Vesentlige økonomiske problemer hos kunden, sannsynligheten for at kunden vil gå konkurs eller gjennomgå økonomisk restrukturering og utsettelse og mangler ved betalinger anses som indikatorer på at kundefordringer må nedskrives. Andre fordringer, både omløpsfordringer og anleggsfordringer, føres opp til det laveste av pålydende og virkelig verdi. Virkelig verdi er nåverdien av forventede framtidige innbetalinger. Det foretas likevel ikke neddiskontering når effekten av neddiskontering er uvesentlig for regnskapet. Avsetning til tap vurderes på samme måte som for kundefordringer.

Utenlandsk valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta vurderes etter kursen ved regnskapsårets slutt. Kursgevinster og kurstap knyttet til varesalg og varekjøp i utenlandsk valuta føres som salgsinntekter og varekostnad.

Gjeld

Gjeld, med unntak for enkelte avsetninger for forpliktelser, balanseføres til nominelt gjeldsbeløp.

Pensjoner

Selskapet har ulike pensjonsordninger. Pensjonsordningene er finansiert gjennom innbetalinger til forsikringselskap. Selskapet har ytelsesplaner.

Ytelsesplaner

En ytelsesplan er en pensjonsordning som ikke er en innskuddsplan. Typisk er en ytelsesplan en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av flere faktorer, som alder, antall år i selskapet og lønn. Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedagen minus virkelig verdi av pensjonsmidlene (innbetalte beløp til forsikringselskap), justert for ikke resultatførte estimatavvik og ikke resultatførte kostnader knyttet til tidligere perioders pensjonsopptjening. Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode.

Estimatavvik føres direkte mot egenkapitalen.

Skatt

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt beregnes med aktuell skattesats på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt eventuelt ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skatte-reducerende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reversere i samme periode er utlignet. Oppføring av utsatt skattefordel på netto skattereduserende forskjeller som ikke er utlignet og underskudd til fremføring, begrunnes med antatt fremtidig inntjening. Utsatt skatt og skattefordel som kan balanseføres oppføres netto i balansen.

Skattereduksjon ved avgitt konsernbidrag, og skatt på mottatt konsernbidrag som føres til reduksjon av kostpris eller direkte mot egenkapitalen, føres direkte mot skatt i balansen (mot betalbar skatt hvis konsernbidraget har virkning på betalbar skatt og mot utsatt skatt hvis konsernbidraget har virkning på utsatt skatt).

Utsatt skatt regnskapsføres til nominelt beløp.

Finansiell risiko og sikring

Selskapet bruker terminkontrakter på utenlandsk valuta for å sikre en framtidig vekslingskurs på eksisterende (balanseførte) fordringer/gjeld (verdisikring), eller på rimelig sikre framtidige inn-/utbetalinger i fremmed valuta (kontantstrømsikring).

Regnskapsmessig klassifiseres terminkontraktene som sikringsinstrumenter. Terminkontraktene regnskapsføres til virkelig verdi i balansen. Endringer i virkelig verdi på terminkontrakter som sikrer balanseposter (verdisikring), føres over resultatregnskapet.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter den indirekte metoden. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd and andre kortsiktige, likvide plasseringer som umiddelbart og med uvesentlig kursrisiko kan konverteres til kjente kontantbeløp og med gjenværende løpetid mindre enn tre måneder fra anskaffelsesdato.

Del 2

NOTER

Note 1	Immaterielle eiendeler og varige driftsmidler.....	115
Note 2	Datterselskap.....	116
Note 3	Fordringer og gjeld.....	117
Note 4	Egenkapital.....	118
Note 5	Aksjekapital og aksjonærinformasjon	118
Note 6	Pensjon	118
Note 7	Skatt.....	118
Note 8	Driftsinntekter	120
Note 9	Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte mm.....	120
Note 10	Annen finansinntekt og -kostnad.....	121
Note 11	Transaksjoner med nærstående parter.....	121
Note 12	Bank.....	122
Note 13	Kompensasjon knyttet til fremtidig leieforpliktelse.....	122
Note 14	Derivat.....	122

Note 1 Immaterielle eiendeler og varige driftsmidler

Immaterielle eiendeler 2017:

(NOK'000)	Software og andre immaterielle eiendeler
Anskaffelseskost 1.1	91 144
Tilganger gjennom året	4 149
Anskaffelseskost 31.12.	95 293
Akkumulerte avskrivninger 1.1.	74 721
Avskrivninger gjennom året	7 531
Akkumulert avskrivninger 31.12.	82 252
Bokført verdi 31.12.	13 042
Estimert levetid	6 år
Avskrivningsmetode	Lineær

Varige driftsmidler 2017:

(NOK'000)	Tomter og grunnarealer	Bygninger	Maskiner og anlegg	Driftsløsøre og inventar	Anlegg under utførelse	Sum
Anskaffelseskost 1.1	63 931	59 804	448 885	298 467	8 947	880 034
Reklassifiseringer	-	3 118	2 239	-	(5 357)	-
Tilganger gjennom året	315	8 370	49 292	42 617	21 380	121 975
Avgang	(943)	(1 059)	(53 637)	(1 156)	-	(56 794)
Utrangering	(6 861)	(22 159)	(63 845)	(9 818)	-	(102 683)
Anskaffelseskost 31.12.	56 443	48 073	382 935	330 111	24 970	842 532
Akkumulerte av- og nedskrivninger 1.1.	17 061	11 696	116 429	105 839	-	251 025
Avgang	(943)	(453)	(40 859)	(744)	-	(42 998)
Utrangering	(6 861)	(22 159)	(63 845)	(9 818)	-	(102 683)
Periodens av- og nedskrivninger	3 188	12 214	72 895	55 394	2 402	146 092
Akkumulert av- og nedskrivninger 31.12.	12 445	1 298	84 620	150 670	2 402	251 435
Bokført verdi 31.12.	43 998	46 776	298 315	179 440	22 568	591 095
Estimert levetid		10 år til evig	5-10 år	3-10 år		
Avskrivningsmetode		Lineær	Lineær	Lineær		

Av totale tilganger i 2017 knytter NOK 33,1 millioner seg til finansielle leieavtaler (NOK 42,3 millioner).

Norsk Gjenvinning Norge AS kjøpte med virkning pr 1.1.2013 driftsmidlene til datterselskapene i konsernet. Selskapet har særskilt leieavtale med de ulike datterselskapene hvor man leier driftsmidler fra Norsk Gjenvinning Norge AS for en nærmere angitt periode. Leiekostnaden bygger på de årlige avskrivningene for driftsmidlene tillagt kalkulatorisk rente på 15 %.

Årlig leie av ikke balanseførte driftsmidler:

(NOK'000)	Leieperiode	Årlig leie
Transportmidler og printere	2-7 år	190
Husleiekostnader	3 år	6 714

Note 2 Datterselskap

Investeringene i datterselskap regnskapsføres etter kostmetoden.

(NOK'000)	Forretningskontor	Eierandel	Egenkapital siste år	Resultat siste år	Balanseført verdi
Norsk Gjenvinning AS	Oslo	100 %	154 138	(15 566)	310 009
Norsk Gjenvinning Metall AS	Oslo	100 %	94 999	(21 391)	59 326
Norsk Gjenvinning Offshore AS	Oslo	100 %	11 872	(181)	822
Norsk Gjenvinning Miljøeiendommer AS	Oslo	100 %	37 612	(7 176)	48 310
IBKA Norge AS	Oslo	100 %	5 969	(5 844)	36 508
Nordisk Gjenanvendelse ApS	Vordingborg DK	100 %	17 136	(24)	15 230
R3 Entreprenør Holding AS	Oslo	100 %	32 427	(663)	17 106
Norsk Gjenvinning Renovasjon AS	Tønsberg	100 %	34 010	(3 649)	40 110
Norsk Gjenvinning Downstream AS	Oslo	100 %	10 283	11 927	40 040
NG Vekst AS	Oslo	100 %	111 092	64	150 030
Metall & Gjenvinning AS	Oslo	100 %	45	(8)	30
NG Fellestjenester AS	Oslo	100 %	41	266	30
Adact AS	Oslo	100 %	45	4 777	30
NG Startup I AS	Oslo	100 %	30	(4)	30
NG Startup II AS	Oslo	100 %	45	(4)	30
NG Startup III AS	Oslo	100 %	45	(4)	30
NG Startup X AS	Oslo	100 %	61	(11 778)	30
Revise AS	Oslo	100 %	55	(285)	350
Rivningsspesialisten AS	Oslo	100 %	39	(4)	30
Hegstadmoen 7 AS	Oslo	100 %	12 563	1 506	13 119
Øra Eiendom Utvikling AS	Oslo	100 %	130 097	12 238	140 318
Opphaugveien 6 AS	Oslo	100 %	4 692	1 481	5 000
Taranrødveien 85 AS	Oslo	100 %	8 156	2 580	10 000
Bingsa AS	Oslo	100 %	14 925	1 885	16 800
Østfold Gjenvinning AS*	Fredrikstad	33 %	16 787	918	241
Bokført verdi 31.12.					903 559

* Østfold Gjenvinning AS er eid 33% av Humlekjær og Ødegaard AS, som igjen er 100% eid av Norsk Gjenvinning AS. Norsk Gjenvinning Norge AS har dermed bestemmende innflytelse, og behandler investeringen som et datterselskap.

Note 3 Fordringer og gjeld konsernselskaper

(NOK'000) 2017 2016

LANGSIKTIGE FORDRINGER

Lån til datterselskaper	-	3 306
Sum	-	3 306

KORTSIKTIGE FORDRINGER

Fordring på konsernbidrag	173 061	167 087
Andre fordringer	25 084	81 356
Sum	198 146	248 443

LANGSIKTIG GJELD

Aksjonærlån	1 157 945	1 245 233
Lån fra datterselskaper	7 281	80 622
Sum	1 165 227	1 325 855

KORTSIKTIG GJELD

Gjeld til døtre gjennom konsernkontosystem	47 451	146 185
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	0	22 490
Sum	47 451	168 675

Selskapet er har ett langsiktig aksjonærlån fra morselskapet VV Holding AS. Lånet renteberegnes med 8% p.a. som legges på hovedstol en gang i året. Lånet forfaller i sin helhet 14. juli 2019.

Selskapet deltar i en solidarisk selvskyldnerkausjon på 3 500 MNOK. Sikkerheten er etablert i forbindelse med låneavtale som er inngått i forbindelse med finansiering av konsernet, gjennom morselskapet VV Holding AS. Varige driftsmidler, investering i datterselskaper og fordringer er pantsatt i favør av selskapets hovedbankforbindelse og Norsk Tillitsmann ASA.

(NOK'000) 2017 2016

Varige driftsmidler	591 095	629 009
Investering i datterselskap	903 318	904 408
Fordringer	-	2 639
Bank	131 730	128 615
Sum	1 626 143	1 664 671

Det er stilt garantier på TNOK 19 089 som knytter seg til husleie (TNOK 6 394), skattetrekk (TNOK 2 500), drift (TNOK 6 195) og kontrakter (TNOK 4 000).

Note 4 Egenkapital

Det har i 2017 vært følgende endring i egenkapitalen:

(NOK'000)	Aksjekapital	Overkurs	Annen innskutt egenkapital	Annen egenkapital	Sum
Balanseført verdi 1.1	87 687	42 051	644	163 870	294 252
Mottatt konsernbidrag	-	-	-	38 740	38 740
Årets resultat	-	-	-	114 712	114 712
Balanseført verdi 31.12	87 687	42 051	644	317 322	447 704

Note 5 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Selskapet inngår i konsernet POS Holding AS. Konsernregnskapet vil bli utlevert ved henvendelse til konsernets forretningskontor i Oslo (adresse Lysaker Torg 35, PB 567 Skøyen, 0214 Oslo, telefon 22 12 96 00).

Aksjekapitalen på kr. 87 686 780 består av 17 968 600 aksjer á kroner 4,88. Alle aksjer har like rettigheter, og alle aksjer er eid av VV Holding AS.

Note 6 Pensjon

(NOK'000)	2017	2016
Ytelsespensjon	1 187	1 187
Avsatt innskuddspensjon	9 078	6 732
Sum	10 265	7 919

Selskapets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Selskapet har en innskuddsbasert pensjonsordning for alle sine ansatte. Selskapet har også en ytelsesbasert ordning inngått i forbindelse med et tidligere oppkjøp.

Note 7 Skatt

Beregning av utsatt skatt/utsatt skattefordel:

(NOK'000)	2017	2016
MIDLERTIDIGE FORSKJELLER		
Driftsmidler	(877)	6 981
Balanseførte leieavtaler	2 776	990
Saldo gevinst og tapskonto	25 776	32 545
Pensjonsforpliktelse	(10 265)	(7 919)
Andre forskjeller	(96 247)	(69 861)
Ikke fradragsførte renter	(78 518)	(50 933)
Netto midlertidige forskjeller	(157 355)	(88 197)
Underskudd til fremføring	-	(719)
Grunnlag for utsatt skatt	(157 355)	(88 916)
Utsatt skattefordel i balansen	(36 192)	(21 340)

Grunnlag for skattekostnad, endring i utsatt skatt og betalbar skatt:

(NOK'000)	2017	2016
Resultat før skattekostnad	1 12 875	13 231
Permanente forskjeller	(127 088)	762
Grunnlag for årets skattekostnad	(14 213)	13 993
Endring i midlertidige resultatforskjeller	69 157	6 330
Endring i underskudd til fremføring	(719)	-
Grunnlag for betalbar skatt i resultatregnskapet	54 225	20 322
+/- Mottatt/avgitt konsernbidrag	(26 640)	-
Skattepliktig inntekt (grunnlag for betalbar skatt i balansen)	27 585	20 322

Fordeling av skattekostnaden:

(NOK'000)	2017	2016
Betalbar skatt på årets resultat	13 014	5 081
Sum betalbar skatt	13 014	5 081
Endring i utsatt skatt/skattefordel	(16 425)	(1 587)
Endring i utsatt skatt/skattefordel som følge av endret skattesats	1 574	889
Skattekostnad (-inntekt)	(1 837)	4 387

Avstemming av årets skattekostnad:

(NOK'000)	2017	2016
Regnskapsmessig resultat før skattekostnad	1 12 875	13 231
Beregnet skatt 24/25%	27 090	3 308
Skattekostnad i resultatregnskapet	(1 838)	4 387
Differanse	(28 928)	1 079

DIFFERANSEN BESTÅR AV FØLGENDE:

24/25% av permanente forskjeller	(30 501)	190
Endring i utsatt skatt/skattefordel som følge av endret skattesats	1 574	889
Sum forklart differanse	(28 928)	1 079

Betalbar skatt i balansen:

(NOK'000)	2017	2016
Betalbar skatt	13 014	5 085
Skattevirkning av konsernbidrag	(6 394)	-
Betalbar skatt i balansen	6 620	5 085

Note 8 Driftsinntekter

Selskapets driftsinntekter er relatert til utleie av driftsmidler til selskapets datterselskaper og fellestjenester som uføres på vegne av hel og deleide datterselskaper. Alt salg skjer i Norge.

(NOK'000)	2017	2016
Leieinntekter fra utleie av driftsmidler til datterselskaper	216 132	221 894
Inntekter knyttet til tjenester levert til selskaper i samme konsern	77 360	102 753
Gevinst ved salg av driftsmidler	5 909	14 929
Annet	-	33
Sum driftsinntekter	299 400	339 610

Note 9 Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte mm.

(NOK'000)	2017	2016
Lønn	30 966	46 976
Utleid arbeidskraft	(13 059)	(10 154)
Arbeidsgiveravgift	4 763	7 583
Pensjonskostnader	1 707	2 407
Andre ytelser	14 106	4 395
Sum lønnskostnader	38 484	51 207

Konsernadministrasjonen er ansatt i selskapet. Deler av konsernadministrasjonen blir leid ut til konsernselskapene. Inntekter ved utleie av konsernadministrasjon blir karakterisert som utgifts refusjon og er derfor presentert som en reduksjon av lønnskostnadene.

Selskapet har sysselsatt 19 årsverk i regnskapsåret.

Ytelser til ledende personer:

(NOK'000)	Daglig leder	Styret
Lønn/styrehonorar	3 361	-
Bonus/etterlønn	952	-
Pensjonsutgifter	226	-
Annen godtgjørelse	196	1 043

Daglig leder har avtale om 12 måneders etterlønn.

Det er ikke gitt lån/sikkerhetsstillelse til daglig leder eller styrets leder. Ledende ansatte eier indirekte aksjer i POS Holding AS gjennom sitt eierskap i GN Invest AS.

Kostnadsført godtgjørelse til revisor (eks. mva):

(NOK'000)	2017	2016
Lovpålagt revisjon (inkl. teknisk bistand med årsregnskap)	382	393
Andre attestasjonstjenester	-	162
Skatterådgivning (inkl. teknisk bistand med ligningspapirer)	156	192
Annen bistand	-	60
Sum godtgjørelse til revisor	537	806

Note 10 Annen finansinntekt og -kostnad

(NOK'000)	2017	2016
Netto valutagevinst	-	13 590
Andre finansinntekter	3 375	1 142
Sum annen finansinntekt	3 375	14 732

(NOK'000)	2017	2016
Netto valutatap	17 445	-
Rentekostnader finansielle leieavtaler	2 160	3 833
Andre finanskostnader	3 366	1 087
Sum annen finanskostnad	22 971	4 920

Note 11 Transaksjoner med nærstående parter

Transaksjoner med nærstående:

(NOK'000)	2017	2016
Utleie av administrativt personell & tjenester	77 360	102 753
Utleie av anleggsmiddel	216 132	221 894

Selskapet har drifts- og administrasjonsavtaler med mor- og søsterselskap i Norsk Gjenvinning Norge konsernet. Dette innebærer at selskapet kjøper og selger varer/tjenester til selskap i samme konsern. Selskapet har inngått en avtale med konsernselskaper for utleie av administrativt personell.

Selskapet har inngått en avtale med konsernselskaper i Norsk Gjenvinning Norge konsernet om utleie av driftsmidler. Dette innebærer at selskapet kjøper og selger driftsmidlene som leies ut til selskap i samme konsern.

Selskapet er finansiert gjennom konsernet. Rentekostnader og -inntekter er spesifisert på egne linjer i resultatregnskapet.

Note 12 Bank

Selskapet har etablert bankgaranti for skattetreksforpliktelse som lyder på TNOK 2 500.

Selskapet eier konsernets konsernkontoordning. Netto innestående i ordningen er vist som bankbeholdning og utgjorde TNOK 131 730 (2016: TNOK 128 615). Datterselskapenes innskudd og trekk er vist som netto gjeld til konsernselskap.

Note 13 Kompensasjon knyttet til fremtidig leieforpliktelse

I forbindelse med reforhandlingen av leieavtalen til Norsk Gjenvinning Norge AS på anlegget i Haraldrudveien mottok selskapet i 2011 NOK 100 millioner som en kompensasjon som skal redusere fremtidig leieforpliktelse.

Denne kompensasjonen blir periodisert lineært som en reduksjon av leiekostnader over leieavtalens løpetid. Utløpsdato ny leieavtale er 30.8.2031.

Note 14 Derivat

Derivater:

(NOK'000)	2017	2016
Valutaterminkontrakter (eiendel)	-	2 639
Valutaterminkontrakter (gjeld)	13 899	-



Til generalforsamlingen i Norsk Gjenvinning Norge AS

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Norsk Gjenvinning Norge AS' årsregnskap, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir det medfølgende selskapsregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Norsk Gjenvinning Norge AS per 31. desember 2017 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.
- gir det medfølgende konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Norsk Gjenvinning Norge AS per 31. desember 2017 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar og all øvrig informasjon i årsrapporten, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen. All øvrig informasjon i årsrapporten forventes å bli gjort tilgjengelig for oss etter datoen for revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi, på bakgrunn av arbeidet vi har utført på øvrig informasjon som vi har innhentet før datoen på revisjonsberetningen, konkluderer med at disse andre opplysningene inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å uttale oss om dette. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Dersom vi ved gjennomlesing av all øvrig informasjon i årsrapporten, som blir gjort tilgjengelig for oss etter datoen for revisjonsberetningen konkluderer med at rapporten inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å kommunisere forholdet til styret.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde, for selskapsregnskapet i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for konsernregnskapet i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og på tilbørlig måte opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for selskapsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for konsernregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike konsernet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge,

herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

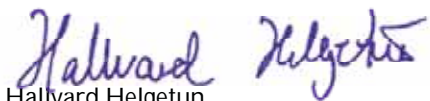
Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets og konsernets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 20. mars 2018
PricewaterhouseCoopers AS



Hallvard Helgetun
Statsautorisert revisor



Design: Nucleus AS
Foto: Morten Brakestad, Thomas Ekstrøm og Marion Haslien

Norsk Gjenvinning Norge AS
www.nggroup.no